

MUČENI ZA KRISTA

Pastor Richard Wurmbrand

Copyright © 1967., 1998. The Voice of the Martyrs, Inc. Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, skladištiti, niti prenositi ni u kakvom obliku niti na bilo koji način – elektronski, mehanički, fotokopijama, snimkama, niti drukčije – osim pri pisanim osvrtima u kratkim navodima, bez prethodne pismene dozvole izdavača.

Graphics & Layout: OM EAST
Originally published in English under the title “Tortured for Christ”
by Pastor Richard Wurmbrand
© 1967, 1998 by The Voice of the Martyrs, Inc., USA.
© 2011 by The Voice of the Martyrs in cooperation with
OM EAST for the Bosnian edition.
Translated by permission. All rights reserved.

ISBN 0-88264-326-6

Posvećeno

Velečasnome W. Stuartu Harrisu, generalnome direktoru kršćanske organizacije *European Christian Mission* u Londonu koji je, nakon moga oslobođenja iz zatvora, 1964. god. došao u Rumunjsku kao izaslanik kršćana sa zapada. Ušao je u naš dom jedne noći, vrlo kasno, nakon što je morao poduzeti mnoštvo mjera predostrožnosti, i donio nam riječi ljubavi i utjehe, kao i pomoć za obitelji kršćanskih mučenika. U ime tih odanih vjernika, ja mu ovim putem želim izraziti našu zahvalnost.

UVODNA RIJEČ

“Mučenik”

Richard Wurmbrand je rekao: “Knjiga Mučeni za Krista nema nikakvu književnu vrijednost. Napisao sam je za samo tri dana, ubrzo nakon izlaska iz zatvora. No napisao sam je mastilom i suzama. A Bog je, iz nekog razloga, odlučio blagosloviti ovo djelo i upotrijebiti ga za svoju nakanu.” Na tridesetu obljetnicu izdanja ove knjige malo je toga u njoj promijenjeno. Pastorovo izvorno svjedočanstvo o četrnaestogodišnjem utamničenju pod rumunjskom diktaturom ostalo je netaknuto.

Tijekom godina, ova je knjiga prevedena na 65 jezika, a milijuni primjeraka su razdijeljeni diljem svijeta. I nakon svake nove naklade, ne prestajemo se diviti načinu na koji je Bog upotrijebio ovo svjedočanstvo da okrijepi Kristovo Tijelo. Osvjedočili smo se da u tome Tijelu pobjeda, hrabrost, izdržljivost i ustrajnost ne poznaju granice, da se ne razlikuju ni po boji kože ni po nacionalnosti, već da su svima jednako dani po Svetome Duhu.

Vrlo je zanimljivo što kineske pastore, američke kućanice i arapske taksiste – sve jednako – može nadahnuti i ohrabriti knjiga koju je napisao rumunjski Židov. Vođe kućnih crkava u Vijetnamu nekoć su mi posvjedočili kako su pripremali svoju pastvu za preživljavanje i rast pod očekivanom komunističkom najezdom i preuzimanjem vlasti nad Južnim Vijetnamom 1970-ih. Podijelili su vjernima knjigu “Mučeni za Krista” na vijetnamskome jeziku kao vodič za preživljavanje, kao svjedočanstvo pobjedonosne vjere u iznimno teškim okolnostima. Također, primamo mnogo pisama od mnoštva ljudi koji su upoznali i primili Krista zahvaljujući ovoj knjizi. Čitajući je, shvatili su da je Kristova ljubav moćna zbilja.

U tome smislu, ove stranice nisu osmišljene kao politički napad, već predstavljaju mučenikovo svjedočenje Evanđelja.

U današnje vrijeme mnogi misle da je mučenik jednostavno netko tko umre za svoju vjeru. Nažalost, ovom smo definicijom izgubili pravo značenje i dubinu mučeništva. Sveti Augustin nekoć je rekao: "Uzrok je taj, a ne stradanje, ono što stvara pravoga mučenika." T. S. Eliot, u svojoj drami "Ubojstvo u katedrali", mučenika opisuje kao onoga "koji je postao Božje oruđe i čija se volja izgubila u Božjoj, no na taj je način nije izgubio nego našao, jer je našao slobodu u pokornosti Bogu. Mučenik više ništa ne želi za sebe, pa čak ni slavu mučeništva."

Prema izvornome grčkom izrazu, "mučenik" znači "svjedok". Pisac Poslanice Hebrejima kaže da smo "opkoljeni oblakom svjedoka [mučenika]" (Heb 12,1), a Isus nam u Djelima 1,8 napominje: "Ali, primit ćete snagu pošto Duh Sveti dođe na vas, pa ćete mi biti svjedoci [mučenici] u Jeruzalemu, u svoj Judeji, u Samariji i sve do kraja zemlje."

Novozavjetni mučenik ne samo da osobno svjedoči o istini i sili Isusa Krista, nego mu je naloženo da sve to posvjedoči drugima, bez obzira na cijenu. Kasnije u Djelima čitamo o kamenovanju Stjepana, čime je on postao prvi kršćanin koji je platio konačnu cijenu za svoje svjedočenje. Upravo je u to vrijeme riječ mučenik poprimila mnogo snažnije značenje opisujući osobu koja, ne samo da je spremna svjedočiti nego i za to dati svoj život, odnosno umrijeti mučeničkom smrću.

Već i sama ta istina koju svjedočimo dolazi uz visoku cijenu – može nas stajati ugleda, popularnosti i prestiža. Štoviše, može nas stajati i vlastite obitelji, prijatelja, dapače i života. No poruka našega svjedočanstva toliko je moćna da nas Božja riječ potiče da odbacimo "od sebe svako breme i grijeh koji lako zavodi" (Heb 12,1), kako bismo ustrajno trčali na toj "utrci" koju nam je Bog odredio.

Osim toga, poruka Kristovih "svjedoka" nije zatvorena, nema fizičke granice. Ona premašuje svako ograničenje, svako obilježje i svaki okvir koji bismo mi smatrali prikladnim. Mučeništvo nije depresivno, no nužno je da bismo prebivali u molitvi kroz koju

ćemo shvatiti opću kršćansku zbilju... Nužno je da bismo primili ono što nam je dano kao milost radi Krista, “ne samo da vjerujete u njega nego i da trpite za nj” (Fil 1,29). Vjera ovih svjedoka, ili mučenika, ne može se nadvladati niti ubiti. Može samo posijati sjeme za širenje Božjega kraljevstva “u Jeruzalemu, u svoj Judeji, u Samariji i sve do kraja zemlje” (Dj 1,8), jer oni svjedoče o istini Isusa Krista. Krist je rekao: “Na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i Vrata pakla neće je nadvladati (Mt 16,18).

Točno s tim poznanjem, upoznao sam pastora Richarda Wurmbranda kao onoga čiji život odražava život mučenika. Ne zbog smrti, nego zbog života koji svjedoči o Kristovu životu, a pretrpio je tako strahovita stradanja, sve do točke u kojoj bi smrt nedvojbeno odnijela prevagu u odnosu na život.

Mučeni za Krista ne otkriva samo činjenice o čovjeku koji je stradao pod brutalnim komunističkim režimom, nego i vjeru i ustrajnost čovjeka potpuno posvećenog Kristu, kao i njegovu želju da istinu koju je upoznao posvjedoči drugima. I upravo ta istina živo stoji na svakoj stranici i preobražava razmišljanje zapadnih kršćana, otkrivajući im da su tijekom sveukupne povijesti, pa čak i danas, kršćani podnosili i podnose užasne patnje, štoviše da umiru zbog svjedočenja o životu i sili Isusa Krista.

Naša je molitva da ovo svjedočanstvo nastavi živjeti, da dođemo do dubljega poznanja života u zajedništvu s Isusom Kristom te naše službe i dužnosti ovdje, na zemlji, da doista shvatimo što je stvarni život mučenika i da, Božjom voljom, i sami postanemo spremni biti ti svjedoci.

Tom White
Direktor “Glasa mučenika” za SAD
(The Voice of the Martyrs USA – VOM)

POGLAVLJE

I

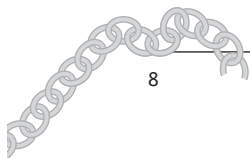
Rusi su žedni Krista

Obraćenje ateiste

Još tijekom prvih godina života ostao sam bez roditelja. Odrastao sam u obitelji koja nije priznavala religiju, tako da kao dijete nisam primio nikakvu vjersku naobrazbu. Kao posljedica teškoga djetinjstva, u što su bile uključene i gladne godine i nevolje Prvoga svjetskoga rata, u svojoj sam četrnaestoj godini bio osvjedočeni ateista jednako koliko su to komunisti danas. Čitao sam ateističke knjige i, ne samo da nisam vjerovao u Boga ili u Krista već sam mrzio i samu pomisao na te pojmove, držeći ih štetnima za ljudski um. Tako dakle, odrastao sam ogorčen na vjeru.

No, kako sam tek kasnije razumio, Bog me je, po svojoj milosti i iz meni nepoznatih razloga, uvrstio među svoje odabrane. Ti razlozi nemaju nikakve veze s mojim karakterom, jer je moj karakter bio vrlo loš.

I mada sam bio ateista, nešto me je svom silinom privlačilo crkvi. Teško mi je bilo proći pokraj nje a da ne provirim unutra. Doduše, nikad nisam shvaćao to što se tamo događalo. Slušao sam propovijedi, no one nikad nisu stigle do moga srca. Boga sam zamišljao kao gospodara kojemu moram biti pokoran. Mrzio sam tu krivu predodžbu o Bogu koju sam sâm stvorio u svome umu, no silno sam želio znati da negdje u središtu svemira postoji netko tko me voli. Budući da u djetinjstvu i mladosti nisam upoznao mnogo radosti, čeznuo sam za saznanjem da negdje postoji srce koje u ljubavi kuca i za mene.

Uvjerio sam sebe da nema Boga, no istodobno sam bio tužan što takav Bog ljubavi ne postoji. Jedanput, dok se u meni odvijala snažna duhovna borba, ušao sam u jednu katoličku crkvu. Vidio sam ljude koji su klečali i nešto govorili. Pomislio sam: pa, kleknut ću i ja pokraj njih kako bih čuo što govore i ponavljat ću molitve, pa ćemo vidjeti hoće li se što dogoditi. Molili su se svetoj djevici Mariji: “Zdravo, Marijo, milosti puna, Gospodin s tobom”. Ponavljao sam te riječi za njima nekoliko puta; gledao sam u kip djevice Marije, no ništa se nije dogodilo. Bio sam vrlo tužan zbog toga.

Jednoga dana, kao osvjedočeni ateista, pomolio sam se Bogu. Moja je molitva glasila otprilike ovako: “Bože, ja pouzdano znam da ti ne postojiš. No ako nekim slučajem ipak postojiš, što ja osporavam, nije moja dužnost vjerovati u tebe; tvoja je dužnost objaviti se meni.” Bio sam ateista, no ateizam nije donio mir u moje srce.

Tijekom toga razdoblja moga unutarnjeg nemira, jedan stari tesar, visoko u gorama Rumunjske, molio je ovako: “Bože moj, služio sam ti na zemlji i volio bih primiti svoju plaću i na zemlji kao što ću je primiti na nebu. Dopusti da moja plaća bude da ne umrem prije negoli dovedem jednog Židova Kristu, jer Isus je bio iz židovskoga naroda. No ja sam siromašan, star i bolestan, ne mogu hodati naokolo i tražiti nekog Židova. U mome selu nema nijednoga. Molim te, dovedi Židova u moje selo, a ja ću dati sve od sebe da ga dovedem Kristu.”

A mene je nešto čemu se nisam mogao oduprijeti vuklo da odem u to selo. Nisam imao nikava razloga otići tamo. Rumunjska ima 12 000 sela, no ja sam otišao baš u to. Kad je shvatio da sam Židov, tesar mi je podilazio kako nikad nitko nije podilazio ni najljepšoj djevojci. Vidio je u meni odgovor na svoju molitvu i dao mi Bibliju. Ranije sam je već pročitao više puta iz čistog zanimanja za kulturu. No Biblija koju mi je on dao bila je drukčija. Kako mi je kasnije rekao, on i njegova žena satima su molili za moje obraćanje, kao i za obraćenje moje žene. Biblija koju mi je dao nije bila napisana samo riječima, već plamenom ljubavi koji su zapalile njihove molitve. Jedva sam je mogao čitati. Mogao sam

samo liti suze nad njom, uspoređujući svoj loš život s Kristovim; svoju nečistotu s njegovom svetošću; svoju mržnju s njegovom ljubavi – i on me primio kao svoga.

Ubrzo nakon toga, obratila se i moja žena. Ona je dovela Kristu druge ljude, a oni još ljudi i uskoro je u Rumunjskoj nastala nova luteranska crkva.

A onda su došli fašisti pod kojima smo žestoko stradali. U Rumunjskoj je fašizam poprimio oblik diktature ekstremnoga dijela Pravoslavne crkve koji je progonio i protestante i Židove.

Prije nego što sam zvanično rukopoložen i prije no što sam bio pripremljen za službu, bio sam vođa te luteranske crkve budući da sam je ja i osnovao. Stoga sam za nju bio i odgovoran. Moja žena i ja bili smo uhićeni više puta, tukli su nas i izvodili pred fašističke suce. Fašistički je teror bio strašan, no istodobno je bio samo okus onoga što nas je tek čekalo pod komunizmom. Moj sin, Mihai, morao je uzeti ime koje nije židovsko, samo da bi izbjegao smrt.

No fašizam nam je u jednome donio i korist. Naučio nas je, naime, da se fizičko zlostavljanje može izdržati, te da čovječji duh, s Božjom pomoći, može preživjeti strahovita mučenja. Naučio nas je i tehnicu tajnoga kršćanskog rada, što je bila priprema za daleko teža iskušenja koja su nas čekala – koja su nam zapravo bila već pred vratima.

Služenje Rusima

Duboko se kajući što sam bio ateista, od prvoga dana svoga obraćenja čeznuo sam za vremenom kad ću moći svjedočiti Rusima. Rusi su narod koji je od djetinjstva odgajan u ateizmu. Moja želja za svjedočenjem njima potpuno se ispunila a da uopće nisam morao ići u Rusiju. Njezino je ispunjenje počelo još u vrijeme fašizma, jer smo u Rumunjskoj imali tisuće ruskih ratnih zarobljenika kojima smo mogli svjedočiti.

Bio je to dramatičan, dirljiv rad. Nikad neću zaboraviti svoj prvi susret s jednim ruskim zarobljenikom, inženjerom. Pitao sam ga vjeruje li u Boga. Da je rekao “ne”, ne bi me mnogo smetalo.

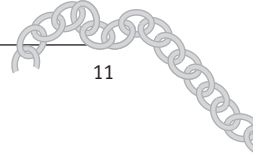
Svaki čovjek ima pravo izbora, hoće li vjerovati ili ne. No kad sam mu postavio to pitanje, pogledao me kao da me ne razumije i rekao: "Nisam primio takvu vojnu zapovijed. No primim li je, vjerovat ću."

Niz lice su mi potekle suze. Osjećao sam se kao da mi se srce potrgalo na sitne komadiće. Preda mnom je stajao čovjek čiji je um bio mrtav, čovjek koji je izgubio moćan dar što ga je Bog darovao čovječanstvu – osobnost. Bio je to čovjek ispranoga mozga, oruđe u rukama komunista, spreman vjerovati ili ne vjerovati po zapovijedi. Više nije mogao misliti po svojoj volji. Bio je to tipičan Rus, nakon svih tih godina komunističke vladavine! Nakon šoka što sam ga doživio, vidjevši što komunizam može učiniti ljudskome biću, obećao sam Bogu da ću posvetiti svoj život tim ljudima, ne bih li im kako vratio osobnost i priveo ih vjeri u Boga i Krista.

Počevši od 23. kolovoza 1944. godine, u Rumunjsku je ušlo milijun sovjetskih trupa i ubrzo nakon toga komunisti su došli na vlast i u našoj zemlji. S njima je počela i noćna mora, zbog koje nam se stradanje pod fašistima više nije činilo tako strašnim.

U to je vrijeme u Rumunjskoj, koja sada ima oko 24 milijuna stanovnika, komunistička partija imala samo deset tisuća članova. No zato je Vishinsky, ministar inostranih poslova Sovjetskoga Saveza, uletio u ured našega voljenog kralja Michaela I, lupio šakom o stol i rekao: "Morate postaviti komunističku vladu!" Naša vojska i policija bili su razoružani i tako su, nasilnim putem i omraženi gotovo od svih, komunisti došli na vlast. I nije se to dogodilo bez podrške tadašnjih američkih i britanskih vlasti.

Ljudi nisu odgovorni pred Bogom samo za svoje vlastite grijehe, već i za grijehe naroda kojemu pripadaju. Tragedija svih porobljenih naroda odgovornost je i američkih i britanskih kršćana. Amerikanci moraju znati da su s vremena na vrijeme, makar to bilo i nesvjesno, pomagali Sovjetima da nam nametnu režim smrti i terora. Budući da su dio Kristova tijela, Amerikanci moraju okajati svoju krivnju tako što će pomoći zarobljenim narodima da dođu u Kristovo svjetlo.

Zavođenje crkve

Čim su došli na vlast, komunisti su vješto upotrijebili sva raspoloživa sredstva kako bi zaveli crkvu. Jezik ljubavi i jezik zavođenja isti su. I onaj tko želi uzeti djevojku za ženu i onaj tko je želi samo za jednu noć, kažu: “Volim te.” Isus nam je govorio da naučimo razlikovati jezik ljubavi od jezika zavođenja, te vukove u ovčjem runu od pravih ovaca. Nažalost, kad su komunisti došli na vlast, tisuće svećenika, pastora i ostalih vjerskih djelatnika nisu znali razlikovati ta dva glasa.

Komunisti su sazvali kongres svih kršćanskih tijela u zgradi našega Sabora. Bilo je tu četiri tisuće svećenika, pastora i vjerskih vođa iz svih denominacija – i svi ti Božji ljudi izabrali su Josepha Stalina za počasnoga predsjednika kongresa. No taj je čovjek istodobno bio i predsjednik svjetskoga pokreta bezbožnika i masovni ubojica kršćana. Jedan za drugim, episkopi i pastori ustajali su i izjavljivali da su komunizam i kršćanstvo u biti isti, te da mogu imati miran suživot. Jedan za drugim, vjerski su vođe uzimali riječ, veličali komunizam i jamčili novoj vlasti da će im crkva biti vjerna.

Moja žena i ja nazočili smo tome kongresu. Sabina mi je rekla: “Richard, ustani i obriši ovu sramotu s Kristova lica. Oni pljuju na Kristovo ime.” “Učinim li to”, odgovorio sam joj, “ti ćeš ostati bez muža.” “Ne trebam kukavicu za muža”, uzvratila je ona.

Potom sam ustao i govorio na tome kongresu, no nisam veličao ubojice kršćana, već Isusa Krista. Napomenuo sam da smo svoju vjernost dužni prvo iskazati njemu. Govori na kongresu prenosili su se preko radija i cijela je zemlja mogla čuti kako se iz komunističkoga Sabora objavljuje Kristova poruka! Docnije sam za to morao platiti, no vrijedilo je.

Pravoslavni i protestanski crkveni vođe prosto su se natjecali između sebe tko će biti pokorniji komunizmu. Jedan je pravoslavni episkop stavio srp i čekić na svoju odoru, te zahtijevao od svojih svećenika da ga više ne oslovljavaju titulom “vaša svetosti” nego “druže episkope”, dok su svećenici kao Patrascoiu i Rosianu, bili izravniji. Postali su časnici u tajnoj policiji. Rapp, zamjenik bisku-

pa luteranske crkve u Rumunjskoj, počeo je na teološkim seminarima naučavati da je Bog dao tri otkrivenja: jedno preko Mojsija, drugo preko Isusa i treće preko Stalina, s tim što je posljednji nadmašio drugoga.

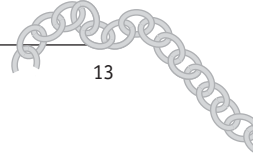
Nazočio sam i kongresu baptista u gradu Resita, kongresu koji se održavao pod crvenom zastavom i gdje je svirana himna Sovjetskoga Saveza, dok su svi u dvorani stajali. Predsjednik baptista hvalio je Stalina kao velikog učitelja Biblije, te objavio da Stalin nije učinio ničega krivoga, nego je samo ispunio Božje zapovijedi!

Želim napomenuti da se pravi baptisti, koje ja veoma volim, nisu s ovim slagali, te da su bili vrlo odani Kristu i mnogo propatili. Međutim, komunisti su “izabrali” svoje vođe i baptisti nisu imali kud – bez prava na izbor, morali su ih prihvatiti. Isti uvjeti postoje i danas u komunističkim zemljama i to u samome vrhu vodstva “zvanične”¹ crkve. Oni koji su pristali služiti komunizmu umjesto Kristu počeli su potkazivati vjerne koji im se nisu pridružili.¹

I baš kao što su kršćani u Rusiji nakon revolucije osnovali ilegalnu crkvu, tako smo i mi u Rumunjskoj, zbog dolaska komunista na vlast i izdaje mnogih vođa zvaničnih crkava, također bili primorani osnovati ilegalnu crkvu – crkvu koja će vjerno evangelizirati, propovijedati Radosnu vijest i svjedočiti djeci. Komunisti su sve to zabranili, a zvanična im se crkva povinovala.

Skupa s drugima i ja sam počeo ilegalni rad. Izvana gledano, bio sam na vrlo uglednu položaju, naime, bio sam pastor Norveške luteranske misije, što je zapravo služilo kao pokriće za moj stvarni ilegalni rad. U isto sam vrijeme bio i zvanični predstavnik Svjetskoga crkvenog vijeća u Rumunjskoj. (U Rumunjskoj nismo imali pojma da će ta organizacija ikad surađivati s komunistima. U to vrijeme, u našoj zemlji, ovo je vijeće radilo samo na pomoći unesrećenima.) No ove su mi dvije titule dale vrlo dobar status u očima vlasti, koje nisu znale za moj ilegalni rad.

¹ Zvanična je crkva ona koja je službeno registrirana kod državnih organa i koju vlasti kontroliraju. Članstvo zvaničnih crkava u mnogim današnjim totalitarnim sustavima obično broji manje od deset posto ukupne kršćanske populacije. Drugima se više sviđa štovati Boga “ilegalno”.

Naš ilegalni rad imao je dva aspekta. Prvi je bila naša tajna služba među ruskim vojnicima. Drugi se odnosio na naš tajni rad s porobljenim rumunjskim narodom.

Rusi – narod žednih duša

Što se mene tiče, propovijedanje Evanđelja Rusima bio je raj na zemlji. Propovijedao sam pripadnicima mnogih naroda, no nikad nisam vidio ljude koji su upijali Evanđelje tako kao Rusi. Njihove su duše bile vrlo žedne.

Jednom me je prilikom nazvao pravoslavni svećenik, moj prijatelj, i rekao mi da mu je ruski časnik došao na ispovijed. Moj prijatelj nije govorio ruski. No kako je znao da ga ja govorim, dao je tome čovjeku moju adresu. Sutradan je časnik došao k meni. Čeznuo je za Bogom, no nikad nije vidio Bibliju. Nije imao vjersku naobrazbu i nikad nije nazočio bogoslužju (u to vrijeme u Sovjetskome Savezu jedva da je postojalo nekoliko crkava). Taj je čovjek ljubio Boga a da o njemu nije znao ništa.

Pročitao sam mu Propovijed na gori i Isusove usporedbe. Nakon što je to čuo, razdragano je zaplesao po sobi, kličući: “Kakva krasota! Kako sam mogao živjeti a da nisam znao toga Krista!” Prvi put u životu vidio sam da se netko tako raduje u Kristu.

A onda sam napravio grešku. Čitao sam mu o Kristovoj mucu i raspeću a da ga prethodno nisam na to pripremio. Nije to očekivao i kad je čuo kako su Krista tukli, kako je raspet i kako je na kraju umro, srušio se u naslonjač i počeo gorko plakati. Povjerovao je u Spasitelja, a sada je njegov Spasitelj bio mrtav!

Gledao sam ga i sramio se. Zvao sam sebe kršćaninom, pastorm, učiteljem drugih, a nikad nisam tako sudjelovao u Kristovu stradanju, kako je to sada činio ovaj ruski časnik. Gledajući ga, činilo mi se kao da gledam Mariju Magdalenu kako plače u podnožju križa, kako oplakuje Kristovu smrt dok je ležao u grobu.

A onda sam mu pročitao priču o uskrsnuću i uživao gledajući kako se njegov izraz lica mijenja. Nije znao da je njegov Spasitelj ustao iz groba. Kad je čuo tu radosnu vijest, udario se po koljenima i sočno opsovao – rabio je vrlo prljave, no opet tako “svete”

vulgarne riječi. Bio je to tek njegov prost način govora. Ponovno se radovao i klicao: “On je živ! Živ je!” Još jedanput je počeo plesati po sobi, preplavljen veseljem!

“Pomolimo se!” – rekao sam mu. Nije znao moliti. Nije poznao naše “svete” fraze. Samo je pao na koljena, skupa sa mnom, i rekao: “Bože, ti si takva ljudina! Da sam ja ti a ti ja, nikad ti ne bih oprostio grijeha. Ali ti si doista divan momak! Volim te svim svojim srcem!”

Mislim da su svi anđeli na nebu prestali s onim što su radili kako bi čuli ovu uzvišenu molitvu ruskoga časnika. Čovjek je došao Kristu!

Drugom sam prilikom u dućanu naišao na ruskoga satnika koji je bio u društvu žene oficira. Kupovali su sve i svašta, no teško su se sporazumijevali s trgovcem koji nije govorio ruski. Ponudio sam pomoć u prijevodu i tako smo se upoznali. Pozvao sam ih k nama na objed. Prije nego što smo počeli jesti, rekao sam im: “Nalazite se u kršćanskome domu i mi redovito molimo.” Pomolio sam se na ruskome. Njih dvoje su spustili vilice i noževe; hrana ih više nije zanimala. Umjesto da jedu, počeli su postavljati pitanja o Bogu, Kristu i Bibliji. Ništa o tome nisu znali.

Nije bilo lako razgovarati s njima. Ispričao sam im usporedbu o čovjeku koji je imao stotinu ovaca i izgubio jednu. Nisu razumjeli, kao da im je komunistička ideologija isprala mozak. Pitali su: “Otkud njemu stotinu ovaca? Zar ih nije oduzela komunistička zemljoradnička zadruga!” Onda sam rekao da je Isus kralj. Odgovorili su: “Svi su kraljevi bili loši ljudi koji su kontrolirali narod, stoga mora da je i Isus bio diktator.” Kad sam im ispričao usporedbu o radnicima u vinogradu, rekli su: “Pa, ti su ljudi postupili posve ispravno kad su se pobunili protiv vlasnika vinograda. Vinograd mora pripasti zajednici.” Sve im je bilo novo. Kada sam im govorio o Isusovu rođenju, pitali su nešto što bi za zapadnjake bilo bogohuljenje: “Zar je Marija bila Božja žena?” Tako sam kroz razgovor s njima, kao i s mnogim drugima, shvatio da se pri propovijedanju Evanđelja Rusima, nakon svih tih godina pod komunizmom, moramo poslužiti posve novim pristupom.

Ova istina vrijedi i za mnoštvo drugih kultura. Misionari koji su služili u središnjoj Africi imali su velikih teškoća pri prijevodu jednoga retka iz Knjige proroka Izaije: “Budu l’ vam grijesi kao grimiz, pobijeljet će poput snijega.” (1,18). U središnjoj Africi nitko nikad nije vidio snijeg, tako da nisu imali riječ za taj pojam. Stoga su misionari naposljetku ovaj redak preveli na sljedeći način: “Grijesi će vam pobijeljeti poput jezgre kokosova oraha.”

Tako smo i mi morali prevesti Evanđelje na “marksistički jezik, kako bismo ga približili ljudima. Nismo to mogli učiniti sami, nego je Sveti Duh obavio taj posao kroz nas.

Satnik i časnica obratili su se toga dana. Kasnije su nam mnogo pomogli u službi među sovjetskim vojnicima.

Tajno smo tiskali i podijelili tisuće Evanđelja i druge kšćanske literature na ruskome. Preko obraćenih sovjetskih vojnika, krijumčarili smo Biblije i Nove zavjete u Sovjetski Savez. Služili smo se i drugim vještinama kako bi Božja riječ došla u njihove ruke. Vojnici su godinama služili daleko od svoga doma, a mnogi su kod kuće ostavili djecu koju nisu vidjeli svo to vrijeme (Rusi su nevjerojatno nježni prema djeci). Tako su moj sin, Mihai, i druga djeca mlađa od deset godina, džepova punih Biblija, Evanđelja i druge literature, odlazili k sovjetskim vojnicima koji su bili stacionirani po ulicama i parkovima. Vojnici bi ih milovali po glavi i nježno s njima razgovarali, prisjećajući se vlastite djece koju nisu vidjeli godinama. Dali bi im čokoladicu ili bombon, a djeca bi njima zauzvrat dala Biblije i Evanđelja, što su ovi radosno prihvaćali. Često, ono što je za nas odrasle bilo odveć opasno raditi otvoreno, djeca su mogla činiti posve bezbjedno. Bili su “maleni misionari” među sovjetskim vojnicima. Ishod je bio izvrstan. Mnogi vojnici, kojima nije bilo moguće dati Evanđelje na drugi način, primili su ga od djece.

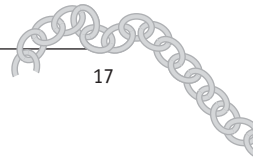
Propovijedanje u sovjetskim vojnim barakama

Naše svjedočenje Sovjetima nije bilo samo pojedinačno. Uspijevali smo organizirati i sastanke manjih grupa.

Sovjeti su bili zaljubljeni u satove. Krali su ih od svakoga. Zaustavljali su ljude po ulicama i zahtijevali od njih da im predaju svoje satove. Viđali smo sovjetske vojnike koji su imali po nekoliko satova na svakoj ruci, a neke žene časnice nosile su budilice okačene oko vrata. Nikad prije nisu imali sat i nisu ih se mogli nasititi. Rumunji kojima je trebao sat morali su otići u sovjetske vojne barake i kupiti neki ukraden; zapravo bi često otkupili vlastiti sat. Tako Rumunjima nije bilo ništa neobično ući u sovjetsku baraku. Ilegalana se crkva poslužila istim izgovorom – kupovinom satova od Sovjeta – i to nam je pribavilo ulaznicu u njihove barake.

Moja prva propovijed u jednoj takvoj baraci bila je na dan svetih apostola Petra i Pavla, Petrovdan, veliki pravoslavni blagdan. Otišao sam u vojnu bazu hineći da hoću kupiti sat. Kupujući zapravo vrijeme, za jedan sat sam rekao da je preskup, za drugi da je premalen, za treći da je prevelik. Vojnici su se tiskali oko mene; svaki mi je nudio da nešto kupim. U šali sam ih upitao: “Ima li među vama netko tko se zove Petar ili Pavao?” Bilo ih je. Potom sam rekao: “Znate li da na dašnji dan vaša Pravoslavna crkva slavi blagdan sv. Petra i Pavla?” (Neki su stariji vojnici znali) Zato sam pitao dalje: “Znate li tko su bili Petar i Pavao?” Nitko nije znao, pa sam im počeo pričati o njima. Jedan me je stariji vojnik prekinuo i rekao: “Ti nisi došao kupiti sat. Došao si nam pričati o vjeri. Sjedi tu i pričaj nam! No budi vrlo oprezan! Mi znamo koga se treba čuvati. Ovi ljudi koje vidiš oko mene dobri su, ali kad ti stavim ruku na koljeno, govori samo o satovima. Kad sklonim ruku, nastavi svoju priču.”

Oko mene se okupila gomila ljudi a ja sam im pričao o Petru i Pavlu, i o Kristu za kojega su i Petar i Pavao umrli. S vremena na vrijeme, u prostoriju bi ušao netko kome nisu vjerovali. Tad bi onaj vojnik stavio ruku na moje koljeno, i ja bih pričao o satovima. Kad bi nepoželjna osoba izišla, nastavljao bih pričati o Kristu. Moji posjeti vojnim barakama ponavljali su se više puta, zahvaljujući pomoći ruskih vojnika kršćana. Mnogi njihovi drugovi prihvatili su Krista, a tajno smo podijelili tisuće Evanđelja.

Veliki broj naše braće i sestara iz tajne crkve uhvaćeno je i žestoko prebijeno zbog ovoga. No nitko od njih nije nas odao.

Tijekom toga rada doživjeli smo i radost susreta s braćom i sestrama iz ilegalne crkve u Sovjetskome Savezu, tako da smo saznali nešto i o njihovu služenju. U njima smo prije svega vidjeli sve potrebne osobine što ih posjeduju veliki sveci. Prošli su kroz mnoge godine komunističke indoktrinacije. Ali, kako ribe žive u slanoj vodi a meso im ipak ostaje slatko, tako su i oni prošli kroz komunističke škole i sveučilišta, a ipak sačuvali čiste i neporočne duše u Kristu.

Ruski kršćani imaju prekrasnu dušu! Kažu: “Mi znamo da je zvijezda sa srpom i čekićem koju nosimo na kapama znak anti-krista.” I kažu to veoma žalosni. Ti su nam ljudi mnogo pomogli u širenju Evanđelja među sovjetskim vojnicima.

Mogu reći da su imali sve kršćanske vrline, osim radosti. Radost su imali samo pri obraćenju, a onda je nestala. Mnogo sam razmišljao o tome. Jedanput sam pitao jednoga baptistu: “Kako je moguće da ne znaš za radost?” Odgovorio je: “Kako ću biti radostan kada od svoga pastora moram kriti da sam revnosni kršćanin, da redovito molim, da nastojim pridobiti ljude za Krista? Pastor moje crkve doušnik je tajne službe. Uhodi nas sve do jednoga; upravo su pastiri ti koji izdaju stado. Duboko u našim srcima postoji radost spasenja, no tu vanjsku radost koju vi imate – mi više nemamo.”

Kršćanstvo je za nas postalo dramatično. Kad kršćani u slobodnim zemljama pridobiju nekoga za Krista, novi vjernik postaje članom crkve koja živi spokojnim životom. No kad kršćani u porobljenim narodima pridobiju nekoga za Krista, svjesni su da bi taj vjernik ubrzo mogao završiti u zatvoru, a njegova djeca postati siročad. Stoga je radost dovođenja ljudi Kristu uvijek pomiješana s tim osjećajem da postoji cijena koja će se morati platiti. Tako smo postali neka, posve nova, vrsta kršćana – kršćana iz ilegalne crkve. A tu nas je čekalo mnoštvo iznenađenja.

Baš kao što postoji mnogo ljudi koji vjeruju da su kršćani a zapravo nisu, mi smo otkrili da među Rusima ima mnogo onih koji vjeruju da su ateisti, a to zapravo nisu.

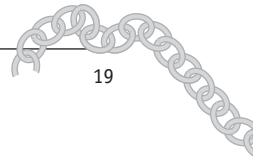
Jedanput je preko puta mene u kupeu vlaka sjedio sovjetski časnik. Govorio sam mu o Kristu tek nekoliko minuta, kad je iz njega suknula bujica ateističkih dokaza protiv Boga. Navodi iz djela i besjeda Marxa, Stalina, Voltairea, Darwina i svih drugih koji su bili protiv Biblije, prosto su vrcali iz njegovih usta. Nije mi dao priliku suprotstaviti mu se. Govorio je gotovo cijeli sat, nastojeći me ubijediti da nema Boga. Kad je završio, upitao sam ga: "Ako nema Boga, zašto moliš kad si u nevolji?" Poput lopova uhvaćenog u krađi, časnik je uzvratilo: "Kako znaš da molim?" Nisam mu dopustio da izbjegne odgovor. "Ja sam pitao prvi. Pitao sam te zašto moliš? Molim te, odgovori!" Sagnuo je glavu i priznao: "Na bojišnici, kad bi nas Nijemci okružili, svi smo molili. Nismo znali točno kako treba moliti, pa smo govorili: 'Bože i Duše, pomoz!' " Nije li ovo izvrsna molitva u očima Onoga koji gleda što je u srcu?

Upoznao sam i jedan bračni par Rusa – oboje su bili kipari. Kad sam im počeo govoriti o Bogu, rekli su: "Ne, Bog ne postoji. Mi smo bezbožnici. No ispričat ćemo ti nešto zanimljivo, što nam se dogodilo."

"Jedanput smo radili na Stalinovoj statui. Tijekom rada, žena me upitala: 'Što ti misliš o ljudskome palcu? Da nemamo palca, da su svi naši prsti na rukama isti kao na nogama, ne bismo mogli držati čekić, dlijeto, alat, knjige, pa čak ni komad kruha. Ljudski bi život bio nemoguć bez toga malenog palca. E sad, tko je stvorio palac? Oboje smo u školi učili marksizam i znamo da su zemlja i nebo nastali sami od sebe. Nije ih stvorio Bog. Tako sam naučila i tako vjerujem. No ako Bog nije stvorio nebo i zemlju, ako je stvorio samo palac, vrijedan je hvale samo za to.'"

"Veličamo Edisona, Bellu i Stephensona, ljude koji su izumili električne žarulje, telefon, željeznicu i druge stvari. Zašto onda ne bismo veličali i onoga koji je izumio palac? Da Edison nije imao palac, ništa ne bi bilo od njegovih pronalazaka. Zato je ispravno slaviti Boga koji je stvorio palac."

Muž se žestoko naljutio, kako to već po pravilu biva, jer muževi se često ljute kad im žene kažu nešto pametno. "Ne pričaj gluposti! Učila si da nema Boga! Što ako nas prisluškuju? Mogli

bismo imati problema. Utuvi si jednom zauvijek u glavu da Boga nema. U nebu nema nikoga!”

“To je onda još veće čudo”, odgovorila je. “Ako na nebu postoji Svemogući Bog, u kojega su naši preci u svojoj gluposti vjerovali, tad bi bilo posve prirodno da imamo palac. Svemogući Bog može učiniti sve, pa prema tome može stvoriti i palac. No ako na nebu nema nikoga, ja ću svim svojim srcem štovati toga ‘Nikoga’ koji je stvorio palac.”

I tako su to dvoje postali štovatelji “Nikoga”! Kako je vrijeme prolazilo, vjera u toga “Nikoga” postajala je sve veća. Sad nisu vjerovali samo da je stvorio palac, nego i zvijezde, cvijeće, djecu i sve što je lijepo u životu. Bila je to situacija slična onoj u Ateni u stara vremena, kada je apostol Pavao susreo štovatelje “nepoznatoga Boga” (Dj 17,23).

Par je bio neizrecivo sretan kad sam im rekao da su točno vjerovali, jer na nebu doista postoji Bog koji nije tjelesan, već je Duh. On je Duh ljubavi, mudrosti, istine i moći, koji je i njih tako ljubio da je poslao svoga jedinorodnog Sina da preda svoj život kao žrtvu za njih na križu.

Vjerovali su u Boga a da uopće nisu znali da su vjernici. Imao sam tu privilegiju povesti ih korak dalje – do spasenja i otkupljenja.

Jedanput sam na ulici sreo časnicu koja je bila Ruskinja. Prišao sam joj i ispričao se: “Znam da je neuljudno prići nepoznatoj dami na ulici, ali ja sam pastor i moje su namjere časne. Želio bih s vama razgovarati o Kristu.”

“Volite li vi Krista?” – upitala me. “Da!” – odgovorio sam. “Svim svojim srcem!” Pala mi je u naručje i počela me ljubiti. Bila je to prilično neugodna situacija za jednoga pastora, pa sam i ja nju počeo ljubiti nadajući se da će ljudi pomisliti kako smo rođaci. A onda je ona uzviknula: “I ja volim Krista!” Poveo sam je k nama kući i na svoje zaprepaštenje otkrio da ona o Kristu nije znala ništa – apsolutno ništa – osim imena. A ipak ga je voljela. Nije znala da je on Spasitelj, niti što spasenje znači. Nije znala gdje je i kako je živio i umro. Nije poznavala njegovo učenje ni njegov život ni njegovu službu. Za mene je predstavljala

psihološku zagonetku: kako je moguće voljeti nekoga ako mu znaš samo ime?

Upitao sam je o tome, a ona je objasnila: “Kad sam bila mala, učili su me da čitam po slikama. Za slovo ‘a’ na slici je bio autobus, za slovo ‘b’ balon, za slovo ‘c’ cvijet, i tako redom.

“Kad sam pošla u srednju školu, učili su me da je moja sveta dužnost obraniti komunističku domovinu. Učili su me o komunističkome moralu. No ja nisam znala što znači ‘sveta dužnost’ ili ‘moral’. Kako to izgleda? Trebala sam slike. Tako sam se prisjetila da su naši preci imali slike, ikone, svega što je bilo lijepo, hvale vrijedno i istinito u životu. Moja se baka uvijek klanjala pred jednom takvom ikonom; govorila je da je to slika onoga koji se zove Hristos (Krist). A meni se to ime dopalo samo po sebi. Postalo mi je tako stvarno! Dovoljno je bilo samo da ga izgovorim i osjećala sam neizrecivu radost!”

Slušajući je, sjetio sam se onoga što piše u Poslanici Filipljanima 2,10, da će se Isusovu imenu pokloniti svako koljeno. Možda će antikrist biti kadar izbrisati znanje o Bogu iz svijeta na neko vrijeme. No postoji sila u samome Kristovu imenu koja može povesti čovjeka u svjetlo.

Vrlo radosna, našla je Krista u mome domu i sada je onaj, čije je ime tako ljubila, živio u njezinu srcu.

Svaki trenutak moga života s Rusima bio je pun poezije i dubokoga smisla. Sestra, koja je dijelila Evanđelja na željezničkoj postaji, dala je moju adresu jednome ruskom časniku koji se zanimao za Božju riječ. Jedne je večeri ušao u moju kuću – bio je poručnik sovjetske vojske, visok i veoma lijep čovjek.

“Kako vam mogu pomoći?” – upitao sam ga.

“Došao sam po svjetlo”, odgovorio je.

Počeo sam mu čitati najbitnije dijelove Svetoga pisma. Stavio je svoju ruku na moju i rekao: “Molim te iz dubine duše, nemoj me odvesti na krivi put. Pripadam narodu kojega drže u tami. Reci mi, molim te, je li ovo istinita Božja riječ?” zajamčio sam da jest. Slušao je satima – i prihvatio Krista.

Rusi su u rijetkim slučajevima površni ili plitki po pitanju religije. Bilo da se bore protiv nje, ili da su za nju i traže Krista, čine

to predano, od sveg srca. Zato su u vrijeme komunizma u Rusiji kršćani bili tako uspješni misionari. Osim toga, Rusi su povijesno pobožan narod. Zemlje poput Rusije zrele su i plodonosne za evanđeoski rad, a smjer kojim ide svijet drastično se mijenja, dok im mi neumorno svjedočimo Evanđelje. Strašna je tragedija da su Rusija i njezin narod tako gladni Božje riječi, a mnogi su ih ipak, kako se čini, otpisali.

Naša služba među Rusima donijela je bogat rod.

Sjećam se Petra. Nitko ne zna u kojemu je sovjetskom zatvoru nestao. Bio je veoma mlad – možda oko dvadeset godina. Došao je u Rumunjsku sa sovjetskom vojskom. Obratio se na jednome od tajnih sastanaka i odmah tražio da ga krstim.

Nakon krštenja, zamolio sam ga da nam kaže koji je redak iz Biblije na njega ostavio najjači dojam i utjecao da dođe Kristu.

Rekao je da sam ja na jednome od tajnih sastanaka čitao Evanđelje po Luki 24; priču o tome kako se Isus ukazao dvojici učenika na putu za Emaus. “Kad su se približili selu, on [Isus] se pričinio kao da ide dalje” (redak 28). Petar je rekao: “Pitao sam se zašto je Isus tako učinio. Zacijelo je želio ostati sa svojim učenicima. Zašto se onda ponašao kao da želi nastaviti dalje?” Moje je objašnjenje bilo da je Isus bio pristojan. Htio je biti posve siguran da ga žele. Kad je vidio da je dobrodošao, rado je ušao u kuću s njima. Komunisti nisu pristojni. Nasilno ulaze ljudima u srce i um. Prisiljavaju nas da ih slušamo od zore do kasno u noć. Rade to kroz svoje škole, radio postaje, novine, plakate, filmove, ateističke sastanke i kamo god se okrenemo. Neprestano moramo slušati njihovu bezbožnu propagandu, sviđalo nam se to ili ne. A Isus poštuje našu slobodu. On blago kuca na vrata našega srca.

“Isus me pridobio svojim pristojnim ponašanjem”, rekao je Petar. Eto što ga je uvjerilo: apsolutna suprotnost komunizma i Krista. I nije on bio jedini Rus kojega se tako snažno dojmio Isusov karakter. (A ja kao pastor, nikad nisam razmišljao o tome na takav način.)

Nakon obraćenja Petar je često riskirao vlastitu slobodu i život krijumčareći kršćansku literaturu i pomoć za tajnu crkvu u Ru-

munjskoj i Rusiji. Naposljetku su ga uhvatili. Posljednje što sam čuo o njemu bilo je da je još uvijek u zatvoru. Je li umro? Je li već na nebu ili i dalje bije dobar boj na zemlji? Ne znam. Samo Bog zna gdje je Petar danas.

Poput Petra, i mnogi drugi ljudi nisu bili samo obraćeni. Nikad ne smijemo prestati pridobijati duše za Krista. No time smo obavili samo pola posla. Svaka duša pridobijena za Krista i sama mora postati ona koja pridobija druge duše. Rusi nisu bili samo obraćeni, već su postali "misionari" u ilegalnoj crkvi. Bili su odvažni za Krista, nisu se osvrtni za sobom i uvijek su govorili da je to najmanje što mogu učiniti za onoga koji je umro za njih.

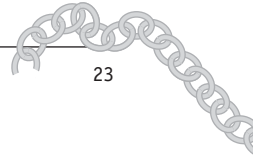
Naša tajna služba porobljenome narodu

Drugi aspekt naše službe bio je tajni misionarski rad među Rumunjima.

Komunisti su u početku rabili metode zavođenja kako bi pridobili crkvene vođe na svoju stranu, no njihove su maske vrlo brzo pale. Tad je počeo užas i tisuće je ljudi uhićeno. Privesti dušu Kristu i za nas je postalo jednako dramatično, koliko je to već dulje vrijeme bilo za Ruse.

Na primjer, kasnije sam bio u zatvoru zajedno s ljudima koje sam po Božjoj milosti priveo Kristu. Bio sam u istoj ćeliji s jednim čovjekom kojemu je kod kuće ostalo šestero djece i koji je bio u zatvoru zbog vjere u Krista. Njegova žena i djeca gladovali su. Bilo je moguće da ih nikad više neće vidjeti. Upitao sam ga: "Ljutiš li se na mene što sam te doveo Kristu, a sada je zbog toga tvoju obitelj zadesila strašna nesreća?" Odgovorio je: "Nemam riječi kojima bih ti mogao zahvaliti što si me doveo divnome Spasitelju. I da mogu, ništa ne bih promijenio."

Propovijedanje u takvim uvjetima nije bilo lako. Naš je narod bio žestoko ugnjetavan. Komunisti su svima oduzeli imovinu. Seljacima su uzeli njive i ovce. Briačima i krojačima oduzeli su trgovine. I nisu samo kapitalisti bili razvlašteni; i najsiromašniji među siromašnima strašno su stradali. Gotovo svaka obitelj imala

je jednoga člana u zatvoru, a siromaštvo je bilo golemo. Ljudi su pitali: “Kako je moguće da Bog koji je ljubav, dopušta pobjedu zla?”

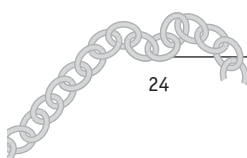
Slično tome, ni apostolima ne bi bilo lako propovijedati Krista na prvi Veliki petak, dok je Spasitelj umirao na križu, vapeći: “Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?” No činjenica da je naš rad nastavio donositi plod dokazuje da je to bilo od Boga, a ne od nas. Kršćanska vjera na takva pitanja ima odgovor. Na primjer, Isus nam je govorio o Lazaru, siromašnome prosjaku, potlačeno-me kao što smo to bili i mi, čovjeku koji je umirao i gladovao i kojemu su psi lizali čireve. No na kraju su ga anđeli odnijeli u Abrahamovo krilo.

Kako je ilegalna crkva djelomice radila javno

Ilegalna ili tajna crkva, tajno se i sastajala: po kućama, šumama, u podrumima – gdje god je mogla. No kao što to vrijedi za mnoge porobljene narode, i u Rumunjskoj je tajna crkva samo djelomice bila tajna. Kao što vrh ledenoga brijega viri iz mora, tako je i maleni dio njezina djelovanja bio na otvorenome. Naime, pod komunistima smo morali razviti strategiju propovijedanja na ulici, što je s vremenom postalo vrlo opasno, no na taj smo način mogli doprijeti do mnogih ljudi, do kojih to na neki drugi način nije bilo moguće. U ovome je moja žena bila osobito aktivna. Grupa kršćana okupila bi se tiho na uglu ulice, a onda bi počeli pjevati. Ljudi bi se skupljali oko njih kako bi čuli krasnu pjesmu, a onda bi moja žena govorila o Kristu. Razilazili smo se prije nego što tajna policija stigne do nas.

Jedno poslijepodne, dok sam bio zauzet službom na drugome mjestu, moja je žena propovijedala pred tisućama radnika na ulazu u golemu tvornicu Malaxa u Bucharestu. Govorila im je o Bogu i spasenju. Sutradan su mnogi radnici te tvornice strijeljani zbog pobune protiv nepravde koju su im nanosili komunisti. Čuli su Radosnu vijest točno na vrijeme!

Naša je crkva bila ilegalna i morala se kriti, no mi smo, poput Ivana Krstitelja, otvoreno govorili i narodu i vladarima o Kristu.

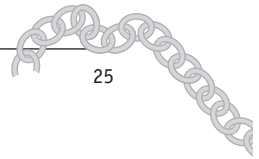

Jedanput, na stepenicama jedne od zgrada vlade, dva su se brata probila do našega premijera. Zvao se Gheorghiu Dej. U tih nekoliko trenutaka, koliko su imali, svjedočili su mu o Kristu i pozvali ga da se obrati od grijeha i progona. Dao ih je zatvoriti, jer su se usudili svjedočiti mu. Godinama kasnije, kad je premijer Dej bio vrlo bolestan, sjeme što su ga davno posijali i zbog čega su strašno stradali, donijelo je rod. U času potrebe, premijer se sjetio riječi koje je tada čuo: “Uistinu je živa i djelotvorna riječ Božja. Ona je oštija od svakog dvosjeklog mača” (Heb 4,12). Te su riječi prodrle kroz oklop njegova srca i on je predao svoj život Kristu. Priznao je grijeha, prihvatio Spasitelja i počeo mu služiti u svojoj bolesti. Umro je nedugo nakon toga, no otišao je svome novopronađenom Spasitelju i sve to zato što su dvoje kršćana bili spremni platiti cijenu. Njihova je hrabrost tipična za kršćane u porobljenim narodima.

Pod komunističkim terorom svjedočenje Evanđelja postajalo je sve teže, no uspjeli smo tiskati nekoliko kršćanskih brošura, koje su prošle kroz strogu cenzuru komunista. Cenzoru smo predstavili brošure sa slikom Karla Marxa, osnivača komunizma, na prvoj stranici i naslovima kao što je: Religija je opijum za narod. Smatrao je to komunističkim izdanjima, pa je stavio pečat koji odobrava tiskanje. U tim smo brošurama, nakon nekoliko stranica punih navoda Marxa, Lenina i Stalina – što je zadovoljilo cenzora – govorili o Kristu.

Potom smo odlazili na komunističke manifestacije i dijelili naše “komunističke” brošure. Vidjevši na naslovnici sliku Marxa, komunisti su se prosto utrkiivali tko će ih prije kupiti. Dok bi došli do desete stranice i otkrili da je knjižica posvećena Bogu i Isusu, bili smo već daleko.

Tako ilegalna crkva nije radila samo u tajnosti, već je hrabro i javno navješćivala Evanđelje po ulicama, kako narodu, tako i komunističkim vođama. Za to je postojala cijena, no mi smo je bili spremni platiti, a ilegalna je crkva i danas spremna na to.

Rad u tajnosti

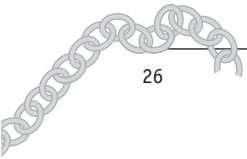
Ilegalnu je crkvu tajna policija žestoko progonila, jer su u njoj prepoznali jedini preostali otpor koji je bio učinkovit. Bio je to takav otpor (duhovni) koji je bio kadar potkopati njihovu ateističku moć, ne uspiju li ga spriječiti. Prepoznali su u njemu, kako to samo davao može, izravnu prijetnju njihovu nauku. Znali su da čovjek koji vjeruje u Krista nikad neće biti obezumljen, pokoran podanik. Znali su da mogu zatočiti tijelo, no da ne mogu zatočiti dušu – čovjekovu vjeru u Boga. Stoga su se žestoko borili protiv nas.

No ilegalna je crkva imala svoje simpatizere ili članove čak i u komunističkoj vlasti i u tajnoj policiji.

Uputili smo kršćane da se pridruže tajnoj policiji i obuku najomraženiju uniformu u državi, kako bi nas mogli obavještavati o njihovu djelovanju. Nekoliko braće iz ilegalne crkve to su i učinili, tajeći svoju vjeru. Bilo im je vrlo teško podnositi prezir obitelji i prijatelja jer nose komunističku uniformu, a ne otkriti im na kakvoj su zapravo zadaći. No ipak su bili dijelom te policije; eto koliko su voljeli Krista.

Kad je mene odvela policija i držala me u strogoj tajnosti zatvorenog godinama, jedan je kršćanski liječnik postao članom tajne policije s jednim jedinim ciljem – naći me! Kao policijski liječnik imao je pristup svakoj ćeliji i nadao se pronaći mjesto na kojemu su me držali. Svi su ga se prijatelji klonili, uvjereni da je postao komunistom. Hodati naokolo obučen u uniformu mučitelja bila je daleko veća žrtva nego nositi uniformu zatvorenika.

Taj me liječnik našao u dubokoj, mračnoj ćeliji i obavijestio crkvu da sam živ. Bio je to prvi prijatelj koji me pronašao u tih osam i pol godina moga utamničenja! Zahvaljujući njemu prošlo se da sam živ i kad su zatvorenici oslobođeni 1956. god., u vrijeme “zatopljenja” odnosa na relaciji Eisenhower-Khrushchev, kršćani su na sav glas tražili moje oslobađanje i ja sam ubrzo bio vani. Da nije bilo toga liječnika koji se pridružio tajnoj policiji samo da bi me našao, nikad ne bih bio oslobođen. Danas bih još uvijek bio u zatvoru – ili bih bio mrtav.

Zahvaljujući svome položaju u tajnoj policiji, članovi ilegalne crkve mnogo su nas puta upozorili na opasnost, a njihova je pomoć bila nemjeriva. Ilegalne crkve u komunističkim zemljama i danas imaju svoje ljude u tajnoj policiji koji štite kršćane i upozoravaju ih na prijeteću opasnost. Neki su na vrlo visokim položajima, u samome vrhu države, taje svoju vjeru i pomažu crkvi. Jednoga će dana na nebu moći javno reći da vjeruju u Krista kojemu sada služe tajno.

Unatoč svemu tome, mnogi su članovi ilegalne crkve otkriveni i zatočeni. I mi imamo svoje “Jude” koji obavještavaju tajnu policiju gdje smo i što radimo. Batinama, narkoticima, prijetnjama i ucjenama, komunisti nastoje među našim vodstvom i članovima naći ljude koji će prijaviti braću.

POGLAVLJE 2

“Nitko nema veće ljubavi od ove...”

Radio sam i javno i ilegalno sve do 29. veljače, 1948. god. Tog sunčanog nedjeljnog dana, na putu u crkvu, nasred ulice, otela me tajna policija.

Često sam se pitao što se misli pod izrazom “krađa ljudi”, koji se nekoliko puta spominje u Bibliji. Komunisti su nas naučili što to znači.

U to su vrijeme mnogi ljudi bili oteți na isti način. Policijski je kombi stao ispred mene, iz njega je iskočilo četvero ljudi i ugurali su me u vozilo. Odveli su me u zatvor u kojemu su me tajno držali dulje od osam godina. Za to vrijeme nitko nije znao jesam li živ ili mrtav. K mojoj su ženi dolazili policajci hineći da su oslobođeni zatvorenici. Rekli su joj da su bili na mome ukopu. To joj je slomilo srce.

U to je vrijeme odvedeno u zatvor na tisuće vjernika iz svih kršćanskih denominacija. Nisu odvodili samo svećenike i pastore, već i obične ljude, seljake, dječake i djevojčice koji su svjedočili o svojoj vjeri. Zatvori su bili krcati, a u Rumunjskoj, kao i u svim komunističkim zemljama, biti u zatvoru znači biti mučen.

Mučenja su katkad bila stravična. Ne volim mnogo govoriti o mučenjima kroz koja sam prošao; odveć je bolno. Kad o tome pričam, ne mogu noću spavati.

U svojoj knjizi: “U ilegali s Bogom” (*In God’s Underground*), prilično sam opširno opisao naša iskustva s Bogom za vrijeme tih strašnih godina u zatvoru.

Neopisiva mučenja

Pastor, koji se zvao Florescu, mučen je usijanim žaračima i noževima. Zatim su ga surovo pretukli, a onda su kroz golemu cijev u njegovu ćeliju utjerali gladne pacove. Nije uopće mogao spavati, jer se neprestano morao braniti. Ako bi zaspao samo na trenutak, pacovi bi ga napali.

Bio je prisiljen stajati dva tjedna, danju i noću. Komunisti su ga htjeli natjerati da izda braću, no on se tome uporno opirao. Napoljetku su doveli u zatvor njegova četrnaestogodišnjeg sina i onda su počeli šibati dječaka ocu pred očima. Rekli su da će ga tući sve dok pastor ne kaže to što žele čuti. Siroti je čovjek bio napol lud. Trpio je koliko je mogao a onda je povikao sinu: "Alexander, moram im reći to što žele! Ne mogu ovo više podnijeti!" Sin je odgovorio: "Oče, nemoj mi učiniti tu nepravdu da imam roditelja izdajnika. Izdrži! Ubiju li me, umrijet ću s riječima: 'Za Isusa i domovinu!'" Komunisti su se, bijesni, bacili na dijete i pretukli ga na smrt, dok je njegova krv pljuštala po zidovima ćelije. Umro je slaveći Boga. Nakon što je to vidio, naš voljeni Florescu nikad više nije bio isti čovjek.

Na ručne su nam zglobove često stavljali lisičine s oštrim čavlima s unutarnje strane. Kad smo bili sasvim mirni, čavli nas nisu mogli ozlijediti. No u ledeno hladnim ćelijama u kojima smo se tresli od studeni, ti su se čavli zabijali u naše zglobove.

Kršćani su bili vezivani konopima i vješani da vise naglavce a onda bi ih tako stravično tukli da su se njihova tjela pod silinom udaraca fijućući njihala s jedne na drugu stranu prostorije. Stavljali su nas i u ledene sobe, takozvane "ćelije hladnjake", koje su bile tako studene da je svu njihovu unutrašnjost pokrivaio mraz i led. I mene su bacili u jednu takvu ćeliju; bio sam gotovo bez odjeće. Zatvorski su liječnici promatrali zatvorenike kroz jedan otvor i kad bi zamijetili simptome smrzavanja na smrt, dali bi znak stražarima koji su onda žurili k nama, iznosili nas van i grijali nas. Čim bismo se zagrijali, ponovno su nas bacali u "hladnjake" na zamrzavanje. Odmrzavanje, zamrzavanje, pa ponovno odmrzavanje samo časak prije smrti – i tako opet

i opet! Čak i danas ima trenutaka kad jednostavno ne mogu otvoriti frižider.

Katkad su nâs kršćane tjerovali da stojimo u drvenim kovčezima koji su bili tek nešto malo veći od nas. Uopće se u njima nismo mogli pokrenuti. U svaku stranu kovčega bili su zakovani deseci oštrih čavala; njihovi šiljci, oštri poput britve štrčali su iz drveta. Dok smo stajali savršeno mirno, nisu nas doticali. No mi smo tu morali stajati satima i kad bismo se od umora zanjihali čavli bi nam se zabijali u tijelo. Svaki pokret ili trzaj mišića praćen je žestokim ubodima.

To što su komunisti činili kršćanima nadilazi sve granice ljudskoga shvaćanja. Vidio sam komuniste čija su lica sjala od radosti dok su mučili vjernike. I dok su to činili, vikali su: "Ja sam đavao!"

Nismo se borili protiv krvi i tijela, nego protiv poglavarstava i sila zla. Bilo nam je jasno da komunizam ne dolazi od čovjeka, nego od đavla. To je duhovna sila – sila zla – i može joj se suprotstaviti samo sila koja je veća od nje – sila Božjega Duha.

Često sam pitao mučitelje: "Zar nemate nimalo samilosti u srcu?" Obično su odgovarali navodeći Lenina: "Ne može se raditi omlet, a da se ne razbiju jaja" i "Ne može se sjeći drvo, a da ne lete krhotine". Ponovno sam rekao: "I ja znam što je rekao Lenin, no ovo je drukčije. Kad siječeš drvo, ono ništa ne osjeća. No vi ovdje imate posla s ljudskim bićima. Svako batinanje donosi bol; ljudi pate; majke plaču." Bilo je uzalud. Ti su ljudi materijalisti. Za njih ne postoji ništa drugo do materije; čovjek im je poput drveta, poput ljuske jajeta. S takvim su uvjerenjima potonuli u nezamislive dubine okrutnosti.

Tko ne zna, teško mu je i zamisliti koliko je ateizam okrutan. Kada čovjek nema vjere u nagradu za dobro ili u kaznu za zlo, nema ni razloga biti human. Tad nema ničega što bi obuzdalo zlo koje je u čovjeku. Komunistički su mučitelji često govorili: "Nema Boga, nema života nakon smrti, nema kazne za zlo. Možemo činiti što nas je volja." Jednoga od njih čuo sam kako govori: "Zahvaljujem Bogu, u kojega ne vjerujem, što sam doživio ovaj čas kad mogu izraziti svo zlo što mi je u srcu." A izrazio je to u nevjerojatnoj brutalnosti i mučenju zatvorenika.

Veoma mi je žao kad, na primjer, krokodil pojede čovjeka, no ne mogu ukoriti krokodila. On nije moralno biće. Jednako je tako nemoguće ukoriti komuniste. Komunizam je uništio svaki osjećaj za moral u svojim sljedbenicima. Ta ti ljudi su se hvalili da uopće nemaju sažaljenja u srcu.

Učio sam od njih. Kako oni nisu ostavljali ni malo mjesta za Isusa u svome srcu, tako sam ja odlučio da neću ostaviti ni najmanje zrno prostora sotoni u svome srcu.

Svjedočio sam u Pododboru za unutarnju sigurnost američkoga Senata. Tamo sam opisao strahote mučenja kao, na primjer, kad su vezivali kršćane na križeve i tako ih ostavljali četiri dana i noći. Potom su križeve polagali na pod a stotine je zatvorenika moralo vršiti nuždu nad licima i tijelima raspetih. Križeve su zatim ponovno podizali a komunisti su se ismijavali i rugali kršćanima. "Pogledajte svoga Krista! Vidite kako je lijep! Kakav samo miomiris donosi s neba!" Opisao sam i kako je jedan svećenik, kojega su gotovo doveli do ludila mučenjem, bio primoran posvetiti ljudski izmet i urin te to dati kršćanima kao svetu pričest. Ovo se dogodilo u rumunjskome zatvoru Pitesti. Docije sam pitao svećenika zašto nije radije umro nego što je sudjelovao u takvome poniženju. Odgovorio mi je: "Ne osuđuj me, molim te! Ja sam postradao više od Krista!" Svi biblijski opisi pakla, kao ni muke Danteova "Pakla", nisu ništa u usporedbi s mučenjima u komunističkim zatvorima.

Ovo je samo malen dio onoga što se dogodilo jedne nedjelje i mnogih nedjelja u zatvoru u Pitesti. Ostalo se jednostavno ne može reći. Moje srce ne bi izdržalo kad bih sve to morao ponoviti. Odveć je strašno i odveć ogavno da bi se stavilo na papir. No, to su tvoja braća u Kristu prolazila i prolaze i dan danas!

Kad bih nastavio govoriti o svim strahotama komunističkoga mučenja i svim žrtvama što su ih podnijeli kršćani, nikad ne bih završio. Nisu poznata bila samo mučenja, već i herojska djela mučenika. Primjeri njihove hrabrosti uveliko su nadahnuli vjerne koji su još uvijek bili slobodni.

Jedan od doista velikih heroja vjere bio je i pastor Milan Hamovici.

Zatvori su bili pretrpani, tako da nas stražari nisu znali po imenu. Pozivali su one koji su bili osuđeni na dvadeset i pet udaraca bičem, jer su prekršili neko zatvorsko pravilo. Bezbroj je puta pastor Haimovici dragovoljno otišao primiti udarce umjesto nekoga drugog. Time je stekao poštovanje drugih zatvorenika i to ne samo za sebe, nego i za Krista kojega je predstavljao.

U našoj ilegalnoj crkvi služila je i jedna mlada djevojka. Komunistička je policija otkrila da je ta djevojka tajno dijelila Evanđelja i poučavala djecu o Kristu. Odlučili su je uhititi. No kako bi uhićenje učinili što bolnijim i mučnijim, odlučili su ga odgoditi do dana njezina vjenčanja. Došao je i svadbeni dan. Mladenka je bila obučena u bijelu vjenčanicu – trebao je to biti najljepši, najradosniji dan u njezinu životu! No, vrata su se iznenada s treskom otvorila i unutra je upala tajna policija.

Kad ih je ugledala, mladenka je samo ispružila ruke kako bi joj stavili lisičine. Učinili su to i grubo ih zaklopili oko njezinih zapešća. Pogledala je svoga voljenog, a onda poljubila okove govoreći: "Zahvaljujem svome nebeskom Zaručniku na ovome dragulju što mi ga je dao na dan moga vjenčanja. Zahvaljujem mu, jer me udostojio stradanja za njega." Odveli su je, a iza njih su u suzama ostali kršćani i njezin zaručnik. Dobro su znali što se događa mladim kršćankama u rukama komunističkih stražara. Njezin ju je zaručnik vjerno čekao. Oslobođena je nakon pet godina – kao uništena, slomljena žena, koja je izgledala trideset godina starije. Rekla je da je to bilo najmanje što je mogla učiniti za svoga Krista. Eto, takvi divni kršćani služe u ilegalnoj crkvi.

Odupiranje ispiranju mozga

Zapadnjaci su vjerojatno čuli za ispiranje mozga u korejskome i vijetnamskome ratu. Pa, i ja sam ga prošao. To je najjezivije od svih mučenja.

Morali smo sjediti po sedamnaest sati dnevno – tjednima, mjesecima i godinama – slušajući:

Komunizam je dobar!

Komunizam je dobar!

Komunizam je dobar!
Kršćanstvo je glupo!
Kršćanstvo je glupo!
Kršćanstvo je glupo!
Odustani!
Odustani!
Odustani!

Nekoliko me kršćana pitalo kako je moguće oduprijeti se ispiranju mozga. Moguće je, ali samo na jedan način – “pranjem srca”. Ako je srce očišćeno ljubavlju Isusa Krista, te ako to srce voli njega, takva će osoba izdržati svako mučenje. Ima li nešto što mladenka ne bi učinila za svoga zaručnika? Ima li nešto što majka ne bi učinila za svoje dijete? Voliš li Krista onako kako ga je voljela Marija koja ga je držala u svome naručju, voliš li ga onako kako mladenka voli svoga zaručnika, možeš odoljeti takvim mučenjima.

Bog nam neće suditi prema tome koliko smo izdržali, nego prema tome koliko smo mogli voljeti. Kršćani koji su zbog vjere stradali u zatvorima mogu voljeti. Ja sam svjedok da mogu voljeti i Boga i ljude.

Mučenja i surovost trajali su bez prekida. Kad bih izgubio svijest ili bio odveć omamljen da bih ostavio mučiteljima imalo nade da ću priznati, vratili bi me u ćeliju. Tamo sam ležao, bez ikakve njege, polumrtav, kako bih povratio malo snage, a oni mogli nastaviti s mučenjem. Mnogi su u ovoj fazi umrli, no moja se snaga uvijek nekako vraćala. U godinama koje su uslijedile, u nekoliko različitih zatvora, slomili su mi četiri kralješka i mnoštvo drugih kostiju. Isjekli su me na desetke mjesta. Progorjeli su i izrezali osamnaest rupa na mome tijelu.

Kad smo moja obitelj i ja otkupljeni iz Rumunjske i prebačeni u Norvešku, liječnici koji su me pregledali u Oslu i vidjeli sve ovo, kao i ožiljke od tuberkuloze na mojim plućima, rekli su da je to što sam još uvijek živ pravo čudo! Prema njihovim medicinskim knjigama, trebao sam biti mrtav već godinama. I ja sâm znam da je to čudo. Bog je Bog čudā.

Vjerujem da je Bog to čudo učinio kako bi ti mogao čuti moj glas koji vapi u ime ilegalne crkve u progonjenim narodima. Do-

pustio je da jedan od nas iziđe živ i glasno objavi poruku o vjernoj braći i sestrama – tvojoj braći i sestrama – koji stradaju.

Kratkotrajna sloboda, a onda ponovno uhićenje

Došla je 1956. godina. Bio sam u zatvoru osam i pol godina. Mnogo sam izgubio na težini, dobio gadne ožiljke, bio surovo prebijan i ismijavan, gladovao sam, psihički su me mučili, ispitivali *ad nauseum* (lat. do gadosti), prijetili i ponižavali me. No ništa od toga nije dovelo do rezultata kojima su se moji porobljivači nadali. I tako su me, obeshrabreni – i usred prosvjeda zbog moga uhićenja – oslobodili.

Dopustili su mi vratiti se na stari položaj pastora, ali samo na tjedan dana. Održao sam dvije propovijedi. Onda su me pozvali i rekli mi da više ne smijem propovijedati, niti na bilo koji način sudjelovati u nekoj vjerskoj djelatnosti. Što sam to krivo rekao? Savjetovao sam svoje župljane da budu "strpljivi, strpljivi i još strpljiviji". "Pozivaš ih, znači, da budu strpljivi, dok Amerikaci ne dođu i oslobode ih?", vrištali su policajci na mene. Također sam rekao da se kotač sreće okreće i da se vremena mijenjaju. "Time si im rekao da komunisti neće više vladati! To su kontrarevolucionarne laži!" – urlali su. I tako je tu bio kraj moje javne službe.

Vlasti su zacijelo mislile da će me biti strah prkositi im i nastaviti s ilegalnim radom. Tu su pogriješili. Tajno i uz podršku svoje obitelji, vratio sam se starome poslu.

Ponovno sam svjedočio skrivenim grupama vjernih, dolazeći i odlazeći poput duha, pod zaštitom onih kojima sam mogao vjerovati. Ovoga sam puta imao i ožiljke kojima sam mogao potkrijepiti svoje svjedočanstvo o zlu ateističkih uvjerenja, te ohrabriti pokolebane duše da se pouzdaju u Boga i budu odvažni. Rukovodio sam tajnom mrežom evangelista koji su jedan drugome pomagali u širenju Evanđelja pred, na svu sreću, slijepim komunistima. Na kraju krajeva, ako čovjek može biti tako slijep da ne vidi Božju ruku na djelu, možda neće vidjeti ni ruku evangeliste.

Naposljetku se neprestano zanimanje policije za moje djelovanje i prebivalište isplatilo – njima. Ponovno su me otkrili i uhitili.

Iz nekoga razloga ovoga puta nisu utamničili i moju obitelj, možda zato jer sam bio već vrlo poznat. Bio sam u zatvoru osam i pol godina, a zatim sam imao par godina razmjerne slobode. Ovoga me puta čekalo još pet i pol godina zatvora.

Moje drugo utamničenje bilo je iz više razloga gore od prvoga. Već sam dobro znao što me čeka. Moje je fizičko stanje gotovo trenutačno postalo vrlo loše. No nastavili smo djelo ilegalne crkve tu gdje smo mogli – u komunističkim zatvorima.

Dogovorili smo se: mi smo propovijedali, a oni su nas tukli

Bilo je strogo zabranjeno propovijedati drugim zatvorenicima, kao što je slučaj sa svim porobljenim narodima i danas. Svatko koga uhvate da to čini bio je žestoko prebijan – glasilo je nepisano pravilo. Mnštvo je nâs odlučilo platiti tu cijenu za privilegiju propovijedanja, tako da smo prihvatili njihove uvjete. Dogovorili smo se: mi smo propovijedali, a oni su nas tukli. Mi smo bili sretni jer propovijedamo, oni su bili sretni jer nas tuku – tako smo svi bili sretni.

Sljedeća se scena ponavljala češće nego što se mogu sjetiti:

Brat propovijeda drugim zatvorenicima, a u prostoriju iznenada upadaju stražari i prekidaju ga usred rečenice. Odvlače ga niz hodnik u “sobu za premlaćivanje”. Nakon batinanja koje se čini beskonačnim, dovlače ga natrag u ćeliju – krvavoga, otečenog i u modricama – i bacaju na pod. On polako dolazi k sebi, pokušava pridići svoje izubijano tijelo, s bolnim izrazom na licu popravlja odjeću i kaže: “Recite mi, braćo, gdje sam stao kad su me prekinuli?” Čovjek je nastavljao svjedočiti Evanđelje!

Doista sam vidio predivne stvari!

Katkad su propovjednici bili laici, obični ljudi nadahnuti Svetim Duhom, i često su prekrasno propovijedali. U njihovim je riječima bilo svo njihovo srce, jer propovijedati pod takvim okolnostima nije bila mala stvar. A onda bi ušli stražari, izveli propovjednika i pretukli ga gotovo do smrti.

U zatvoru Gherla, kršćanin koji se zvao Grecu bio je osuđen na batine do smrti. Postupak je trajao nekoliko tjedana, tijekom

kojih su ga tukli vrlo polako. Udarili bi ga jedanput po tabanima gumenom palicom, a onda ostavili. Nakon nekoliko minuta slijedio je novi udarac, a nakon sljedećih nekoliko minuta, još jedan. Udarali su ga i u testise. Potom bi mu liječnik dao injekciju. Čim se oporavio, dali su mu veoma jaku hranu kako bi povratio snagu, a onda su ga ponovno tukli, sve dok naposljetku nije umro od tih polaganih, opetovanih batina. Jedan od voditelja ovoga mučenja bio je član Centralnoga komiteta Komunističke partije; zvao se Reck.

Tijekom batinanja, Reck je rekao Grecuu nešto što komunisti često govore kršćanima: "Znaš što, ja sam Bog. Ja imam moć života i smrti nad tobom. Onaj koji je na nebu ne može odlučiti o tvome životu. Sve ovisi o meni. Ako ja to hoću, živjet ćeš. Želim li da umreš, umrijet ćeš. Ja sam Bog!" Tako se Reck rugao kršćaninu.

Brat Grecu je, čak i u tim užasnim okolnostima, dao Recku vrlo zanimljiv odgovor, koji sam kasnije čuo od sâmog Rec-ka. Rekao mu je: "I ne znate što ste rekli. Svaka je gusjenica u konačnici leptir, razvije li se pravilno. Ni vi niste stvoreni kao mučitelj, čovjek koji ubija. Stvoreni ste da biste se preobrazili na Božju sliku, s bogolikim životom u srcu. Mnogi koji su poput vas bili progonitelji, shvatili su – baš kao apostol Pavao – da je sramota da čovjek čini zvjerstva, kad već može činiti dobro. Tako su postali sudionici Božje naravi. Isus je rekao Židovima svoga vremena: 'Bogovi ste'. Vjerujte mi, gospodine Reck, vaš je pravi poziv bogolikost – prihvaćanje Božje, a ne mučiteljeve naravi."

U tome trenutku Reck nije obraćao pozornost na riječi svoje žrtve, baš kao što ni Savao iz Tarza nije obraćao pozornost na prekrasno svjedočenje mladoga Stjepana, koji je ubijen njemu pred očima. No te su riječi djelovale u njegovu srcu i Reck je kasnije shvatio da je to što mu je rekao Grecu doista bio njegov pravi poziv.

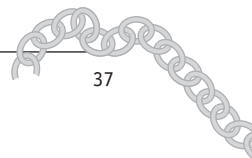
Iz svih tih komunističkih batina, mučenja i kasapljenja, naučili smo nešto veliko: da je duh gospodar tijela. Osjećali smo mučenje, no ono se često činilo kao nešto daleko, nešto veoma udaljeno od duše koja je prebivala u Kristovoj slavi i njegovoj stalnoj nazočnosti među nama.

Kad su nam davali komad kruha tjedno i prljavu juhu svaki dan, odlučili smo da ćemo čak i tad vjerno davati “desetak”. Svakoga desetog tjedna uzimali smo komad kruha i davali ga slabijoj braći, kao naš “desetak” Gospodinu.

Kad je jedan kršćanin bio osuđen na smrt, dopustili su mu da prije pogubljenja vidi svoju ženu. Njegove posljednje riječi upućene ženi, bile su: “Moraš znati da umirem s ljubavlju prema onima koji me ubijaju. Oni ne znaju što čine i ja te molim – voli ih i ti. Nemoj nositi gorčinu u srcu što su ubili tvoga muža. A mi ćemo se ponovno sresti u nebu.” Te su se riječi duboko dojmile časnika tajne policije koji je nazočio njihovom razgovoru. Kasnije mi je ovu priču ispričao u zatvoru, u koji je dospio jer je postao kršćaninom.

U zatvoru u Tirlgul-Ocni nalazio se jedan vrlo mlad zatvorenik, po imenu Matchevici. Zatvorili su ga kad mu je bilo osamnaest godina. Od mučenja mu se zdravlje veoma pogoršalo i dobio je tuberkulozu. Njegova je obitelj nekako saznala da je teško bolestan i poslali su mu stotinu bočica streptomicina koji mu je mogao pomoći. Politički komesar zatvora pozvao je Matchevica, pokazao mu pošiljku i rekao: “Evo lijekova koji ti mogu spasiti život. Znaš da ti nije dozvoljeno primiti pakete od obitelji. No ja bih ti volio pomoći. Mlad si. Ne želim da umreš u zatvoru. Pomozi ti meni, kako bih ja mogao pomoći tebi! Daj mi informacije o drugim zatvorenicima i to će mi omogućiti da se opravdam pred mojim nadređenima jer sam ti dao paket.”

Matchevici je odgovorio: “Ne želim živjeti i osjećati stid svaki put kad se pogledam u zrcalo, jer bih vidio lice izdajnika. Ne mogu prihvatiti takve uvjete. Radije ću umrijeti.” Časnik mu je protresao ruku i rekao: “Čestitam. Nisam ni očekivao drukčiji odgovor od tebe. No predložit ću ti nešto drugo. Neki su zatvorenici postali naši doušnici. Tvrde da su komunisti i potkazuju te. Igraju dvostruku ulogu. Mi im ne vjerujemo. Voljeli bismo znati koliko su iskreni. Što se tebe tiče oni su izdajnici, nanose ti mnogo zla i obavještavaju nas o svemu što kažeš i učiniš. Razumijem da ne želiš odati svoje drugove. No daj nam informacije o svojim protivnicima i spasit ćeš si život!” Matchevici je uzvratilo, jednako brzo kao i prvoga puta: “Ja sam Kristov učenik, a on nas uči da volimo

sve ljude, čak i svoje neprijatelje. Ljudi koji nas potkazuju doista nam nanose zlo, no ja ne mogu na zlo uzvratiti zlom. Ne mogu prenositi informacije čak ni o njima. Meni je njih žao. Molim za njih. Ne želim imati nikakve veze s komunistima." Matchevici se vratio u zatvor nakon tog razgovora s politkomom i umro u istoj ćeliji u kojoj sam bio i ja. Gledao sam ga kako umire – slavio je Boga i na samrti. Ljubav je svladala čak i prirodnu želju za životom.

Ako siromašan čovjek mnogo voli glazbu, dat će posljednji dolar kako bi otišao na koncert. Tad više nema novca, no ne osjeća se poraženo. Čuo je nešto lijepo. Tako se ni ja ne osjećam poraženo što sam izgubio mnoge godine u zatvoru. Vidio sam mnogo toga prekrasnog. Bio sam među slabima i ništima, no imao sam privilegiju biti u istome zatvoru sa velikim svetima, s herojima vjere koji se mogu mjeriti s kršćanima iz prvih stoljeća kršćanstva. Rado su odlazili umrijeti za Krista. Duhovna ljepota tih svetih i heroja vjere ne može se riječima opisati.

Ovo što ovdje govorim nije nešto neobično. Kršćanima iz ilegalne crkve, koji su se vratili svojoj prvoj ljubavi, natprirodno je postalo prirodno.

Prije no što sam otišao u zatvor, mnogo sam volio Krista. Sada, kad sam u zatvoru vidio Kristovu nevjestu (njegovo duhovno tijelo), rekao bih da ilegalnu crkvu volim gotovo koliko i Krista. Vidio sam njezinu ljepotu, njezin duh požrtvovanja.

Što se dogodilo s mojom ženom i sinom?

Odvojili su me od žene i nisam znao što se dogodilo s njom. Tek mnogo godina kasnije saznao sam da je i ona bila odvedena u zatvor. Žene su u zatvoru stradale više od muškaraca. Djevojke su silovali okrutni stražari. Ruganje i prostakluk bili su užasni. Žene su bile prisiljene teško raditi na gradnji kanala i morale su ispuniti istu radnu normu kao i muškarci. Čak su i zimi morale kopati zaleđenu zemlju. Za nadzornice nad zatvorenicama postavljane su prostitutke koje su se natjecale u mučenju vjernica. Moja je žena pasla travu poput stoke, kako bi preživjela. Gladni su sužnji jeli

pacove i zmiije na tome kanalu. Omiljena igra stražara, nedjeljom, bila je da bacaju žene u Dunav a potom ih love poput riba i izvlače van. To im je pričinjavalo iznimnu radost, smijali su im se, rugali se njihovim mokrim tijelima, ponovno ih bacali u rijeku i ponovno lovili. I moja je žena tako bila bačena u Dunav.

Moj je sin bio prepušten ulici – da luta i pita se što mu se dogodilo s majkom i ocem. Mihai je od djetinjstva bio vrlo pobožan i zanimao se za vjeru. Imao je devet godina kad je ostao bez nas i tad je prošao kroz tešku krizu vjere. Bio je ogorčen i počeo je dovoditi pobožnost u pitanje. Imao je probleme koje djeca njegove dobi obično nemaju. Morao je misliti kako će zaraditi za život.

Pomoć obiteljima kršćanskih mučenika smatrana je zločinom. Dvije žene koje su pomogle mome sinu uhićene su i tako strašno pretučene, da su ostale trajno hrome. Žena koja je riskirala život i odvela ga u svoj dom osuđena je na osam godina zatvora. Izbili su joj sve zube i polomili kosti. Nikad više nije mogla raditi, a i ona je do kraja života ostala bogalj.

“Mihai, vjeruj u Isusa!”

Mihai je u jedanaestoj godini počeo zarađivati za život kao običan radnik. Pokolebao se u vjeri zbog stradanja, no nakon dvije godine Sabinina utamničenja bilo mu je dopušteno otići joj u posjet. Otišao je u komunistički zatvor i vidio majku iza željeznih rešetki. Bila je prljava, mršava, ogrubjelih ruku, a na njoj je visila pohabana zatvorska uniforma. Jedva ju je prepoznao. Prve su joj riječi bile: “Mihai, vjeruj u Isusa!” Stražari su na to pobjesnili, odvukli je od njega i izveli van. Mihai je plakao, gledajući kako mu odvode majku. No taj je trenutak bio trenutak njegova obraćenja. Znao je – može li netko voljeti Krista pod tim okolnostima, tad je on jamačno istiniti Spasitelj. Kasnije je rekao: “Ako kršćanstvo nema nijednoga dokaza koje bi mu išlo u prilog, tad je činjenica da moja majka vjeruje u Krista meni dovoljna.” Bio je to dan kad je Mihai potpuno prihvatio Krista.

U školi je vodio neprestanu borbu za preživljavanje. Bio je dobar učenik i za nagradu je dobio crvenu maramu – znak pripad-

nosti komunističkim pionirima. Moj je sin tad rekao: "Neću nositi maramu onih koji su mi oca i majku odveli u zatvor." Zbog toga je izbačen iz škole. Izgubio je jednu godinu, a onda se ponovno upisao, krijući činjenicu da je sin kršćana koji su u zatvoru.

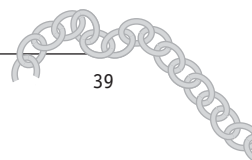
Kasnije je morao napisati esej o Bibliji. U tome je eseju rekao: "Dokazi protiv Biblije slabi su, a navodi koji je poriču netočni. Profesor je zacijelo nikad nije pročitao. Biblija je u skladu sa znanosti." Ponovno su ga izbacili iz škole. Ovoga je puta izgubio dvije godine.

Naposljetku mu je odobren upis na studij teologije. Tamo su ga učili "marksističkoj teologiji". Sve je objašnjavano u skladu s učenjem Karla Marxa. Mihai je zbog takvoga nauka javno prosvjedovao na predavanju, a drugi su mu se studenti pridružili. Ishod je bio izbacivanje sa sveučilišta, tako da nije mogao završiti studij teologije.

Jednom prigodom, tijekom školovanja, profesor je održao jedan ateistički govor, a moj je sin ustao i osporio ga, rekavši mu kakvu je odgovornost preuzeo odvođeci tako mnogo mladih ljudi na krivi put. Svi su studenti stali na njegovu stranu. Bilo je nužno da netko smogne hrabrosti i progovori prvi, a potom bi svi ostali stali uz njega. Ne bi li kako stekao naobrazbu, Mihai je neprestano nastojao sakriti činjenicu da je sin Wurmbranda, utamničenoga kršćanina. No to bi se uvijek nekako otkrilo i ponavljala bi se ista poznata scena odvođenja pred direktora i izbacivanja iz škole.

Mihai je mnogo stradao i od gladi. Mnoge obitelji zatvorenih kršćana u komunističkim zemljama doslovce umiru od gladi. Pomoći im, smatra se velikim zločinom.

Ispričat ću samo o jednom slučaju stradanja obitelji koju sam osobno poznao. Taj je brat dospio u zatvor zbog rada u ilegalnoj crkvi. Iza njega je ostala žena sa šestero djece. Njegove starije kćeri, jedna od devetnaest, a druga od sedamnaest godina, nisu mogle dobiti posao. U komunističkim zemljama jedino ga država može dati, a ona ne daje posao djeci "kriminalaca" kršćana. Molim te, nemoj o ovoj priči suditi prema moralnim standardima; samo saslušaj činjenice i zamisli se nad njima. Dvije kćeri kršćanskoga mučenika – i same kršćanke – postale su prostitutke, kako bi mo-

gle uzdržavati mlađu braću i bolesnu majku. Kad je njihov mlađi brat, kojemu je tad bilo četrnaest godina, saznao čime mu se sestre bave, poludio je i morali su ga zatvoriti u ludnicu. Mnogo godina kasnije, kad se otac vratio kući, njegova je jedina molitva bila: “Bože, molim te, odvedi me ponovno u zatvor. Ja ovo ne mogu podnijeti.” Njegova je molitva uslišana i ponovno je zatvoren za zločin svjedočenja djeci. Njegove kćeri više nisu bile prostitutke jer su dobile posao. A posao su dobile tako što su udovoljile zahtjevima policije – postale su doušnici. Budući da su bile kćeri kršćanskoga mučenika, primane su s poštovanjem u svaki dom. Slušale su što ljudi govore i onda o tome obavještavale policiju. Nemoj sad reći kako je to odvratno i nemoralno – dakako da jest – već se zapitaj nije li takva tragedija i tvoj grijeh. Ne snosiš li i ti odgovornost što se nešto takvo uopće može dogoditi i što su kršćanske obitelji poput ove ostavljene, prepuštene same sebi, i nitko im među vama slobodnima ne pomaže.

POGLAVLJE 3

Otkup i oslobođenje za rad na zapadu

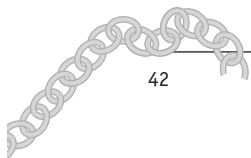
U zatvoru sam bio ukupno četrnaest godina. Tijekom toga vremena uopće nisam vidio Bibliju, niti neku drugu knjigu. Zaboravio sam pisati. Od gladi, narkotika i mučenja, zaboravio sam Sveto pismo. No toga dana, kad se navršilo četrnaest godina moga utamničenja, iz zaborava je izronio jedan redak: “Tako je Jakov služio za Rahelu sedam godina, ali mu se učinile, zbog ljubavi prema njoj, kao nekoliko dana” (Post 29,20). Oslobođen sam ubrzo nakon ovoga, kad je u našoj zemlji proglašena opća amnestija, do koje je uglavnom došlo pod utjecajem američkoga javnoga mnijenja.

Ponovno sam vidio svoju ženu. Vjerno me čekala četrnaest godina. Započeli smo novi život u velikome siromaštvu, jer onima koji su uhićeni sve oduzimaju.

Oslobođenim svećenicima i pastorima bilo je dopušteno voditi manje crkve. Meni je dana crkva u gradu Orsovi. Komunističko ministarstvo vjera obavijestilo me je da ta crkva ima trideset i pet članova i upozorilo me da ih nikad ne smije imati trideset i šest! Također su mi rekli da moram biti njihov agent, da moram tajnoj službi podnositi izvješća o svakome članu i držati mladež podalje od crkve. Eto, tako komunisti koriste crkve, kao svoj “instrument” nadzora.

Znao sam, budem li propovijedao, doći će mnoštvo ljudi kako bi me čuli. Stoga nikad nisam pokušao ni početi rad u zvaničnoj crkvi. Umjesto toga, ponovno sam služio u ilegalnoj crkvi, dijeleći s drugima svu krasotu i opasnost takvog posla.

Tijekom svih tih godina moga boravka u zatvorima, Bog je čudesno djelovao. Ilegalna crkva nije više bila napuštena ni zabo-

ravljena. Američki i drugi kršćani počeli su nam pomagati i moliti za nas.

Jedno poslijepodne, dok sam odmarao u kući jednoga brata u malenom gradiću, on me probudio i rekao: “Došla su braća iz inozemstva.” Na zapadu je bilo kršćana koji nas nisu zaboravili, niti ostavili. Vojska kršćana, običnih ljudi, organizirala je tajnu službu za potporu obiteljima kršćanskih mučenika. Unosili su kriomice i kršćansku literaturu i pomoć.

U drugoj sam sobi našao šestero braće koji su došli obaviti taj posao. Dugo su i opširno razgovarali sa mnom, a onda su mi rekli kako su čuli da u toj kući boravi netko tko je četrnaest godina bio u zatvoru, te da žele vidjeti tu osobu. Rekao sam im da sam ja taj. “Očekivali smo da ćemo vidjeti nekoga potištenog”, uzvratili su. “Ti ne možeš biti ta osoba, jer si pun radosti.” Uvjerio sam ih da sam doista ja taj koji je četrnaest godina bio iza rešetaka, a da je moja radost povezana s njihovim dolaskom i s time što više nismo zaboravljeni. Ubrzo je pomoć ilegalnoj crkvi počela stizati redovito. Tajnim smo kanalima dobili mnogo Biblija i druge kršćanske literature, kao i potporu za obitelji kršćanskih mučenika. Sad smo, s njihovom pomoći, mi iz ilegalne crkve mogli raditi mnogo bolje.

Ne samo da su nam donosili Božju riječ, nego smo vidjeli i da smo voljeni. Donosili su nam utjehu i ljubav na djelu. Tijekom svih tih godina ispiranja mozga slušali smo iznova ponavljane riječi: “Nitko vas više ne voli, nitko vas više ne voli, nitko vas više ne voli...” Sada smo gledali američke i engleske kršćane koji su riskirali vlastiti život kako bi nam pokazali da nas vole. Kasnije smo ih poučili i tehničari tajnoga rada, kako bi se mogli neopaženo uvući u kuće opkoljene pripadnicima tajne službe.

Američki ili engleski kršćani koji “plivaju” u Biblijama, teško mogu shvatiti vrijednost takvih Biblija koje moraju biti prokrijumčarene u zemlju.

Moja obitelj i ja ne bismo preživjeli bez materijalne pomoći koju sam primao od kršćana iz inozemstva. Isto je i sa mnogim drugim pastorima ilegalnih crkava i mučenicima u komunističkim zemljama. Vlastitim primjerom mogu posvjedočiti koliko je važna

materijalna i moralna pomoć koju smo primili od specijalnih misija, osnovanih upravo u tu svrhu u slobodnim zemljama. Za nas su ti vjernici bili poput anđela koje je poslao Bog!

Zbog obnovljenoga rada u ilegalnoj crkvi bio sam u velikoj opasnosti od ponovnoga uhićenja. Tad su dvije kršćanske organizacije – Norveška misija za pomoć Židovima i Hebrejski kršćanski savez – platile komunističkoj vladi 10.000 dolara otkupnine za mene, što je više od pet puta premašilo standardnu cijenu otkupnine za političkoga zatvorenika. Sad sam mogao otići iz Rumunjske.

Zašto sam otišao iz komunističke Rumunjske

Ne bih napustio Rumunjsku, unatoč opasnosti, da vođe ilegalne crkve nisu zahtijevali od mene da iskoristim tu prigodu, napustim zemlju i budem njihov “glas” u slobodnome svijetu. Tražili su od mene da u njihovo ime govorim tebi, svima vama u slobodnim zemljama, o njihovu stradanju i potrebama. Otišao sam na zapad, no moje je srce ostalo s njima. Nikad ne bih napustio Rumunjsku, da nisam shvatio silnu potrebu da i ti čuješ za stradanje i hrabru službu ilegalne crkve – i to je moja misija.

Prije nego što sam otišao, dvaput su me pozivali u tajnu policiju. Rekli su mi da su za mene primili novac. (Rumunjska prodaje svoje građane za novac, zbog ekonomske krize koju je u našu zemlju donio komunizam.) Rekli su mi i ovo: “Idi na zapad i propovijedaj Krista koliko ti volja, no nas ne diraj! Ni jednu jedinu riječ ne smiješ izgovoriti protiv nas! Otvoreno ćemo ti reći što kanimo s tobom, progovoriš li o tome što ti se dogodilo. Prije svega, za tisuću dolara možemo unajmiti gangstera koji će te ubiti, ili te prosto možemo oteti.” (Dok sam robijao, bio sam u istoj ćeliji s jednim pravoslavnim episkopom koji se zvao Vasile Leul i koji je bio otet iz Austrije i vraćen u Rumunjsku. Svi su mu nokti na prstima ruku bili iščupani. Bio sam i s drugim ljudima otetim iz Berlina. Rumunje su kidnapirali čak i iz Italije i Pariza.) Potom su dodali: “Možemo te uništiti i moralno, šireći priče o tebi i djevojkama, o krađi, o nekome grijehu iz tvoje mladosti. Zapadnjake – osobito Amerikance – lako je prevariti.”

Sad kad su mi zaprijetili, dopustili su mi da odem na zapad. Goleme su nade polagali u ispiranje mozga kroz koje sam prošao. Na zapadu danas ima ljudi koji su prošli isto što i ja, no oni šute. Neki su među njima, štoviše, slavili komunizam nakon sveg mučenja što su ga preživjeli. Tako su komunisti bili prilično sigurni da ću i ja šutjeti.

U prosincu 1965. godine, mojoj obitelji i meni bilo je dopušteno otići iz Rumunjske.

Posljednje što sam učinio prije puta bilo je da odem na grob pukovnika koji je izdao naređenje za moje uhićenje i koji je odredio moju zatvorsku kaznu i sve te godine mučenja. Na njegov sam grob položio cvijet. Tim sam činom obećao da ću se posvetiti službi donošenja Kristove radosti koju ja imam, komunistima koji su duhovno prazni.

Ja mrzim komunistički sustav ali volim ljude. Mrzim grijeh ali volim grešnika. Volim komuniste svim svojim srcem. Oni mogu ubijati kršćane, no ne mogu ubiti njihovu ljubav prema svima, pa čak i prema onima koji ih ubijaju. Ne osjećam ni trun ogorčenja ili srdžbe prema komunistima, kao ni prema mojim mučiteljima.

POGLAVLJE 4

Poražavanje komunizma Kristovom ljubavi

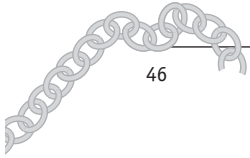
Židovi imaju legendu koja kaže da su se njihovim precima, po oslobođenju iz Egipta i nakon što su se Egipćani podavili u Crvenome moru, anđeli pridružili u pjevanju pobjedničkih pjesama. A onda je Bog rekao anđelima: “Židovi su ljudi i mogu se radovati zbog svoga spasenja. No od vas očekujem više razumijevanja. Zar nisu i Egipćani moja stvorenja? Zar ja ne volim i njih? Kako je moguće da niste uspjeli osjetiti moju žalost zbog njihove tragične sudbine?”

Jošua 5,13 kaže: “Kad se Jošua približio gradu Jerihonu, podiže oči i ugleda čovjeka kako pred njim stoji s isukanim mačem u ruci. Jošua mu pristupi i upita ga: ‘Jesi li ti s nama ili s našim neprijateljima?’”

Da je taj kojega je Jošua ugledao bio samo čovjek, odgovor bi vjerojatno glasio: “Ja sam s vama” ili “Ja sam s vašim neprijateljima”, ili čak “Ja sam neutralan”. To su mogući ljudski odgovori na takvo pitanje. No onaj kojega je Jošua vidio bio je poslan od Gospodina i zato je, kad ga je ovaj upitao da li je za ili protiv Izraela, dao odgovor koji je definitivno bio neočekivan i koji je teško razumjeti. “Ne.” Što to “ne” znači?

To je biće došlo s mjesta gdje se ne može biti za ili protiv nekoga, gdje je svatko i sve shvaćeno, gdje se na svakoga i sve gleda sa sažaljenjem i samilosno i voli s vatrom u srcu.

Postoji ljudska razina na kojoj se protiv komunizma mora oštro boriti. Na toj se razini moramo boriti i protiv komunista, jer su oni pristaše te okrutne, necivilizirane ideje.

No kršćani su više od običnih ljudi; oni su Božja djeca, sudionici božanske naravi. Iz tog me razloga sva mučenja što sam ih podnio u komunističkim zatvorima nisu natjerala da mrzim komuniste. Oni su također Božja stvorenja; kako bih ih mogao mrziti? No ne mogu im biti ni prijatelj. Prijateljstvo znači jedinstvo duše. A ja ne mogu biti jednodušan s komunistima. Oni mrze i sâm pojam Boga. Ja pak Boga volim.

Da mene netko pita: “Jesi li za komuniste, ili protiv njih?”, moj bi odgovor bio prilično složen. Komunizam je jedna od najvećih prijetnji čovječanstvu. Apsolutno mu se protivim i želim se boriti protiv njega, sve dok ne propadne. No u duhu boravim u nebeskim prostranstvima s Isusom. Prebivam u sferi onoga “ne”, u kojemu su, unatoč svim njihovim zločinima, komunisti shvaćeni i voljeni; u sferi u kojoj anđeoska bića nastoje svima pomoći da dostignu najviši cilj ljudskoga života, što je pak preobražaj u Kristov lik. Stoga je moj cilj svjedočiti Evanđelje komunistima, prenijeti im Radosnu vijest o Kristu koji je moj Gospodin i koji voli komuniste. Isus je osobno rekao da voli sve ljude i da bi radije ostavio devedeset i devet pravednih ovaca, nego dopustio da jedna koja je zalutala ostane izgubljena. Njegovi su apostoli, kao i svi veliki učitelji kršćanstva naučavali ovu sveopću ljubav u njegovo ime. Sveti je Makarije rekao: “Ako čovjek vatreno voli ljude, a kaže za samo jednoga čovjeka da ga ne može voljeti, tad taj čovjek što tako govori više nije kršćanin, jer njegova ljubav nije sveobuhvatna.” Sveti Augustin naučava: “Kad bi svo čovječanstvo bilo pravedno, a samo jedan čovjek grešan, Krist bi opet došao i podnio isti križ, samo radi tog jednog čovjeka. Toliko voli svakog pojedinca.” Kršćanski je nauk jasan. Komunisti su ljudi i Krist ih voli. Jednako ih tako voli svaki čovjek koji ima Kristov um. Volimo grešnika iako mrzimo grijeh.

Kristovu ljubav prema komunistima poznajemo po vlastitoj ljubavi prema njima.

Viđao sam u komunističkim zatvorima kršćane koji su na nogama nosili lance teške preko dvadeset kilograma, ljude koji su mučeni usijanim žaračima, one kojima su u grlo sipali pune žlice soli a nakon toga ih držali bez vode, gladne, išibane, u ledenim

ćelijama – a oni su se žarko molili za komuniste. To je s ljudsko-ga stanovišta neobjašnjivo. To je Kristova ljubav koja je izlivena u naša srca.

Kasnije su komunisti koji su nas mučili i sami dospijevali u zatvor. Pod komunizmom i komunisti, pa čak i komunistički vladari, završe u zatvoru jednako često koliko i njihovi protivnici. Sada su i mučeni i mučitelji bili u istoj ćeliji. I dok su nevjernici pokazivali mržnju prema svojim bivšim inkvizitorima i tukli ih, kršćani su ih branili, čak i po cijenu toga da i sami budu prebijeni i optuženi za suučesništvo s njima. Viđao sam kršćane koji su bolesnome komunisti, bivšem mučitelju koji se sad nalazio u zatvoru, davali posljednji komad kruha (dobijali smo jedan komad kruha tjedno) i lijekove koji su njima samima mogli spasiti život.

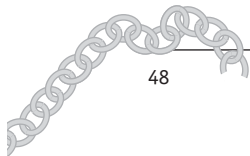
Ovo su posljednje riječi čovjeka koji se zvao Iuliu Maniu, kršćanina i bivšega premijera Rumunjske, koji je umro u zatvoru:

“Ako bi komunisti u našoj zemlji bili zbačeni s vlasti, najsvetija bi dužnost svakoga kršćanina bila izići na ulicu i po cijenu vlastita života obraniti komuniste od pravedna gnjeva mnoštva naroda kojega su tiranizirali.”

Prvih dana nakon obraćenja, činilo mi se kao da više neću moći živjeti. Dok sam prolazio ulicama, osjećao sam fizičku bol zbog svakoga muškarca i žene koji su prošli kraj mene. U moje se srce poput noža zarivalo goruće pitanje: jesu li ti ljudi spašeni? Kad bi neki član zajednice sagriješio, satima sam plakao. Ta čežnja za spasenjem svih duša još postoji u mom srcu i komunisti iz toga nisu isključeni.

U samicama nismo mogli moliti kao prije. Bili smo nezamislivo gladni; drogirali su nas sve dok se ne bismo počeli ponašati kao idioti. Bili smo nemoćni poput kostura. Očenaš je bio predug – nismo se mogli dovoljno usredotočiti da bi ga izgovorili. Moja jedina molitva koju sam neprestano ponavljao bila je: “Isuse, volim te.”

A onda sam, jednoga veličanstvenog dana, dobio odgovor od Isusa: “Voliš me? Sad ću ti pokazati koliko ja volim tebe.” Istoga sam trena osjetio oganj u srcu, oganj koji je gorio svom silinom. Učenici koje je Isus sreo na putu za Emaus rekli su da je srce u njima gorjelo dok im je govorio. Tako je bilo i sa mnom. Poznao

sam ljubav onoga koji je dao svoj život na križu za sve nas. Takva ljubav ne može isključiti komuniste, ma kako teški bili njihovi grijesi.

Komunisti su činili i čine grozote, ali “ljubav je jaka kao smrt, a ljubomora tvrda kao grob... Mnoge vode ne mogu ugaziti ljubav niti je rijeke potopiti” (Pj 8,6-7). Kao što smrt uzima sve bez iznimke – bogate i siromašne; mlade i stare; ljude svih rasa, nacija i političkih uvjerenja; svete i zločince – tako je i ljubav sveobuhvatna. Krist, otjelovljenje ljubavi, želi da mu dođu svi ljudi, uključujući i komuniste.

Jednoga Božjeg slugu, teško pretučenog, ubacili su u moju ćeliju. Bio je polumrtav; niz njegovo lice i tijelo lila je krv. Oprali smo ga. Neki su zatvorenici proklinjali komuniste. On je, stenjući, rekao: “Molim vas, nemojte ih proklinjati. Šutite! Želim se pomoliti za njih.”

Kako se može radovati – čak i u zatvoru

Kad se osvrnem na tih četrnaest godina boravka u zatvoru, sjećam se i nekih, veoma sretnih trenutaka. Drugi zatvorenici, dapače i stražari, često su se čudili kako kršćani mogu biti tako sretni i u najtežim okolnostima. Nisu nas mogli spriječiti da pjevamo, iako smo zbog toga dobijali teške batine. Pretpostavljam da bi svi slavuji također pjevali, čak i kad bi znali da će ih zbog toga ubiti. Kršćani su u zatvoru plesali od radosti. Kako su mogli biti sretni u tako tragičnim uvjetima?

Često sam u zatvoru razmišljao o Isusovim riječima upućenim njegovim učenicima: “Blago očima koje vide što vi vidite!” (Lk 10,23) Učenici su se upravo vratili s puta po Palestini, gdje su vidjeli strahote. Palestina je bila potlačena zemlja. Posvuda su gledali strašnu muku ugnjetenoga naroda. Pred njihovim su se očima smjenjivali bolest, pošasti, glad i žalost. Ulazili su u kuće iz kojih su patriote odvedeni u tamnice i iza kojih su ostali uciviljeni roditelji ili žene. Nije to bio lijep svijet. Nije ga bilo lako gledati.

No Isus je ipak rekao: “Blago očima koje vide što vi vidite!” Zato jer nisu gledali samo stradanje; vidjeli su i Spasitelja. Po

prvi put, nekoliko je ružnih crva – gusjenica koje pužu po lišću – shvatilo da nakon ovoga bijednog postojanja dolazi život nalik prekrasnome šarenom leptiru, sposobnom letjeti s cvijeta na cvijet. Ta je sreća bila i naša.

Okolo mene je bilo mnoštvo ljudi poput Joba – neki su stradali i više od njega. No pamtio sam kraj priče o Jobu – da je primio dvostruko od onoga što je ranije imao. Bilo je oko mene i ljudi nalik Lazaru, prosjaku; gladnih i prekrivenih čirevima. No znao sam da će anđeli odnijeti te ljude u Abrahamovo krilo. Vidio sam ih onakvima kakvi će biti u budućnosti. U bijednome, prljavom, nemoćnom mučeniku pokraj sebe gledao sam sjajem okrunjenoga sveca sutrašnjice.

No gledajući ljude na ovakav način, ne takvima kakvi su, nego kakvi će biti, mogao sam i na naše progonitelje gledati kao na Savla iz Tarza – budućega apostola Pavla. Neki su već postali takvi. Mnogi časnici tajne policije kojima smo svjedočili postali su kršćanima koji su kasnije s radošću prihvatili stradanje u zatvoru, jer su našli našega Krista. Iako smo bili bičevani, kao što je bio i Pavao, mi smo u našim tamničarima vidjeli potencijalnoga tamničara iz Filipa koji se obratio. Sanjali smo da će i oni uskoro pitati: “Što nam je činiti da se spasimo?” U onima koji su se rugali kršćanima privezanim za križeve i umazanima izmetom, gledali smo svjetinu na Golgoti, koja će se uskoro udarati u prsa u velikome strahu od počinjenoga grijeha.

Upravo je zatvor bio to mjesto na kojemu smo pronašli nadu za spasenje komunista. Tamo je nastao taj osjećaj odgovornosti za njih, a mučenja kojima su nas izlagali naučila su nas voljeti ih.

Velik dio moje obitelji ubijen je, a njihovi su se ubojice obratili upravo u moje domu. To je ujedno bilo i najpogodnije mjesto za njihovo obraćenje. Jednako je tako i zamisao o kršćanskoj misiji među komunistima rođena u komunističkim zatvorima.

Bog na stvari gleda drukčije od nas, baš kao što ih i mi vidimo drukčije od mrava. S ljudske točke gledišta, biti privezan za križ i umazan izmetom predstavlja nešto užasno. S druge pak strane, Biblija stradanje mučenika naziva “malom nevoljom”. Provesti četrnaest godina u zatvoru, za nas je dug period. No Biblija ga

naziva “kratkotrajnim” i kaže da nam sve to “donosi izvanredno veliku i vječnu slavu” (2 Kor 4,17). To nam daje pravo pretpostaviti da surovi zločini komunista, koji su po nama neoprostivi, u Božjim očima izgledaju lakše nego u našim. Njihova tiranija, koja je trajala gotovo jedno stoljeće, mogla bi pred Bogom, kojemu je tisuću godina kao jedan dan, biti samo trenutak skretanja na krivi put. I oni, još uvijek, imaju priliku za spasenje.

Vrata raja nisu zatvorena za komuniste; niti je za njih svjetlo ugašeno. I oni se mogu pokajati, baš kao i svi drugi. A mi ih moramo pozivati na pokajanje.

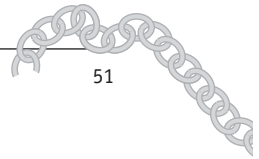
Komuniste i teroriste može promijeniti samo ljubav (ljubav koja mora biti jasno odijeljena od kompromisa s nekršćanskim filozofijama, kojemu pribjegavaju mnogi crkveni vođe). Mržnja zasljepljuje. Hitler je bio antikomunista, no mrzio je. I zato, umjesto da ih porazi, on im je omogućio da zavladaju jednom trećinom svijeta.

Mi smo u ljubavi planirali naš misionarski rad među komunistima u zatvoru. Stoga smo prije svega razmišljali o komunističkim vođama.

Čini se da neki rukovoditelji misijskih organizacija slabo proučavaju povijest crkve. Kako je Norveška pridobijena za Krista? Obraćanjem njihova kralja Olafa. Rusija je također primila Evanđelje kad se obratio njezin kralj Vladimir. Mađarska je primila kršćanstvo obraćenjem njihova kralja, st. Stephena. Isto tako i Poljska. Kad bi se u Africi obratio neki poglavica, cijelo je pleme slijedilo njegov primjer. Stoga radimo krivo. Usmjeravamo misijski rad ka običnim ljudima, koji mogu biti divni kršćani, no koji imaju vrlo slab utjecaj na druge i ne mogu promijeniti stanje stvari.

Moramo pridobiti vladare, vodeće ljude u politici, ekonomiji, znanosti i umjetnosti. Oni su ti koji oblikuju duše ljudi. Pridobijajući njih, pridobijamo narod koji vode i na koji imaju utjecaja.

S misionarske točke gledišta, komunizam ima jednu prednost u odnosu na druge, manje centralizirane društvene sustave. Kad bi predsjednik Amerike bio obraćen na mormonizam, Amerika ne bi zbog toga postala većinski mormonskom državom. No kad bi se vođe komunističkih vlasti obratili na kršćanstvo, moguće je da bi

sva zemlja pošla za njima, jer je utjecaj vođa u takvim zemljama iznimno velik.

Mogu li se ti vođe obratiti? Jamačno, jer su nesretni i nesigurni, koliko i njihove žrtve. Gotovo svo komunističko rukovodstvo SSSR-a završilo je u zatvoru, ili su ih ubili njihovi dojučerašnji drugovi. Isto je i u Kini. Čak su i ministri unutarnjih poslova poput Iagode, Yezhova, Berije, ljudi za koje se činilo da svu vlast drže u svojim rukama, završili kao posljednji kontrarevolucionari; s metkom u potiljku. Prije više godina šef obavještajne službe Sovjetskoga Saveza, Shelepin, kao i Ranković, šef obavještajne službe Jugoslavije, odbačeni su poput prljavih sagova.

Kako se komunizam može napasti duhovno

Komunistički režim nikoga ne čini sretnim, dapače, ni svoje profitera. Čak i oni strepe da bi ih jedne noći mogao odvesti kombi tajne policije jer se promijenila partijska linija.

Osobno sam poznao mnoge komunističke vođe. Ti su ljudi teško opterećeni i samo im Isus može dati odmora.

Pridobiti komunističke vođe za Krista znači spasiti svijet od nuklearnoga uništenja; spasiti čovječanstvo od gladi, jer većina sadašnjih prihoda u komunističkim zemljama odlazi na skupo naoružanje. Pridobiti komunističke vođe može značiti i okončanje napetosti u svijetu. Znači i da će se Krist i anđeli na nebu ispuniti radošću. Mnoga druga područja na kojima misionari vrijedno rade, kao što je Nova Gvineja ili Madagaskar, mogu se obratiti ako se obrate komunistički vođe, jer bi to dalo kršćanstvu posve nov poticaj.

Osobno poznajem obraćene komuniste. Sâm sam u mladosti bio militantni ateista. obraćeni ateisti i komunisti mnogo vole Krista, jer su mnogo sagriješili.

U misionarskome je radu nužno strateško razmišljanje. Sa stanovišta spasenja, naše su duše jednake; sa stanovišta misionarske strategije, nisu jednake. Važnije je pridobiti utjecajna čovjeka koji potom može pridobiti tisuće, nego svjedočiti urođeniku u džungli jamčeći spasenje samo njemu. Zbog toga ni Isus nije završio svoju

službu u nekome malenom selu nego u Jeruzalemu, duhovnome stožeru svijeta. Iz toga je razloga i Pavao svim silama nastojao doći u Rim.

U Bibliji piše da će sjeme ženino satirati zmiji glavu (Post 3,15). A mi zmiju dražimo po truhu i tjeramo je u smijeh. Zmija i danas gmiže kroz Kinu, Sjevernu Koreju, Vijetnam i Laos. Postoje narodi na Bliskome istoku gdje nijedna crkva ne može ostati. Ckrveni vođe, rukovoditelji misija, kao i svi obzirni kršćani, moraju neprestano ukazivati na težak položaj porobljenih naroda.

Moramo prestati rutinski obavljati posao. Pisano je: “Proklet bio tko nemarno obavlja poslove Jahvine” (Jr 48,10). Crkva mora poduzeti frontalni duhovni napad na poglavarstva među porobljenim narodima. Ratovi se dobijaju samo ofenzivnom strategijom; obrambenom nikad.

Psalam 107,16 kaže da Bog lomi gvozdene zasune. Što je onda za njega željezna zavjesa?

Rana je crkva radila tajno i ilegalno, a pobijedila je. I mi moramo naučiti raditi na isti način.

Sve do doba komunizma nisam shvaćao zašto su mnogi ljudi u Novome zavjetu rabili nadimke. Šimuna su zvali Niger, Ivan je bio Marko i tako dalje. I mi smo u radu među porobljenim narodima nastavili rabiti tajna imena.

Ranije nisam shvaćao zašto Isus za mjesto na kojemu je htio blagovati posljednju večeru nije jednostavno dao adresu, nego je rekao: “Idite u grad; tu će vas sresti čovjek koji nosi vodu u vrču” (Mk 14,13). Sad shvaćam. I mi dajemo takve, tajne znakove prepoznavanja u radu ilegalne crkve.

Složimo li se da ćemo ovako raditi – vratiti se metodama rane crkve – učinkovitije ćemo služiti Kristu u zatvorenim zemljama.

No kod nekih crkvenih vođa na zapadu nisam vidio ljubav prema komunistima – koja bi odavno dovela do uspostave misionarskoga rada u komunističkim zemljama – već sam naišao na politiku koja je bila na strani komunista. Nisam našao samilost dobrog Samarijanca prema izgubljenim dušama doma Karla Marxa.

Čovjek doista vjeruje samo u ono za što je spreman umrijeti, a ne tek u ono što čita u “Vjerovanju”. Kršćani iz ilegalne crkve

već su dokazali da su spremni umrijeti za svoju vjeru. Naša međunarodna misijska mreža i danas tajno radi među porobljenim narodima, a kad u takvim zemljama uhvate misionare zna se što im slijedi: zatvor, mučenje i smrt. Ja vjerujem u to što pišem.

Imam pravo pitati: Bi li crkveni vođe iz Amerike koji šuruju s komunizmom bili spremni umrijeti za svoja uvjerenja? Tko ih sprječava da ostave svoje visoke položaje na zapadu i postanu zvanični pastori na istoku, surađujući tamo – na licu mjesta – s komunistima? Dokaz takve vjere još nije dao nijedan crkveni vođa sa zapada.

Ljudske su riječi nastale iz potrebe ljudi da se međusobno razumiju, te da jedno drugom mogu izraziti osjećaje. Ne postoje ljudske riječi kojima se mogu izraziti Božje tajne, kao ni sjajne visine duhovnoga života. Jednako tako ne postoje ljudske riječi kojima se mogu opisati mračne dubine đavlove okrutnosti. Možeš li ti riječima opisati što je osjećao čovjek kojega su se fašisti spremali baciti u peć, ili što je osjećao čovjek koji je gledao kako mu u tu peć bacaju djecu?

Zato je beskorisno pokušavati opisati što su kršćani prošli i što još uvijek prolaze pod komunistima.

Bio sam u zatvoru s čovjekom koji je doveo komuniste na vlast u Rumunjsku; zvao se Lucretiu Patrascanu. Njegovi su ga drugovi nagradili time što su ga bacili u zatvor. Iako je bio duševno zdrav stavili su ga u umobolnicu s luđacima, sve dok i sam nije poludio. Isto su učinili i Anni Pauker, bivšoj ministrici vanjskih poslova u Rumunjskoj. Tako su postupali i s kršćanima. Davali su im elektrošokove i oblačili ih u luđačke košulje.

Svijet je bio užasnut onim što se dogodilo na ulicama Kine. Crvena je garda pred očima svijeta provodila svoj teror. Zamisli onda što se tek događa s kršćanima u kineskim zatvorima gdje ih nitko ne vidi! Čuo sam da su jednome glasovitom kineskom piscu evanđeoske literature, kao i drugim kršćanima, njihovi porobljivači odsjekli uši, jezik i noge, jer su ovi odbili odreći se svoje vjere. I dan danas kršćani trunu u kineskim zatvorima.

No najgore što komunisti čine nije mučenje i ubijanje tijela. Oni do krajnosti krivotvore misli ljudi i truju mlade i djecu. Sta-

vili su svoje ljude na čelne položaje u crkvama da vode kršćane i unište crkvu. Oni ne uče mlade da vjeruju u Boga i Krista, već da ih mrze.

Kojim bismo riječima mogli izraziti tragediju kršćanskih mučenika koji, po povratku kući nakon godina i godina patnje u zatvoru, nailaze na prezir vlastite djece koja su u međuvremenu postala militantni ateisti?

Ova knjiga nije toliko napisana mastilom, koliko krvlju ranjenih srca.

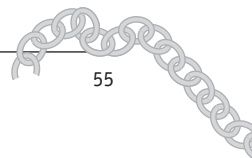
Knjiga proroka Daniela govori o tri mladića koji su bili bačeni u užarenu peć, no kad su iz nje izišli vidjelo se da za njih nije prionuo zadah ognja. Tako ni za kršćane koji su bili u komunističkim zatvorima nije prionuo zadah ogorčenja na komuniste.

Kad izgnječiš nogom cvijet, on te nagrađuje svojim mirisom. Tako su i kršćani koje su mučili komunisti nagrađivali svoje mučitelje ljubavlju. Mnoge smo tamničare priveli Kristu. A u nama prevladava jedna želja: dati komunistima pod kojima smo stradali najbolje što imamo – spasenje našega Gospodina Isusa Krista.

Nisam imao tu privilegiju, kao što su je imala moja mnoga braća po vjeri, umrijeti mučeničkom smrću u zatvoru. Oslobođen sam i, štoviše, mogao sam izići iz Rumunjske i doći na zapad.

Na zapadu sam kod mnogih crkvenih vođa naišao na posve suprotne osjećaje od onih koji dominiraju u ilegalnoj crkvi iza bambusove i bivše željezne zavjese. Mnogi kršćani na zapadu nemaju ljubavi prema zarobljenim narodima. Dokaz je to što ne čine ništa za njihovo spasenje. Imaju misije koje trebaju nagovoriti kršćane iz jedne denominacije da prijeđu u drugu. No većinom nemaju misije za zarobljene narode i pravdaju se govoreći kako je takav rad "protuzakonit"! Ne vole ih. Inače bi odavno stvorili takvu, naizgled nemoguću misiju, baš kao što su je stvorili William Carey koji je volio Indijance i Hudson Taylor koji je volio Kineze.

No kao da nije dovoljno to što ne vole porobljene narode i što ne čine ništa kako bi ih pridobili za Krista, neki vođe zapadnih crkava svojim samozadovoljstvom, svojim nehajem, a katkad i istupima koji najviše sličie stvarnome suučesništvu, učvršćuju nevjernike

u njihovoj nevjeri. Na taj način pomažu komunistima, koji se onda lako nametnu zapadnim crkvama i pridobijaju njihovo vodstvo na svoju stranu. Pomažu i kršćanima, ali tako da ovi ostaju nesvjesni opasnosti komunizma.

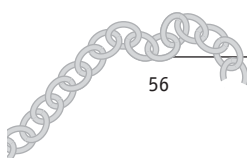
Time što ne vole komuniste, kao ni druge ljude iz porobljenih naroda, i što ne čine ništa kako bi im posvjedočili o Kristu (pod izgovorom da im to nije dopušteno; kao da su prvi kršćani tražili od Nerona dozvolu za širenje Evanđelja), vođe zapadnih crkava ne vole ni vlastita stada, budući da im ne dopuštaju sudjelovati u toj duhovnoj borbi diljem svijeta.

Zanemarivanje pouka iz povijesti

U prvim stoljećima kršćanstvo je cvjetalo u Sjevernoj Africi. Odatle potječu st. Augustin, st. Ciprijan, st. Atanazije i Tertulijan. Kršćani Sjeverne Afrike zanemarili su samo jednu dužnost: nisu obratili muslimane na kršćanstvo. Posljedica toga bilo je da su muslimani zauzeli Sjevernu Afriku i iskorijenili kršćanstvo, koje se ni stoljećima nakon toga nije oporavilo. Čak i danas Sjeverna Afrika pripada muslimanima, a kršćanske je misije nazivaju “blokom onih koje je nemoguće obratiti”. Nije li vrijeme da najzad počnemo učiti iz povijesti!

U vrijeme reformacije, religijski interesi Husa, Luthera i Calvina podudarali su se s interesima europskih naroda – osloboditi se jarma papinstva koje je u to vrijeme bilo okrutna politička i ekonomska sila. Danas se interes ilegalne crkve za svjedočenjem Evanđelja tiranskim režimima, kao i žrtvama tih režima, također poklapa sa suštinskim interesom svih slobodnih naroda – da nastave živjeti u slobodi.

Mnogi tirani imaju nuklearno naoružanje; napasti ih vojno značilo bi početak novoga svjetskog rata s milijunima žrtava. Mnogi su zapadni vladari ispranoga mozga, tako da uopće ne žele zbaciti takve diktatore. Žele da nestane narkomanija, kriminal, rak i tuberkuloza, ali ne i opaki društveni sustavi kao što je komunizam, koji je odnio više ljudskih života od svega prethodno pobrojanog zajedno.

Ilya Ehrenburg, sovjetski pisac, kaže: “Da Stalin ništa drugo nije radio čitavog svog života nego da je samo zapisivao imena svojih nevinih žrtava, njegov život ne bi bio dovoljno dug da dovrši taj posao.” Na Dvadesetome kongresu Komunističke partije, Khrushchev je rekao: “Stalin je likvidirao tisuće časnih i nevinih komunista... od stotinu trideset i devet članova i kandidata Centralnoga komiteta koji su bili izabrani na Sedamnaestome kongresu, njih devedeset i osam, što znači sedamdeset posto, kasnije je uhićeno i strijeljano.”

Zamisli samo što je tek radio s kršćanima! Khrushchev se odrekao Stalina, no nastavio je činiti isto. Od 1959. godine zatvorena je polovica crkava u Sovjetskome Savezu koje su do tada bile otvorene.

U Kini su se podigli valovi barbarizma, gori nego što su bili u vrijeme Stalina. Otvoreni crkveni život potpuno je prestao. U Rusiji i Rumunjskoj došlo je do novih uhićenja. (Nakon pada komunizma u Sovjetskome Savezu, vlasti su priznale masovna uhićenja kršćana u Rusiji.)

Zavođenjem terora i prijevarom, u zemljama čije stanovništvo broji milijardu ljudi, cijeli jedan naraštaj odgojen je u mržnji prema svemu što dolazi sa zapada, osobito prema kršćanstvu.

U komunističkoj Rusiji nije bilo neobično vidjeti mjesne činovnike kako stoje pred crkvama i vrebaju djecu. Oni koji su dolazili u crkvu bili su išamarani i izbačeni. Tako su se pomno i sustavno odgajali budući uništitelji zapadnoga kršćanstva!

Postoji samo jedna sila koja može promijeniti opake vlasti. To je ista ona sila koja je omogućila kršćanskim zemljama zauzeti pogansku Rimsku imperiju; sila koja je od divljih germanskih plemena i vikinga načinila kršćane; sila koja je srušila krvavu inkviziciju. Ta je sila, sila Evanđelja, zastupljena u ilegalnoj crkvi koja djeluje među svim porobljenim narodima.

Potpora i pomoć toj crkvi nije samo pitanje jedinstva s braćom i sestrama koji stradaju. To je pitanje života i smrti i za tvoju zemlju i za crkve u tvojoj zemlji. Potpora toj crkvi nije samo u interesu slobodnih kršćana, nego bi trebala biti i politika slobodnih vlasti. Ilegalna je crkva već pridobila neke komunističke vladare za

Krista. Gheorghiu Dej, premijer Rumunjske, umro je kao obraćen čovjek, nakon što je priznao svoje grijehе i promijenio svoj grešni život. U mnogim porobljenim narodima postoje članovi vlade koji su skriveni kršćani. To se može raširiti. Tad ćemo moći očekivati pravu promjenu u politikama nekih vlada – ne promjenu poput Titove i Gromulkinе, nakon koje je i dalje vladala diktatura surove ateističke partije – nego promjenu koja će značiti zaokret ka kršćanstvu i slobodi.

Za to danas postoje iznimne prilike.

Oni koji vjeruju u komunizam i često su vrlo iskreni u svojim uvjerenjima koliko i kršćani u svojim, prolaze kroz veliku krizu. Doista su vjerovali da komunizam može stvoriti bratstvo među narodima. Sad gledaju kako se komunističke zemlje, kao što su, na primjer, zemlje Istočnoga bloka, raspadaju.

Ti su ljudi doista vjerovali da komunizam može stvoriti raj na zemlji, nasuprot onome što oni zovu iluzornim rajem na nebu. A njihovi narodi sada gladuju. Pšenicu moraju uvoziti iz kapitalističkih zemalja. Točno takvo stanje nestašice vlada u Sjevernoj Koreji koja se smatra jednom od najizoliranijih zemalja na svijetu i trenutačno se nalazi na rubu fizičkoga uništenja. Poplave su uništile usjeve i zbrisale sve zalihe hrane. Sada je, iz očaja, Sjeverna Koreja odškrinula prozore i vrata ostatku svijeta koji sada može, makar letimice, vidjeti ono što je čuvano iza bodljikavih žica.

Komunisti su vjerovali u svoje vođe. Sada u vlastitim novinama čitaju da je Stalin bio masovni ubojica a Khrushchev idiot. Isto je i s njihovim nacionalnim herojima, kao što su bili Rakosi, Gero, Anna Pauker, Ranković, i tako dalje. Komunisti više ne vjeruju u nepogrešivost svojih vođa. Sličе katolicima koji su ostali bez Pape.

U srcima komunista nalazi se praznina koju može ispuniti samo Krist. Ljudsko srce po samoj svojoj prirodi traži Boga. U svakome čovjeku postoji duhovni vakuum koji tu ostaje sve dok ga ne ispuni Krist. To vrijedi i za komuniste i za sve druge ljude među porobljenim narodima. U Evandjelju postoji sila ljubavi koja poziva i njih. Vidio sam kako se to događa. Znam da je moguće.

Kršćani koje su komunisti ismijavali i mučili zaboravili su i oprostili sve što je učinjeno njima osobno, kao i njihovim obiteljima. Čine sve što mogu kako bi pomogli komunistima da prevaziđu krizu i nađu put do Krista. Za taj rad trebaju našu pomoć.

I ne samo za to. Kršćanska je ljubav uvijek sveopća. Kod kršćana nema pristranosti. Isus je rekao da Bog daje da njegovo sunce izlazi i nad zlima i nad dobrima. Isto vrijedi i za kršćansku ljubav.

Oni kršćanski vođe na zapadu koji prijateljuju s komunistima i drugim tiranskim režimima opravdavaju svoje ponašanje Isusovim naukom da moramo voljeti svoje neprijatelje. No Isus nikad nije naučavao da trebamo voljeti samo neprijatelje, zaboravljajući pritom na braću.

Svoju "ljubav" pokazuju tako što jedu i piju s onima čije su ruke pune krvi kršćana, a ne tako što bi im prenijeli Evanđelje Isusa Krista. No na žrtve tirana zaboravljaju. Njih ne vole.

Prije više desetljeća, Evanđeoska i Katolička crkva iz Zapadne Njemačke dale su 125 milijuna dolara za gladne. Američki kršćani daju čak i više.

Ima mnogo gladnih ljudi, no ja ne mogu zamisliti gladnije, ili one koji bi imali veće pravo na pomoć koju šalju slobodni kršćani, od kršćanskih mučenika. Ako njemačke, britanske, američke i skandinavske crkve prikupljaju tako mnogo novca za pomoć, ona bi trebala biti podijeljena svima koji su u potrebi, no prvo bi trebala ići kršćanskim mučenicima i njihovim obiteljima.

Da li je tako?

Mene su otkupile kršćanske organizacije, što dokazuje da kršćani mogu biti otkupljeni. No moguće je da sam ja jedina osoba iz Rumunjske koju su otkupili kršćani. A činjenica moga otkupljenja optužuje kršćanske organizacije sa zapada da zanemaruju ispuniti svoju dužnost u drugim slučajevima.

Prvi su se kršćani pitali je li nova crkva samo za Židove, ili joj mogu pristupiti i pogani. Na to je pitanje dan ispravan odgovor. U dvadesetome se stoljeću taj problem, mada u drugome obliku, ponovno pojavio. Kršćanstvo nije namijenjeno samo zapadu. Krist ne pripada samo Americi, Engleskoj i drugim demokratskim zemljama. Kad je on raspet, jedna mu se ruka pružala prema zapadu,

a druga prema istoku. On želi biti Kralj, ali ne samo Židovima, nego i poganima i komunistima, i istoku i zapadu. Isus je rekao: "Idite po svemu svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju!" (Mk 16,15).

On je prolio svoju krv za sve i svi bi trebali čuti i povjerovati u Evanđelje.

Kada ljudi u porobljenim narodima prihvate Krista, puni su ljubavi i revnosti i to je nešto što bi nas trebalo osobito poticati da im propovijedamo Evanđelje. Nikad nisam upoznao mlakog ruskog kršćanina. Ni jednoga. A bivši mladi komunisti i muslimani postaju iznimni Kristovi učenici.

Krist voli te ljude i želi ih osloboditi; kao što voli sve grešnike i želi ih osloboditi od grijeha. Neki vođe zapadnih crkava zamjenjuju ovaj, jedini ispravan stav, s drugim: ugađanjem progoniteljima kršćana. Daju prednost grešnicima i tako im pomažu sačuvati vlast, no istodobno ometaju njihovo spasenje, kao i spasenje njihovih žrtava.

Što sam otkrio nakon izlaska iz zatvora

Kad sam izašao iz zatvora moja me žena pitala kakvi su mi planovi za budućnost. "Idealno bi bilo kad bih se mogao povući u duhovnu osamu", rekao sam joj. Odgovorila je da je i sama razmišljala o tome.

U mladosti sam bio vrlo dinamična osoba, no zatvor, a osobito godine boravka u samici, preobrazili su me u čovjeka koji voli razmišljati, naviklog na samoću. Sve su se bure u mome srcu stišale. Nisam mrzio komunizam, štoviše, nisam ga više ni zamjećivao. Nalazio sam se u zagrljaju nebeskoga Zaručnika. Molio sam za one koji su nas mučili i volio ih svim srcem.

Moja nada da ću ikad biti oslobođen bila je vrlo malena, no katkad sam se pitao što bih radio ako se to ipak dogodi i uvijek sam razmišljao o tome kako ću se umiroviti i nastaviti život negdje u pustinji, u ugodnome zajedništvu s nebeskim Zaručnikom.

Bog je "Istina". Biblija je "istina o Istini". Teologija je "istina o istini Istine". Kršćani žive u mnoštvu tih istina o Istini i zbog

njih nemaju “Istinu”. Gladni, prebijeni i drogirani, mi smo zaboravili teologiju i Bibliju. Zaboravili smo “istine o Istini” i zato smo živjeli u “Istini”. Pisano je: “Zato i vi budite pripravnici, jer će Sin Čovječji doći u čas kad se ne nadate” (Mt 24,44). Više nismo mogli ni misliti. U najmračnijim časovima mučenja dolazio nam je Sin Čovječji i činio da zatvorske zidine blistaju poput dragulja, a ćeliju ispunjavao svojim svjetlom. Naši su mučitelji bili negdje daleko, ispod nas, u sferi tijela, a naš se duh radovalao u Gospodinu. Tu radost ne bismo dali ni za najraskošnije kraljevske palače.

Želja za borbom protiv nekoga ili nečega nije mogla biti dalje od moga uma. Nisam se želio boriti ni u kakvom ratu, čak ni u pravednome. Želio sam samo graditi žive hramove Kristu. Tako sam izišao iz zatvora s nadom da ću preostale godine provesti u miru i na osami.

No od prvoga dana slobode suočio sam se s aspektima komunizma koji su bili gori od sveukupnoga mučenja što sam ga podnio u zatvoru. Susreo sam se s mnogim velikim propovjednicima, svećenicima i pastorima različitih crkava, pa čak i s episkopima i svi su odreda, s velikom žalošću, priznavali da su doušnici tajne policije protiv vlastitih stada. Pitao sam ih jesu li spremni prestati s tim, i po cijenu vlastitoga uhićenja. Svaki je odgovorio “ne” uz objašnjenje da ih u tome ne sprječava strah za vlastiti život. Rekli su mi za neke nove momente u crkvama, kojih prije moga uhićenja nije bilo – onaj tko odbije biti doušnikom riskirao je zatvaranje svoje crkve.

U svakome se gradu nalazio predstavnik vlade zadužen za nadzor “obreda” – agent tajne komunističke policije. Imao je pravo pozvati svakog svećenika ili pastora kad god je htio i pitati ga tko je bio u crkvi, tko se često pričešćuje, tko je revan u vjeri, tko svjedoči drugima, što su ljudi rekli na ispovijedi i tako dalje i tako dalje. Onoga tko ne odgovori, smijenili bi i na njegovo mjesto postavili drugoga svećenika ili pastora, koji će reći više od prethodnoga. Ukoliko predstavnik vlade nije imao odgovarajuću zamjenu (a to se gotovo nikad nije dešavalo), jednostavno je zatvarao tu crkvu. Ovo se i dan danas dešava u Kini.

Većina je vjerskih djelatnika davala informacije tajnoj policiji. Neki su to činili nerado, nastojeći sakriti ono što je važno, dok je drugima potkazivanje prešlo u naviku a savjest otvrdnula. Bilo je i trećih koji su za svoju novu zadaću stekli takav žar, da su govorili i više nego što se od njih zahtijevalo.

Slušao sam i priznanja djece kršćanskih mučenika, koja su bila prisiljena potkazivati obitelji koje su ih ljubazno primile k sebi. Odbiju li, zaprijetili su im da se neće moći nastaviti školovati.

Nazočio sam i baptističkome kongresu koji se održavao pod crvenom zastavom i na kojemu su komunisti odlučivali tko će biti "izabrani vođe". Znao sam da se na čelu svake zvanične crkve nalaze ljudi koje je imenovala Komunistička partija. Tad sam shvatio da gledam "grozu pustoši" o kojoj je Isus govorio.

Uvijek je bilo dobrih i loših pastora i propovjednika. Ali sada je, prvi put u povijesti crkve, Centralni komitet jedne javno ateističke partije, koja kao deklarirani cilj ima iskorjenjivanje religije, odlučivao tko će voditi crkvu. Kamo? Zacijelo u uništenje.

Lenin je napisao: "Svaka religiozna pomisao, svaki pojam o Bogu – čak i koketiranje s pojmom Boga – neopisiva je gnusoba najopasnije vrsti, zaraza najodvratnijega tipa. Milijuni grijeha, prljavih djela, nasilja i fizičkih zaraza manje su opasni od tanane, duhovne predodžbe o Bogu."

Članovi Komunističke partije Sovjetskoga Saveza bili su lenjisti. Za njih je religija bila gora od raka, tuberkuloze ili sifilisa. I oni su odlučivali tko će biti vjerski vođe. Vođe zvaničnih crkava povinovali su se i više-manje surađivali s njima.

Vidio sam kako se djeca i mladi truju ateizmom, a zvanične crkve nisu imale ni namanju mogućnost usprotiviti se. Ni u jednoj crkvi u našoj prijestolnici Bucharestu nije bilo sastanaka mladih niti vjeronauka za djecu. Kršćanska su djeca odgajana u školama mržnje.

Kad sam sve to vidio, zamrzio sam komunizam kako ga nisam mrzio ni dok su me komunisti mučili.

Nisam ga mrzio zbog svega što je učinio meni, nego zbog svega što čini Božjoj slavi, Kristovu imenu i dušama jedne milijarde ljudi koji se nalaze pod komunističkom vlašću.

Dolazili su mi seljaci iz cijele zemlje i pričali kako je provedena kolektivizacija. Sada su bili gladni robovi na njivama i u vinogradima koji su nekoć bili njihovi. Nisu imali kruha. Njihova djeca nisu imala mlijeka ni voća – a ovo je zemlja s prirodnim bogatstvima koja bi se mogla mjeriti s onima iz drevnoga Kanaana.

Braća su mi priznali da je Leninov komunistički režim od njih napravio lopove i lašce. Zbog gladi su morali krasti usjeve s njiva koje su nekoć bile njihove, a koje su sad pripadale zadruzi. A onda su morali lagati kako bi pokrili krađu.

Radnici su mi pričali o teroru u tvornicama i o eksploataciji radne snage o kakvoj kapitalisti nikad nisu ni sanjali. Prava na štrajk nisu imali.

Intelektualci su morali poučavati, protivno svojim uvjerenjima, da nema Boga.

Sav život i misao jedne trećine svijeta u to vrijeme bili su uništeni ili krivotvoreni, kao što se i dan danas čini u kontroliranim zemljama.

Dolazile su mi i mlade djevojke i žalile se da su bile pozivane u omladinske komunističke organizacije gdje su ih kritizirali i prijetili im, jer su poljubile momka kršćanina, a potom su im dali ime drugoga momka kojega smiju poljubiti!

Sve je bilo očajnički lažno i nakaradno.

A onda sam se sreo s borcima ilegalne crkve – mojim starim drugovima. Neki među njima nikad nisu uhvaćeni, a neki su produžili borbu čim su bili pušteni iz zatvora. Pozvali su me da nastavim borbu zajedno s njima. Odlazio sam na njihove tajne sastanke na kojima su pjevali iz pjesmarica pisanih rukom.

Sjetio sam se svetog Antuna Velikog koji je trideset godina bio u pustinji. Potpuno je ostavio svijet provodeći sav svoj život u postu i molitvi. No kad je čuo za svađu između st. Atanazija i Arija o Kristovu božanstvu, napustio je život pustinjaka i došao u Aleksandriju kako bi pomogao u pobjedi istine. Sjetio sam se i svetoga Bernarda iz Clairvauxa koji je bio redovnik visoko u gorama. No čuo je za ludost križarskih ratova, čuo je da kršćani ubijaju Arape i Židove kao i braću po vjeri iz druge konfesije, a

sve to kako bi došli do praznoga groba. Ostavio je svoj samostan i sišao s gore, kako bi propovijedao protiv križarskih ratova.

Odlučio sam učiniti ono što moraju učiniti svi kršćani: slijediti primjer Krista, apostola Pavla i velikih svetih; odustati od razmišljanja o umirovljenju i poći u borbu. A kakva će to borba biti?

Kršćani su u zatvoru uvijek molili za svoje neprijatelje i time im pružali prekrasno svjedočanstvo. Želja našega srca bila je da se spasu i radovali smo se svaki put kad se to dogodi. No mrzio sam komunistički sustav i želio sam osnažiti ilegalnu crkvu, jedinu snagu koja je mogla srušiti tu užasnu tiraniju silom Evanđelja.

I nisam mislio samo na Rumunjsku, nego na sav komunistički svijet. Međutim, na zapadu sam naišao na prilično veliku ravnoдушnost.

Pisci diljem svijeta prosvjedovali su kad su dvojicu komunističkih pisaca, Siniavskog i Daniela, njihovi vlastiti drugovi osudili na zatvorske kazne. No crkvama ni na pamet ne pada čak ni prosvjedovati kad se kršćane zatvara zbog njihove vjere.

Koga briga za brata Kuzycka, kažnjenoga jer je počinio zločin dijeljenja "otrovnih" kršćanskih knjiga, kao što su dijelovi Biblije i brošure Tore? Tko zna za brata Prokofieva koji je osuđen jer je dijelio tiskane propovijedi? Tko zna za Grunvalda, židovskoga kršćanina, koji je kažnjen za slično zlodjelo u Rusiji i kojemu su komunisti za sav život oduzeli malenoga sina? Znam što sam ja osjećao kad su me odveli od moga Mihaja. Patim zajedno s braćom Grunvaldom i Ivanenkom, s bakom Shevchuk, sa sestrama Taisyom Tkachenko i Ekaterinom Vekazinom, bratom Georgiem Vekazinom, bračnim parom Pilat iz Latvije i s mnogim, mnogim drugima. Sve su to imena svetih i heroja vjere u dvadesetome stoljeću! Preklanjam koljena kako bih poljubio njihove okove, kao što su prvi kršćani ljubili okove svoje braće i sestara prije nego što su ih odvodili kako bi ih bacili divljim zvjerima.

Nekim vođama zapadnih crkava uopće nije stalo do njih. Imena mučenika ne nalaze se na njihovim molitvenim listama. Dok su oni odvođeni u zatvore i mučeni, zvanični čelnici ruske baptističke i Pravoslavne crkve, koji su ih se odrekli i izdali ih, primani su

s velikim počastima u New Delhiju, u Genevi i na drugim konferencijama. Tamo su svima jamčili da u Rusiji postoji puna vjerska sloboda.

Vođa Svjetskoga crkvenog vijeća poljubio je boljševičkoga arhiepiskopa Nikodima kad je ovaj dao to jamstvo. A onda su zajedno pirovali i gostili se u ime impozantnoga Svjetskog crkvenog vijeća, dok su sveti u zatvorima jeli kupus s neopranim crijevima, baš kao što sam i ja to jeo, u ime Isusa Krista.

Tako nije moglo ostati. Ilegalna je crkva odlučila da napustim zemlju ako mi se ukaže prilika i izvijestim kršćane na zapadu što se zapravo događa.

Odlučio sam javno optužiti komunizam, mada volim komuniste. Smatram da nije ispravno propovijedati Evanđelje bez osude komunizma.

Neki mi kažu: "Propovijedaj čisto Evanđelje!" To me podsjeća na komunističku tajnu policiju koja mi je također rekla da propovijedam Krista, no da ne spominjem komunizam. Je li moguće da su oni koji inzistiraju na propovijedanju nečega što zovu "čisto Evanđelje" nadahnuti istim duhom kao i agenti komunističke tajne policije?

Ne znam što takozvano "čisto Evanđelje" znači. Je li propovijedanje Ivana Krstitelja bilo čisto? On nije rekao samo: "Obratite se jer je blizu kraljevstvo nebesko!" (Mt 3,2), nego je prekorio Heroda "zbog svih njegovih zlodjela" (Lk 3,19). Ivanu su odrubili glavu jer se nije htio ograničiti na apstraktno poučavanje. Isus nije izložio samo "čistu" propovijed u svojoj Besjedi na gori, nego je rekao i nešto što bi neki današnji čelnici crkava nazvali negativnom propovijedi: "Jao vama, književnici i farizeji, licemjeri jedni... Guje i zmijski porodi!" (Mt 23,27.33). Upravo je zbog takvoga "nečisto-ga" propovijedanja bio rasset. Inače se farizeji ne bi uznemiravali zbog njegove Besjede na gori.

Griješ se mora nazvati njegovim pravim imenom. Komunizam je jedan od najopasnijih grijeha u današnjem svijetu. Svako Evanđelje koje ga ne osudi nije čisto. Ilegalna ga crkva osuđuje riskirajući slobodu i život. Stoga ni zapad nema prava šutjeti o tome.

Ja sam odlučio osuditi komunizam, no ne na način na koji to čine oni koje obično nazivamo "antikomunistima". Hitler je bio antikomunist, no i pored toga i sam je bio tiranin. Mi mrzimo grijeh ali volimo grešnika.

Zašto patim na zapadu

Teško mi je na zapadu, teže nego što mi je bilo u komunističkoj zemlji.

Moja se patnja prije svega sastoji od čežnje za neopisivim ljeptama ilegalne crkve, crkve koja ispunjava staru latinsku izreku: *Nudisnudum Christi sequi* (Gologa, slijedite gologa Krista).

U porobljenim narodima, Sin Čovječji i oni koji su njegovi nemaju gdje nasloniti glavu. Tu mnogi kršćani sebi ne zidaju kuće. Čemu? Oduzet će im ih nakon prvoga uhićenja. Sama činjenica da imaš novu kuću može biti dodatni motiv da te uhite – jer drugi žele baš tu, tvoju kuću. Tamo ne ukopavaš svoga oca, niti se pozdravljaš sa svojom obitelji prije nego što pođeš za Kristom. Tko je tvoja majka, tvoj brat, tvoja sestra? U tom si pogledu nalik Kristu. Majka i brat su ti samo oni koji tvore Božju volju. Što se rodbinskih veza tiče, može li se na njih uopće računati kad se tako često događa da mladenka izda zaručnika, djeca roditelje, žene muževe? Sve više i više ostaju samo duhovne veze.

Ilegalna je crkva sirota i strada, no u njoj će se naći tek poneki mlak član.

Bogoslužja u ilegalnoj crkvi sličie onima od prije devetnaest stoljeća u ranoj crkvi. Propovjednik ne poznaje razrađenu teologiju. Ne zna za homiletiku, kao što ni Petar nije znao. Svaki bi profesor teologije Petru dao vrlo lošu ocjenu za propovijed na dan Pedesetnice. U mnogim se zemljama biblijski reci ne poznaju dobro, jer su Biblije tamo zabranjene. Osim toga, propovjednik je najvjerojatnije godinama bio u zatvoru bez Biblije. Kad takvi vjernici izražavaju vjeru u Oca, to mnogo znači, jer iza njihove tvrdnje stoji drama. U zatvoru su svakodnevno tražili od svemogućega Oca kruh, a umjesto toga primali kupus s nečisti. No unatoč tomu, vjerovali su da je Bog Otac koji ih voli. Slični su Jobu koji je rekao da bi

vjerovao Bogu, čak i kad bi ga on ubio. Slični su i Isusu koji je zvao Boga svojim Ocem, čak i kad je naizgled bio ostavljen dok je visio na križu.

Svatko tko je upoznao duhovnu ljepotu ilegalne crkve ne može više biti zadovoljan prazninom nekih zapadnih crkava.

Patim na zapadu više nego što sam patio u komunističkim zatvorima jer sada, svojim očima, vidim da zapadna civilizacija umire.

U svome djelu “Propast zapada” (*Decline of the West*) Oswald Spengler je napisao:

“Ti umireš. Vidim u tebi sve značajke stigmi propasti. Mogu dokazati da tvoje golemo bogatstvo i tvoje golemo siromaštvo, tvoj kapitalizam i tvoj socijalizam, tvoji ratovi i tvoje revolucije, tvoj ateizam, tvoj pesimizam i tvoj cinizam, tvoj nemoral, tvoji uništeni brakovi i tvoja kontrola rađanja, cijede iz tebe i posljednju kap krvi odozdo i ubijaju te odozgo, ubijaju te u mozak i istrijebit će te – mogu ti dokazati da se kod tebe vide svi znakovi umirućih zemalja iz davnih vremena – Aleksandrije, Grčke i neurotičnoga Rima.”

Ovo je napisano 1926. godine. Otada su demokracija i civilizacija već umrle u polovici Europe, pa sve do Kube. Veći dio zapada spava.

Ali postoji jedna sila koja ne spava. Dok su na istoku komunisti podbacili i izgubili sve iluzije, na zapadu je “humanistički komunizam” ostao zatrovan. Ti zapadni humanisti-komunisti jednostavno ne vjeruju u sve te strašne vijesti o okrutnom mučenju ljudi, o nevoljama i progonu u komunističkim zemljama. Oni svoja uvjerenja s neumornom revnošću šire posvuda: u gostinskim sobama više klase, u klubovima intelektualaca, na koledžima, u sirotinjskim četvrtima, u crkvama. Mi kršćani često neodlučno stojimo na strani istine. Oni svesrdno stoje na strani laži.

Za to vrijeme teolozi na zapadu raspravljaju o tričarijama. To me podsjeća na povijesnu prekretnicu kad su trupe sultana Mehmeda II Osvajača 1453. god. opkolile Konstantinopol (Ca-

rigrad, Istanbul), što je zapravo odlučivalo hoće li Balkan u narednim stoljećima biti pod vlašću kršćana ili muslimana, lokalno je crkveno vijeće u opkoljenome gradu raspravljalo o sljedećim problemima: Koje su boje bile oči djevice Marije? Koje su spoja anđeli? Upadne li muha u posvećenu vodu, je li tad ona posvećena, ili je voda oskvrnuta? Ovo bi mogla biti samo legenda o tim vremenima, no prostudiraj crkvene časopise današnjice i vidjet ćeš da se raspravlja upravo o ovakvim pitanjima. A prijetnje progonitelja i stradanje ilegalne crkve gotovo da se i ne spominju.

Vode se beskonačne rasprave o teološkim pitanjima, o obredima, o nebitnome.

Jedanput je netko na zabavi upitao okupljene: “Da se nalazite na brodu koji tone i da se možete skloniti na pusto ostrvo, a imate mogućnost ponijeti samo jednu knjigu iz brodske knjižnice, koju biste knjigu izabrali?” Jedan je odgovorio: “Bibliju”, drugi: “Shakespeare.” No pisac ovih redova imao je ispravan odgovor: “Izabrao bih knjigu koja me može poučiti kako da napravim drugi brod i dođem do obale. Tamo ću moći čitati što god želim.”

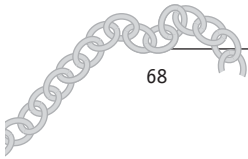
Važnije je sačuvati slobodu svih kršćanskih denominacija i svih teologija, te ih oživjeti tamo gdje su bile izgubljene zbog široko rasprostranjenoga vjerskog progona, nego inzistirati na jednome stanovitom teološkom mišljenju.

“Istina će vas osloboditi”, rekao je Isus (Iv 8,32). No ista ta sloboda, i samo sloboda, može otkriti istinu. Umjesto da se prepiremo oko nebitnoga, trebamo se ujediniti u borbi za slobodu protiv tiranija ovoga svijeta.

Patim i kad svjedočim o sve većim stradanju crkve u porobljenim narodima. Budući da sam i sâm prošao kroz takva stradanja, mogu si ih predočiti.

U lipnju 1966. god. Sovjetske su novine *Izvestia* i *Dervenskais Jizn* optužile ruske baptiste da ubijaju djecu i prinose ih na žrtvu za grijeh, te da tome uče svoje članove. To je stara optužba o obrednim ubojstvima koju su ranije podizali protiv Židova.

No ja znam što to znači. 1959. god. bio sam u zatvoru Cluj s osuđenikom Lazarovicem koji je bio optužen za ubojstvo djevojke. Imao je samo trideset godina, no njegova je kosa pod užasnim

mučenjem preko noći posjedila. Izgledao je kao starac. Išćupali su mu sve nokte na rukama ne bi li ga natjerali da prizna zločin koji nije počinio. Nakon godinu dana mučenja, utvrđeno je da nije kriv i oslobođen je, no njemu sloboda više ništa nije značila. Bio je zauvijek slomljen čovjek.

Neki su čitali novinske članke i smijali se glupim optužbama koje je sovjetski tisak podizao protiv baptista tijekom komunističke ere. A ja znam što te optužbe znače optuženima.

Strašno je živjeti na zapadu i neprestano slušati takve stvari.

Što se dogodilo s arhiepiskopom Germogenom Kaluškim (SSSR) i drugih sedam episkopa koji su prosvjedovali protiv tije-
sne suradnje sa sovjetskim režimom, što su je provodili patrijarh Alexei i arhiepiskop Nikodim, koji su bili oruđe u rukama komuni-
sta? Da nisam vidio episkope koji su prosvjedovali u Rumunjskoj i umirali pokraj mene u zatvoru, ne bih bio tako zabrinut za te pobožne ljude.

Božje služitelje Nikolaja Eshlimana i Gleba Yakunina patrijarh je ukorio jer su tražili vjersku slobodu za crkvu. Zapad zna tek toli-
ko. No ja sam bio u zatvoru s ocem Ioanom iz rumunjskoga grada Vladimireshti, kojemu se dogodilo isto to. Na površini postoji samo ono što se zove “crkveni ukor”, no naši zvanični čelnici crkve, poput većine zvaničnih čelnika crkava u komunističkim zemljama, radili su rame uz rame s tajnom policijom. Tako su ljudi koje su oni korili bili podvrgnuti učinkovitijemu “ukoru” – zatvorske mučenja, prebijanju i drogiranju.

Drhtim pri pomisli na stradanje progonjenih ljudi u različitim zemljama. Drhtim kad pomislim kakva je vječna sudbina njihovih mučitelja. Drhtim zbog zapadnih kršćana koji ne pomažu svojoj progonjenoj braći.

Negdje duboko u srcu želim samo sačuvati ljepotu vlastitoga vinograda i ne ulaziti u tako veliku borbu. Silno želim živjeti negdje u miru i spokoju. No to nije moguće. Kad su komunisti zauzeli Tibet, stali su u kraj svima koji su se zanimali samo za ono što je duhovno. U našoj su zemlji stali u kraj svima koji su se sklonili od zbilje. Crkve i samostani raspušteni su, ostavili su tek toliko

koliko je bilo nužno da prevare strance. Mir i spokoj za kojima čeznem značili bi bijeg od stvarnosti i opasnost za moju dušu.

Vodio sam borbu, iako je to bilo veoma opasno za mene osobno. Oteli su me s ulice 1948. godine i držali u zatvoru pod lažnim imenom. Anna Pauker, tadašnja ministrica inostranih poslova Rumunjske, rekla je veleposlaniku Švedske, Patricku von Reuterswaerdeu: "Oh, pa Wurmbrand sada šeće ulicama Copenhagena." Švedski je veleposlanik imao u džepu moje pismo u kojemu je stajalo da sam uspio pobjeći iz zatvora; znao je da su ga slagali. Nešto takvo može se opet dogoditi. Ubije li me tko, ubojicu su imenovali komunisti. Nitko drugi nema motiv za moje ubojstvo. Čuješ li govorkanja o mojoj moralnoj izopačenosti, lopovluku, homoseksualizmu, preljubu, političkoj nepouzdanosti, lažima ili bilo čemu drugome, bit će to ispunjenje prijetnje tajne policije: "Uništiti ćemo te moralno."

Dobro informirani izvor rekao mi je da su me rumunjski komunisti kanili ubiti nakon što sam svjedočio u američkome Senatu kasnih 1960-ih. No ja ne mogu šutjeti. A tvoja je dužnost potiho razmotriti sve što sam rekao. Čak i ako misliš da, nakon svega kroz što sam prošao, patim od kompleksa progona, moraš se zapitati kakva je ta strašna sila komunizma, kad njezini građani pate od takvog kompleksa. Kakva je to sila koja može natjerati ljude iz komunističke Istočne Njemačke da stave dijete u buldožer i probiju zid od bodljikave žice, riskirajući ubojstvo cijele obitelji?

Zapad spava i mora se probuditi kako bi vidio užasno stanje u kojemu se nalaze porobljeni narodi.

* * *

Ljudi koji pate često traže odgovornu osobu na koju će prebaciti krivnju. Naći nekoga takvog uveliko olakšava teret žrtvi. No ja to ne mogu učiniti.

Ne mogu okriviti ni određene čelnike zapadnih crkava koji surađuju s mrziteljima kršćana. Zlo ne potječe od njih. Ti su čelnici i sami žrtve daleko starijega zla. Nisu oni stvorili kaos u crkvi; zatekli su ga.

Otkad sam na zapadu, bio sam na mnogo teoloških seminara. Tamo sam slušao predavanja o povijesti crkvenih zvona i liturgijskih pjesama, o kanonskim zakonima koji već odavno nisu u upotrebi i o crkvenim ukorima koji više ne postoje. Čuo sam da neki studenti teologije poučavaju da biblijsko izvješće o stvaranju svijeta nije istinito, kao ni priče o Adamu, potopu ili Mojsijevim čudima. Neki, štoviše, poučavaju da su proročanstva napisana nakon što su se ispunila; da je djevičansko rođenje mit; da je Isusovo uskrsnuće također mit, da se njegove kosti i dalje nalaze u nekome grobu; da poslanice nisu izvorne, te da je Otkrivenje knjiga koju je napisao luđak. Inače je Biblija, što se svega drugoga tiče, sveta knjiga! (Ispada da u toj svetoj knjizi ima više laži nego u kineskim komunističkim novinama.)

Točno to su neki sadašnji čelnici zapadnih crkava učili kad su studirali teologiju. To je ozračje u kojemu žive. Zašto bi bili vjerni Učitelju o kojemu se govore tako čudne stvari? Zašto bi bili vjerni crkvi u kojoj se slobodno naučava da je Bog mrtav?

Neki čelnici raznih denominacija nisu Kristova mladenka. Vode crkve u kojima su mnogi, davno, izdali Gospodara. Kad takvi ljudi sretnu mučenika iz ilegalne crkve, gledaju na njega sa čuđenjem; stran im je.

Ne možemo uvijek suditi o ljudima prema samo jednome dijelu njihovoga stava. Učinimo li tako bit ćemo poput farizeja u čijim je očima Isus bio loš jer nije poštovao njihova pravila o suboti. Posve su zatvorili oči za sve ono što je kod njega bilo dobro, čak i s njihova stanovišta.

Isti ti čelnici crkava koji imaju kriv stav o komunizmu mogu biti posve u pravu u mnogo toga drugoga i osobno mogu biti vrlo iskreni. Stoga, čak i u tome u čemu su u krivu mogu se promijeniti.

Jedanput sam se u Rumunjskoj susreo s pravoslavnim episkopom; čovjekom komunista koji je potkazivao vlastito stado. Uzeo sam njegovu ruku u svoju i ispričao mu usporedbu o izgubljenome sinu. Bilo je to jedne večeri u njegovu vrtu. Rekao sam mu: "Vidiš s kakvom ljubavlju Bog prima grešnika koji se vraća. Radosno

prima čak i episkopa ako se pokaje.” Pjevao sam mu kršćanske pjesme. I čovjek se vratio Bogu.

Bio sam u zatvoru, u istoj ćeliji, s jednim pravoslavnim svećenikom koji je, nadajući se da će biti oslobođen, pisao ateistička predavanja. Razgovarao sam s njim i on je pocijepao sve što je napisao, riskirajući tako da nikad ne bude oslobođen.

Ne mogu ni na koga prebaciti krivnju kako bih olakšao sav teret koji nosim na srcu.

* * *

Imam još jednu bol. Čak me i bliski prijatelji krivo shvaćaju. Neki me optužuju da sam ogorčen i kivan na komuniste, a ja znam da to nije točno.

Pisac Claude Montefiore rekao je da se Isusov stav prema književnicima i farizejima, te javne optužbe koje im je upućivao, suprote njegovoj zapovijedi da volimo svoje neprijatelje i blagoslivljamo one koji nas proklinju. A dr. W. R. Matthews, umirovljeni kanonik katedrale sv. Pavla u Londonu, zaključio je da je Isusov stav nedosljedan i proturječan. Svoj zaključak pravda tvrdnjom da Isus nije bio intelektualac!

Montefioreov dojam o Isusu posve je kriv. Isus je volio farizeje iako ih je javno optuživao. I ja volim komuniste, kao i njihove doušnike u crkvama, iako ih javno optužujem.

Stalno mi govore: “Zaboravi komuniste! Bavi se samo duhovnim radom!”

Susreo sam se s jednim kršćaninom koji je stradao pod fašistima. Rekao mi je da je potpuno na mojoj strani što se tiče navješćivanja Krista, no da ne smijem reći ni jednu jedinu riječ protiv komunizma. Pitao sam ga jesu li kršćani koji su se borili protiv fašizma u Njemačkoj bili u krivu i jesu li se pri svjedočenju trebali ograničiti samo na ono što piše u Bibliji i ne reći ni riječi protiv tiranina Hitlera. Odgovorio je: “Ali Hitler je ubio šest milijuna Židova! Protiv njega se mora govoriti!” Uzvratilo sam: “Komunisti su ubili trideset milijuna Rusa, milijune Kineza i drugih naroda.

Također su ubijali i Židove. Zar se trebamo protiviti samo kad netko ubija Židove, ali ne i kad ubija Ruse ili Kineze?” Njegov je odgovor glasio: “To je nešto sasvim drugo.” Nisam dobio objašnjenje po čemu je to drukčije.

Policija me tukla i tijekom Hitlerove vladavine i u vrijeme komunizma, i ja ne vidim razliku. I jedne i druge batine vrlo su bolne.

Kršćanstvo se mora boriti protiv mnogo vidova grijeha, ne samo protiv komunizma. Nismo opsjednuti samo tim, jednim problemom. No komunizam je najveći i najopasniji neprijatelj kršćanstva. Protiv njega se moramo ujediniti.

Moram li ponovno reći! Najviši čovjekov cilj jest preobražaj u Kristov lik. Spriječiti to, najvažniji je cilj komunista. Oni su prevashodno protiv religije. Vjeruju da čovjek nakon smrti postaje samo sol i minerali i ništa više. Žele da čovjek sav svoj život proživi na razini materije.

Mase su jedino za što znaju. Njihovo je geslo geslo onoga zloduha iz Novoga zavjeta, koji je na Isusovo pitanje: “Kako se zoveš?”, odgovorio: “Ime mi je legija, jer nas je mnogo.” Osobnost pojedinca – jedan od najvećih darova koje je Bog dao čovječanstvu – mora se uništiti. Jednoga su čovjeka zatvorili jer su ga zatekli s knjigom Alfreda Adlera “Psihologija pojedinca” (*Individual Psychology*). Časnici tajne policije urlali su. “Aha! Pojedinaac – uvijek pojedinac! Zašto ne bi bio kolektiv?”

A Isus želi da imamo osobnost. Zato je nemoguće načiniti kompromis između komunizma i nas. Komunisti to znaju. U njihovu časopisu “Znanost i religija” piše: “Religija je nespojiva s komunizmom. Neprijatelj mu je... Sadržaj programa Komunističke partije smrtni je udarac religiji... To je program za stvaranje ateističkoga društva u kojemu će se narod zauvijek osloboditi ropstva religiji.”

Može li kršćanstvo imati miran suživot s komunizmom? Evo odgovora komunista na to pitanje: “Komunistička je partija smrtni udarac religiji!”

POGLAVLJE 5

Nepobjediva, rasprostranjena, ilegalna crkva

Ilegalna crkva djeluje pod vrlo teškim okolnostima. U svim komunističkim zemljama državna je religija ateizam. Starijim ljudima daju razmjernu vjersku slobodu, no djeca i mladi ne smiju vjerovati. Sve u takvim zemljama, kao i u drugim oblicima državnih uređenja koja svoj narod drže porobljenim – radio, televizija, kina, kazališta, tisak i izdavačke kuće – ima za cilj suzbiti vjeru u Isusa Krista.

Ilegalna crkva gotovo da nema načina na koji bi se mogla suprotstaviti golemoj snazi totalitarne države. Božji sluge u ilegalnim crkvama u Sovjetskome Savezu uopće nisu imali teološku naobrazbu. U Kini danas postoje pastori koji nikad nisu pročitali cijelu Bibliju.

Reći ću ti kako su brojni pastori bili rukopoloženi. Upoznao sam jednoga mladog Rusa koji je bio tajni služitelj. Pitao sam ga tko ga je rukopoložio. Odgovorio je: “Nismo imali episkopa koji bi nas rukopoložio. Zvanični episkop nije htio rukopoložiti nikoga tko nije imao odobrenje Komunističke partije. Stoga smo nas desetero mladih kršćana otišli na grob episkopa koji je umro mučeničkom smrću. Nas smo dvoje položili ruke na njegovu nadgrobnu ploču, a ostali su stali u krug oko nas. Molili smo od Svetoga Duha da nas pomaže. Sigurni smo da nas je rukopoložila probodena Kristova ruka.” Što se mene tiče, rukopoloženje ovoga mladog čovjeka punovažno je pred Bogom!

Ljudi s takvim pomazanjem, koji nikad nisu studirali teologiju i koji često vrlo slabo poznaju Bibliju (kao evanđelisti u Bangladešu), vrše Kristovu službu.

Sve to sličići crkvi iz prvih stoljeća. Koju su to teologiju izučavali oni koji su okrenuli svijet naglavce radi Krista? Zar su svi oni znali čitati? Otkuda su dobijali Biblije? Bog im je govorio.

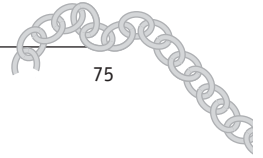
Mi iz ilegalne crkve nemamo hramove. No je li i jedan hram lijep kao što je lijepo nebo u koje smo gledali kad smo se tajno okupljali u šumi? Umjesto orgulja slušali smo cvrkut ptica. Miris cvijeća bio je naš tamjan. A bijedno pohabano odijelo mučenika, tek puštenoga iz zatvora, doimalo se impresivnije od svake svećeničke odore. Mjesec i zvijezde bili su nam svijeće koje su umjesto ministranata palili anđeli.

Ne mogu opisati ljepotu te crkve! Kršćani su često nakon službe bili uhićeni i poslani u zatvor. Tamo su nosili lance s takvom radošću s kakvom mladenka nosi skupocjene dragulje koje joj je darovao njezin voljeni. Vode su u zatvoru tihe. Tu kršćani primaju Kristov poljubac i Kristov zagrljaj i ne bi se nizašto mijenjali ni s kraljevima. Doista radosne kršćane vidio sam samo u Bibliji, u ilegalnoj crkvi i u zatvoru.

Ilegalna je crkva potlačena, no ima i mnogo prijatelja – čak i među agentima tajne policije i članovima vlade. Katkad ti tajni vjernici uspiju zaštititi ilegalnu crkvu.

U bivšem Sovjetskom Savezu novine su se žalile na rastući broj “vanjskih nevjernika”. Radi se, objašnjavao je sovjetski tisak, o mnoštvu muškaraca i žena koji se nalaze u samome vrhu Komunističke partije – zaposleni su u uredima vlade, u sektorima zaduženim za propagandu i na drugim mjestima – i izvana su komunisti, no u svojoj su nutrini tajni vjernici i članovi ilegalne crkve.

Komunistički je tisak prenio priču o jednoj mladoj ženi koja je radila u odjelu za propagandu. Nakon posla, rekli su, ona i njezin muž okupljali su grupe mladih ljudi iz drugih stanova u njihovoj zgradi na tajna proučavanja Biblije i molitvu. Ovo se još uvijek događa diljem svijeta. Postoje deseci tisuća ovakvih “vanjskih nevjernika”. Smatraju da je mudrije ne odlaziti u crkve koje služe tek za pokazivanje gdje ih se može nadzirati i gdje će slušati samo razvodnjeno Evanđelje. Umjesto toga, ostaju na svojim visokim položajima s kojih mogu nenapadno i učinkovito svjedočiti o Kristu.

Vjerna ilegalna crkva ima tisuće članova na takvim mjestima. Oni se tajno sastaju u podrumima, na tavanima, u stanovima, na poljima.

U bivšem komunističkom Sovjetskom Savezu nitko se više ne sjeća sporova za ili protiv krštavanja djece, za ili protiv bezgrešnosti Pape. Nisu bili ni pred-milenijalisti ni post-milenijalisti. Nisu mogli protumačiti proročanstva i nisu se sporili oko njih, no često sam se čudio kako su dobro znali dokazati ateistima postojanje Boga.

Njihovi su odgovori bili vrlo jednostavni: “Kad bi te netko pozvao na gozbu na kojoj su stolovi puni izvrsne hrane, zar bi vjerovao kako ne postoji nitko tko je to skuhao? Priroda je gozba pripravljena za nas! Imaš rajčice, breskve i jabuke, mlijeko i med. Tko je sve to priredio za čovječanstvo? Priroda je slijepa. Ako vjeruješ da nema Boga, kako ćeš objasniti da je slijepoj prirodi uspjelo prirediti točno ono što nam je potrebno i to u takvome izobilju i raznolikosti?”

Oni su u stanju dokazati postojanje vječnoga života. Slušao sam jednoga kršćanina kako govori ateisti: “Pretpostavimo da je moguće razgovarati s embrijem u majčinoj utrobi i ti mu kažeš da je život embrija vrlo kratak, te da nakon toga dolazi stvaran dug život. Što bi ti embrij odgovorio? Odgovorio bi ti isto što i vi ateisti odgovarate nama kad vam pričamo o raji i paklu. Rekao bi ti da je život u majčinoj utrobi jedini te da je sve drugo religijska glupost. Ali kad bi embrij mogao misliti, rekao bi sam sebi: ‘Evo rastu mi ruke. Ne trebam ih. Ne mogu ih čak ni raširiti. Zašto onda rastu? Možda zbog buduće etape moga postojanja u kojoj ću morati raditi s njima. Rastu mi i noge, no moram ih držati privijene uz prsa. Zašto onda rastu? Vjerojatno slijedi život u većemu svijetu u kojemu ću morati hodati. Formiraju mi se i oči, mada sam okružen savršenom tamom i ne trebam ih. Zašto onda imam oči? Vjerojatno me čeka svijet u kojemu postoji svjetlo i boje.’”

“Prema tome, kad bi embrij razmislio o vlastitome razvoju, znao bi za život izvan utrobe svoje majke, iako ga ne vidi. Tako je i s nama. Dok smo mladi imamo snagu, ali ne i dovoljno razvijen um da bismo je pravilno upotrijebili. Kako s godinama rastemo

u znanju i mudrosti, čekaju nas mrtvačka kola koja će nas odvesti u grob. Čemu onda rast u znanju i mudrosti kad to više ne možemo upotrijebiti? Zašto embriju rastu ruke i noge i zašto ima oči? Za ono što slijedi. Isto je i s nama. Rastemo u iskustvu, znanju i mudrosti za ono što slijedi. Pripremamo se za službu na višoj razini koja dolazi nakon smrti.”

Komunisti su po novinama pisali da Isus nikad nije postojao. Kršćani iz ilegalne crkve lako su na to odgovorili: “Koje novine imaš kod sebe? *Pravdu* od jučer ili od prekjučer? Mogu li pogledati? Aha! 04. siječnja 1964. Od kada se računa 1964. godina? Kažete da Isus nikad nije postojao, a računate godine od dana njegova rođenja. Vrijeme je postojalo i prije njega, no kad je došao, čovječanstvu se činilo da je sve što je postojalo prije njega bilo beznačajno, te da pravo vrijeme počinje tek tada. Vaše komunističke novine same su dokaz da Isus nije plod mašte.”

Pastori sa zapada obično pretpostavljaju da su članovi njihovih crkava posve uvjereni u osnovne istine kršćanstva, no nisu. Rijetko ćeš čuti propovijed koja potvrđuje istinu naše vjere. No iza željezne zavjese, ljudi koji tome nikad nisu učeni, daju svojim obraćenicima vrlo čvrste temelje vjere.

Ne postoji jasna crta razgraničenja po kojoj bi se moglo reći gdje završava ileglana crkva, koja je glavno uporište kršćanstva, a gdje počinje zvanična crkva. One su ispreplitane. Neki pastori zvaničnih crkava u porobljenim narodima vrše i tajnu paralelnu službu, koja ide daleko izvan granica koje su im postavile vlasti.

Zvanična crkva, crkva koja surađuje s komunistima, ima vrlo dugu povijest. Nastala je odmah nakon ruske socijalističke revolucije kao “živa crkva”, na čijemu je čelu bio episkop Sergius. Jedan od njegovih suradnika rekao je da je “marksizam evanđelje napisano ateističkim pismom.” Kako krasna teologija!

Takvih ljudi kao što je Sergius bilo je i ima u svakoj zemlji.

U Mađarskoj, među katolicima, to je bio otac Balogh. On i neki protestantski pastori pomogli su komunistima u preuzimanju potpune kontrole nad državom.

Komunisti su u Rumunjsku došli na vlast uz pomoć jednog pravoslavnog svećenika po imenu Burducea, bivšeg fašiste, koji

se kod crvenih morao iskupiti za svoje bivše grijehе, te je postao crveniji od svojih šefova. Taj je svećenik stajao pokraj Vishinskoga, šefa sovjetske diplomatije, i smijuljio se s odobravanjem, dok je ovaj objavljivao uspostavu nove komunističke vlasti: “Ova će vam vlada sagraditi raj na zemlji, tako da vam onaj na nebu više neće trebati.”

Što se tiče onih poput Nikolaja, ruskoga episkopa, evidentno je da su bili doušnici vlasti. Bojnik Deriabin, prebjeg iz sovjetske tajne policije, posvjedočio je da je Nikolaj bio njihov agent.

Takvo je stanje bilo u gotovo svim denominacijama. Rukovodstvo rumunjskih baptista pod prisilom je surađivalo s vlastima, potkazujući prave kršćane. Baptistički vođe u Sovjetskome Savezu činili su isto. Predsjednik rumunjskih adventista, Tachici, rekao mi je da je bio komunistički doušnik od prvoga dana njihova dolaska na vlast.

Radije nego da zatvore sve crkve – a zatvorili su ih na tisuće – komunisti su mudro odlučili dopustiti da nekoliko zvaničnih crkava, poput simbola, ostanе otvoreno, te ih upotrijebiti kao prozor kroz koji će promatrati, ovladati i naposljetku uništiti kršćane i kršćanstvo. Odlučili su da će biti bolje dopustiti da institucija crkve kao takve ostanе, te je preokrenuti u komunističko oruđe kojim će nadzirati kršćane, ali i prevariti posjetitelje koji dolaze u njihovu zemlju. I mada smo na pragu novoga stoljeća, isto stanje vlada u zvaničnoj kineskoj TSPM crkvi. Ova, “jedina zakonita” crkva u Kini predstavlja manje od dvadeset posto kineskih kršćana.

I meni su u Rumunjskoj nudili takvu crkvu pod uvjetom da ja, kao pastor, izvještavam tajnu policiju o djelovanju mojih članova. Čini se da zapadnjaci, navikli na “crno-bijelu” sliku – ili je sve pravo ili je sve krivo – to ne mogu shvatiti. No ilegalna crkva nikad neće prihvatiti simbolične, kontrolirane crkve kao zamjenu za suvislu, učinkovitu evangelizaciju “svemu stvorenju” – uključujući i mladež.

Ipak, u zvaničnim crkvama postoji stvaran duhovni život, unatoč mnoštvu izdajničkih vođa. (Stekao sam dojam da je situacija slična i u mnogim crkvama na zapadu. Zajednice su katkad vjerne, ne zbog njihovih čelnika nego unatoč njima.)

U Rusiji je pravoslavna liturgija ostala nepromijenjena i hranila je srca njezinih članova čak i ako su propovijedi laskale komunistima. Luterani, prezbiteri i ostali protestanti pjevali su iste stare pjesme. A onda, čak i propovijedi doušnika moraju sadržavati nešto iz Svetoga pisma. Kinezi se danas obraćaju pod utjecajem ljudi za koje znaju da su izdajnici. Znaju da će ti ljudi reći tajnoj policiji za njihovo obraćenje. Moraju kriti svoju vjeru upravo od onoga tko im je tu vjeru dao na svojoj uprljanoj propovijedi. O tome velikom Božjem čudu stoji navod u Levitskom zakoniku 11,37, napisan simboličnim jezikom: “Ako što od njihova strva [a strvina se prema Mojsijevu Zakonu smatra nečistom] padne na žitno sjemenje što će se sijati, ono ostaje čisto.”

Poštenje nam nalaže da kažemo da nisu svi vođe zvaničnih crkava, pa čak ni svi zvanični vrhovni čelnici, komunistički ljudi.

Članovi ilegane crkve vrijedno su djelovali i u zvaničnim crkvama, osim nekih koji su se morali kriti. Oni su se pobrinuli da kršćanstvo ne bude kolebljivo nego da se bori za svoju vjeru. Kad je tajna policija došla zatvoriti samostan Vladimireshty u Rumunjskoj, kao i druge samostane na mnogim mjestima u Rusiji, dočekao ih je otpor. Neki su komunisti platili životom, jer su pokušali zabraniti religiju.

No zvaničnih je crkava sve manje i manje. Pitam se je li u cijelome Sovjetskome Savezu za vrijeme komunizma bilo i pet šest tisuća crkava. (Amerika je, s istim brojem stanovnika, prije više desetljeća imala tri stotine tisuća crkava.) Te su “crkve” uglavnom bile tek sobice – ne “crkve”, onako kako ih mi zamišljamo. Strani su posjetitelji gledali prepunu crkvu u Moskvi – bila je to jedina protestantska crkva u gradu – i komentirali kako tu vlada sloboda. “Čak su i crkve prepune!” – radosno su govorili. Nisu vidjeli tragediju; jer postojala je samo jedna protestantska crkva na sedam milijuna duša! A u crkve-sobice nije moglo doći osamdeset posto stanovnika Sovjetskoga Saveza. Bile su im predaleko. To je mnoštvo bilo zaboravljeno ili se do njih nekako dolazilo ilegalnim metodama evangelizacije. Drugoga izbora nije bilo.

Što više komunizam dominira u zemlji, to više crkva mora ići u ilegalu.

Zatvorene zvanične crkve postajale su mjesta sjednica protuvjerskih organizacija.

Kako se ilegalna crkva “hrani” ateističkom literaturom

Ilegalna crkva zna i kako iskoristiti ateističku literaturu i nahraniti se njome, baš kao što su Iliju hranili gavrani. Ateisti, naime, ulažu mnogo vještine i revnosti kako bi ismijali i kritizirali Bibliju.

Objavili su knjige pod nazivom “Šaljiva Biblija” i “Biblija za vjernike i nevjernike”. Nastojali su pokazati kako je Pismo glupo, a kako bi to učinili, naveli su mnoštvo biblijskih redaka. Kako smo uživali čitajući ih! Knjige su tiskane u milijunskome tiražu i obilovale su biblijskim recima koji su bili neopisivo lijepi, unatoč tome što su se komunisti s njima izrugivali. Njihova je kritika bila tako glupa, da je nitko nije uzeo za ozbiljno. U prošlosti su “krivovjerce” koje je inkvizicija spaljivala odvodili na lomaču u povorci, obučene u nakaznu odjeću na kojoj je bio naslikan pakleni oganj i đavli. A kakvi su sveci bili ti “krivovjerci”! Slično tome, biblijski reci ostaju istiniti čak i kad ih navodi đavao.

Komunističkim je izdavačima bilo vrlo drago kad su primili tisuće pisama u kojima je narod tražio nova izdanja ateističkih knjiga koje su navodile biblijske retke i ismijavale ih. Nisu znali da ta pisma potječu iz ilegalne crkve, koja na drugi način nije mogla doći do Biblije.

Znali smo pametno iskoristiti i ateističke sastanke.

Jedan profesor, komunistički čovjek, htio je dokazati da Isus nije bio ništa drugo do mag. Pred njim je bio vrč s vodom. Sipao je u to neki prah i voda je postala crvena. “Evo, to je svo čudo”, objasnio je. “Isus je krio u rukavima prah poput ovoga a onda je hinio da je čudom pretvorio vodu u vino. No ja mogu i bolje od Isusa; ja mogu ponovno pretvoriti vino u vodu.” Sipao je drugi prah u tečnost i ona je postala čista. A onda opet prvi prah i voda je ponovno bila crvena.

Jedan je kršćanin ustao i rekao: “Druže profesore, zadivili ste nas ovim što ste učinili. Zamolit ćemo vas još samo jedno – sada popijte svoje vino!” Profesor je odgovorio: “E to ne mogu. Prah

je otrovan.” Kršćanin je na to uzvratio: “Eto u tome je sva razlika između vas i Isusa. On nam svojim vinom daruje radost već dvije tisuće godina, dok nas vi svojim vinom trujete.” Kršćanin je, dakako, dospio u zatvor, no vijest o ovome događaju pročula se nadaleko i ohrabrila mnoge vjerne.

Mi smo slabi mali Davidi. No jači smo od Golijata ateizma jer je Bog na našoj strani. Istina pripada nama.

Jedne je prilike komunist držao predavanje radnicima u tvornici o ateizmu. Svi su radnici morali nazočiti, a među njima je bilo mnogo kršćana. Tiho su sjedili i slušali sve te dokaze protiv Boga i o gluposti vjerovanja u Krista. Predavač je nastojao dokazati da ne postoji duhovni svijet, ni Bog, ni Krist, ni život nakon smrti; čovjek je samo materija bez duše. Neprestano je ponavljao da postoji samo materija.

A onda je ustao jedan kršćanin i zatražio riječ. Odobrili su mu. Kršćanin je podigao svoju stolicu na rasklapanje i bacio je na pod. Zastao je gledajući u nju. Zatim je otišao do predavača i opalio mu pljusku posred lica. Predavač se veoma naljutio. Crven od bijesa, na sav glas je psovao i pozivao svoje drugove komuniste da uhite kršćanina. “Kako se usuđujete pljusnuti me? I što je razlog tomu?” – vikao je.

Kršćanin je odgovorio: “Upravo ste dokazali da ste lažac. Rekli ste da je sve materija i ništa više. Podigao sam stolicu i bacio je. Ona je doista samo materija. Nije se naljutila. Samo je stvar. No kad sam vâs pljusnuo, niste reagirali kao stolica, nego drukčije. Materija se ne može naljutiti i ne može pobjesnjeti, no vi jeste. Stoga ste, druže profesore, u krivu. Čovjek je više od materije. Mi smo duhovna bića!”

Na bezbroj načina, sličnih ovome, obični su kršćani iz ileglnе crkve pobijali savršeno razrađene ateističke argumente.

Dok sam bio u zatvoru, jedan me politički časnik oštro upitao: “Do kada se misliš držati te svoje glupe vjere?” Rekao sam mu: “Vidio sam mnoge ateiste kako se na svojoj samrtničkoj postelji kaju jer su bili bezbožni; zazivali su Krista. Možete li vi zamisliti da se kršćanin pred skorom smrću kaje jer je bio kršćanin, te zaziva Marxa i Lenina da ga spasu njegove vjere?” Časnik se na-

smijao i rekao: “Pametan odgovor.” Nastavio sam: “Kad inženjer sagradi most, činjenica da preko njega može prijeći mačka ne dokazuje da je most dobar. Da bi se dokazala njegova čvrstina, preko njega mora proći vlak. Činjenica da vi možete biti ateist kad vam sve ide dobro, ne dokazuje istinu ateizma. Vaš se ateizam ne može održati u trenucima velike krize.” Poslužio sam se Leninovim knjigama kako bih mu dokazao da se i sam Lenin, čak i nakon što je postao premijer Sovjetskoga Saveza, molio Bogu kad stvari krenu po zlu.

Bili smo mirni i mirno smo mogli čekati daljnji razvoj događaja. Komunisti su ti koji su bili nemirni i pokretali nove protuvjerske kampanje. Time su samo potvrdili ono što je rekao sv. Augustin: “Nemirno je srce dok se ne smiri u tebi.”

Čak je i komuniste moguće obratiti

Ilegalna će crkva, ukoliko joj kršćani iz slobodnoga svijeta pomognu, pridobiti srca komunista i promijeniti lice svijeta. Pridobit će ih jer nije prirodno biti komunist. Čak i pas želi imati vlastitu kost. Srca komunista bune se protiv uloge koju moraju igrati i besmislica u koje su prisiljeni vjerovati.

Komunisti, pojedinci, tvrde da je “sve materija” – da smo i mi pregršt kemikalija uređenih na stanovit način, te da ćemo nakon smrti ponovno biti sol i minerali. Stoga je dovoljno pitati ih: “Kako je onda moguće da su komunisti u tako mnogo zemalja dali život za svoja uvjerenja? Zar ‘pregršt kemikalija’ ima uvjerenja? Mogu li se ‘minerali’ žrtvovati za dobrobit drugih?” Na ovo nemaju odgovora.

Tu je i pitanje okrutnosti. Čovjek nije stvoren kao zvijer i ne može dugo podnijeti da bude zvijer. Vidjeli smo to u propasti fašističkih vladara; neki su među njima počinili samoubojstvo, dok su se neki pokajali i priznali svoje zločine.

Golem broj pijanaca u komunističkim zemljama otkriva čežnju za životom koji ima viši smisao, a koji komunizam ne može dati. Prosječan je Rus dubokouman, plemenit čovjek, velikoga srca. Komunizam je plitak i površan. Čovjek traži dublji smisao u životu

i ne nalazeći ga nigdje, zaranja u alkohol. Kroz pijanstvo pokazuje koliko je užasnut svirepim i prijevarnim životom kojim mora živjeti. Alkohol ga na nekoliko trenutaka oslobađa, no postoji istina koja ga može osloboditi zauvijek, samo kad bi je upoznao.

Jedanput sam u Bucharestu, tijekom sovjetske okupacije (1947–1989), osjetio snažan poriv da uđem u gostionicu. Pozvao sam ženu da pođe sa mnom. Odmah po ulasku, ugledali smo satnika sovjetske vojske koji je u ruci držao pištolj i svima prijetio, tražeći još pića. Gostioničar ga je odbio jer je već bio vrlo pijan. Ljudi su se uspaničili. Prišao sam gostioničaru, koji me poznao, i zamolio ga da dâ satniku piće – ja ću sjesti s njim i pobrinuti se da se smiri. Donosili su nam bocu za bocom vina. Na stolu su stajale tri čaše. Satnik je uvijek uljudno punio sve tri i... ispijao sve tri. Moja žena i ja nismo pili. Iako je bio vrlo pijan, njegov je um funkcionirao. Navikao je na alkohol. Govorio sam mu o Kristu a on je, na moje čuđenje, pozorno slušao.

Kada sam završio, rekao je: “Sad kad si mi rekao tko si ti, reći ću ti tko sam ja. Ja sam pravoslavni svećenik i bio sam među prvima koji su zanijekali vjeru kad je počeo strašan progon pod Stalinom. Išao sam od sela do sela i držao predavanja u kojima sam govorio da nema Boga i da sam ja, kao svećenik, bio prevarant. ‘Ja sam prevarant, a to su i svi drugi svećenici i pastori’, govorio sam im. Komunisti su vrlo cijenili moju revnost, tako da sam postao agentom tajne policije. Kazna koju mi je Bog dodijelio bila je da sam ovim rukama morao ubijati kršćane nakon što sam ih mučio. Sada pijem i pijem, ne bih li kako zaboravio što sam činio. No ne pomaže.”

Mnogi su komunisti počinili samoubojstvo. Među njima su i veliki pjesnici Essenin i Maiakovski. Ubio se i njihov slavni pisac Fadeev. Netom prije toga završio je svoj roman pod naslovom “Sreća”, u kojemu je morao objasniti da se sreća sastoji od neu-mornoga rada za komunizam. Toliko je zbog toga bio sretan, da se ustrijelio čim je završio roman. Preteško je bilo njegovoj duši nositi tako golemu laž. Joffe i Tomkin, veliki komunistički vođe i borci za komunizam u vrijeme carevine, također nisu mogli podnijeti stvaran lik komunizma. Ubili su se i jedan i drugi.

Komunisti nisu sretni. Nisu sretni ni veliki komunistički diktatori. Kako je samo Stalin bio nesretan! Nakon što je ubio gotovo sve svoje stare drugove, neprestano je živio u strahu da ga netko hoće otrovati ili ustrijeliti. Imao je osam spavaćih soba koje su se mogle zaključati kao sefovi u bankama. Nikad nitko nije znao u kojoj je spavaoni spavao određene noći. Nije je prije nego što bi kuhar okusio hranu pred njim. Komunizam nikoga ne čini sretnim, pa čak ni njegove diktatore. I oni trebaju Krista.

Obraćanjem onih koji progone kršćane nećemo osloboditi samo njihove žrtve, nego i same progonitelje.

Ilegalna crkva predstavlja najdublje potrebe porobljenih naroda. Pomozi joj!

* * *

Karakteristično obilježje ilegalne crkve njezina je ozbiljnost u vjeri.

Služitelj koji je pisao pod pseudonimom “George” opisuje u svojoj knjizi sljedeći događaj, vezan za Božje “ilegalce”:

Satnik sovjetske vojske došao je jednome Božjem služitelju u Mađarskoj i zatražio da razgovara s njim nasamo. Mladi je satnik bio vrlo drzak i vrlo svjestan svoje uloge osvajača. Kad ga je služitelj uveo u malenu sobu za konferencije i kad su se vrata za njima zatvorila, satnik je kimnuo prema križu koji je visio na zidu.

“Vi znate da je to tamo laž”, rekao je služitelju. “To je samo varka kojom se vi u crkvi služite kako biste obmanuli siroti narod i olakšali bogatašima da ih drže u neznanju. Priznajte. Sami smo. Priznajte mi da nikad niste doista vjerovali da je Isus Krist Božji Sin!”

Služitelj se nasmiješio. “Ali, siroti moj mladiću, dakako da to vjerujem. To je istina.”

“A ne, mene nećete prevariti!” – viknuo je satnik. “Ovo je ozbiljno! Ne ismijavajte me!”

Izvukao je pištolj i prislonio ga na služiteljevo tijelo.

“Ne priznate li da je to laž, pucat ću!”

“Ne mogu to priznati jer nije istina. Naš je Gospodin doista Božji Sin”, rekao je služitelj.

Satnik je bacio pištolj na pod i zagrlio Božjeg čovjeka. Oči su mu se ispunile suzama.

“Istina je!” – uskliknuo je. “Istina je. I ja to vjerujem, no nisam bio siguran bi li čovjek umro za tu vjeru dok to nisam sâm otkrio. Hvala vam! Hvala! Okrijepili ste moju vjeru. Sada i ja mogu umrijeti za Krista. Pokazali ste mi kako.”

Znam i za druge slučajeve slične ovome. Kad su Sovjeti okupirali Rumunjsku, dvojica naoružanih vojnika ušli su u crkvu s puškama na gotovs. Rekli su: “Mi ne vjerujemo u tu vašu vjeru. Oni koji se trenutačno ne odreknu te vjere bit će strijeljani na mjestu! Oni koji se odriču neka prijeđu na desnu stranu!” Neki su prešli na desnu stranu a oni su im potom naredili da idu kući. Pobjegli su spašavajući život. Kad su vojnici ostali nasamo s preostalim kršćanima, zagrlili su ih i priznali: “I mi smo kršćani, no želimo imati zajedništvo samo s onima koji smatraju da za tu istinu vrijedi umrijeti.”

Takvi su se ljudi borili za Evanđelje, a i dan danas se bore u komunističkim zemljama Jugoistočne Azije. No ne bore se oni samo za Evanđelje; bore se i za slobodu.

U kućama zapadnih kršćana ljudi katkad provode sate slušajući svjetovnu glazbu. I kod nas se može čuti glasna glazba, ali samo zato da pokrije razgovor o Evanđelju i ilegalnome radu, kako nas susjedi ne bi čuli i o tome obavijestili tajnu policiju.

Kako se samo ilegalni kršćani raduju u rijetkim prilikama kad se mogu sresti s predanim kršćanima sa zapada!

Onaj koji piše ove redove beznačajan je čovjek. No ja sam glas bezglasnih; onih koji su ušutkani i koje zapad nije upoznao. U njihovo ime tražim veliku ozbiljnost u vjeri i u pristupu problemima koje kršćanstvo ima. U njihovo te ime molim za molitve i praktičnu pomoć vjernima iz namučene ilegalne crkve u komunističkim zemljama i svim drugim narodima koji su i danas porobljeni.

* * *

Pobijedit ćemo komuniste. Prvo, zato jer je Bog na našoj strani. Drugo, zato jer naša poruka odgovara na najdublje potrebe čovjekova srca.

Komunisti koji su bili u zatvoru za vrijeme fašističke okupacije priznali su mi da su u tegobnim časovima molili. Štoviše, vidio sam jednoga komunističkog časnika sa čijih su usana dok je umirao potekle riječi: "Isus, Isus."

Pobijedit ćemo, jer je sva kulturna baština našega naroda na našoj strani. Sovjeti mogu zabraniti sva djela suvremenih kršćana, no Rusi i dalje imaju knjige Tolstoya i Dostoyevskoga, a u njima narod može naći Kristovo svjetlo. Isto je i s drugim piscima, kao što je Goethe u Istočnoj Njemačkoj, Sienkiewicz u Poljskoj, i mnogi drugi. Najveći rumunjski pisac bio je Sadoveanu. Komunisti su izdali njegovu knjigu "Život svetaca", pod naslovom "Legenda o svecima". No čak i pod tim naslovom primjeri iz života svetih nadahnjuju.

Ne mogu ukloniti iz povijesti umjetnosti reprodukcije slika Raphaela, Michelangela i Leonarda da Vincija. A te slike govore o Kristu.

Kad s nekim komunistom razgovaram o Kristu, najdublja duhovna potreba njegova srca moj je saveznik – moj pomoćnik. Njegova najveća teškoća nisu odgovori na moje argumente. Najteže mu je utišati glas vlastite savjesti koja je na mojoj strani.

Osobno sam poznavao profesore marksizma koji su se prije nego što će održati predavanje o ateizmu molili Bogu da im u tome pomogne! Poznavao sam i komuniste koji su dolazili na naše tajne sastanke na udaljenim mjestima. Kad su ih otkrili, nijekali su da su ikad bili na nekom ilegalnom skupu. Potom su plakali kajući se što nisu imali hrabrosti zauzeti se za svoju vjeru koja ih je sama po sebi poticala da dolaze na sastanke. I oni su samo ljudi.

Jednom kad čovjek nađe vjeru – makar i primitivnu – ona raste i razvija se. Sigurni smo da će pobijediti, jer smo mi iz ilegalne crkve svjedočili mnogim njezinim dosadašnjim pobjedama.

Krist voli komuniste, kao i druge "neprijatelje vjere". Oni mogu i moraju biti pridobijeni za Krista. Onaj tko želi zadovoljiti čežnju Isusova srca za spasenjem duša svega čovječanstva treba dati

potporu ilegalnoj crkvi. Isus je rekao da svim narodima propovijedamo Evanđelje. Nije rekao da za to moramo tražiti dozvolu vlasti. Vjernost Bogu i veliko poslanje pozivaju nas da prijeđemo granice iza kojih se nalaze potlačeni narodi.

Možemo ih dosegnuti radeći s ilegalnom crkvom koja je već tamo!

Dijelovi ilegalne crkve

Ilegalnu crkvu čine tri grupe. U prvu grupu spadaju tisuće bivših pastora i ostalih Božjih slugu koji su uklonjeni iz svojih crkava i od svojih stada jer nisu htjeli dovoditi u pitanje Evanđelje. Mnogi su među njima godinama bili u zatvoru i mučeni su zbog svoje vjere. Čim bi izašli iz zatvora, vraćali su se svojoj službi i započinjali tajan, no učinkovit rad u ilegalnoj crkvi. Iako su komunisti i druge vlasti totalitarnih režima zatvorili njihove crkve ili njih zamijenili "pouzdanijim" ljudima, oni su nastavljali svoju službu učinkovitije nego ikad, radeći tajno na ilegalnim sastancima u hambarima, na tavanima, u podrumima i noću na sjenokosima. Ti su ljudi "živi mučenici" koji neće prestati sa svojom službom i koji riskiraju još mučenja i uhićenja.

Drugi dio ilegalne crkve čini nepregledna vojska vjernika, običnih ljudi. Jedan od pet ljudi u svijetu živi u komunističkoj Kini, gdje tisuće običnih vjernika evangelizira bez "dozvole". Progon je uvijek stvarao bolje kršćane – kršćane koji svjedoče, kršćane koji privode druge Bogu. Komunistički je progon žestoko nasrnuo na kršćanstvo i stvorio ozbiljne, predane kršćane, kakvi se rijetko viđaju u slobodnim zemljama. Ti ljudi ne mogu shvatiti kako netko može biti kršćanin a ne željeti obratiti svaku dušu na koju naiđe.

Novine sovjetske vojske, "Crvena zvijezda", napadale su kršćane govoreći: "Kristovi štovatelji vole zariti svoje pohlepne kandže u svakoga." No njihov je blistavi kršćanski život stekao ljubav i poštovanje njihovih suseljana i susjeda. U svakome selu ili gradu kršćani su bili omiljeni stanovnici, svi su ih voljeli i cijenili. Kad bi neka majka bila bolesna i ne bi se mogla brinuti za svoju djecu, dolazila je kršćanka i preuzimala brigu. Kad bi neki

muškarac bio bolestan i ne bi mogao iscijepati drva za vatru, kršćanin bi to učinio umjesto njega. Ti su ljudi živjeli kršćanstvo i kad su počeli svjedočiti, ljudi su ih slušali i vjerovali, jer su vidjeli Krista u njihovu životu. Budući da nitko osim ovlaštenih vjerskih djelatnika nije mogao govoriti u zvaničnoj crkvi, milijuni vatrenih, predanih kršćana pridobijali su duše na svakome uglu komunističkoga svijeta; svjedočili su na tržnicama, na seoskim česnama – kamo god su pošli. Komunistički je tisak priznao da kršćani mesari ubacuju evanđeoske traktate u papir u koji uvijaju meso za prodaju. Priznali su i da se kršćani koji zauzimaju visoke položaje u komunističkim tiskarama kasno noću ponovno prikradaju u radionice, pokreću prese i tiskaju nekoliko tisuća primjeraka kršćanske literature – potom sve ponovno isključe i zaključaju prije nego što izađe sunce. Priznali su i da su kršćanska djeca u Moskvi primila Evanđelja iz “nekoj izvora”, prepisala rukom pojedine dijelove, a onda su te papire stavljali u džepove kaputa svojih učitelja. Golema vojska običnih vjernika moćna je misionarska sila, učinkovita i predana svjedočenju i već postoji u svakoj komunističkoj zemlji.

Milijune predanih, iskrenih, vatrenih vjernika pročistio je upravo taj oganj progona kojim su se komunisti nadali uništiti kršćane.

U komunističkoj Kubi buja na tisuće kućnih crkava, unatoč progону. Ekumensko vijeće Kube uglavnom čini marksističko rukovodstvo crkava.

Treću grupu ilegalne crkve čine brojni vjerni pastori u zvaničnim, no zauzdanim i ušutkanim “crkvama”. Ilegalna crkva nije potpuno odvojena od zvanične. Tijekom komunističke vladavine u Poljskoj, Mađarskoj i bivšoj Jugoslaviji mnogi su pastori zvaničnih crkava tajno radili i u ilegalnoj crkvi. U današnje vrijeme u nekim su zemljama ove dvije crkve ispreplitane. Tim je pastorima zabranjeno govoriti o Kristu izvan njihovih malenih crkava-sobica. Na sastancima ne smiju okupljati djecu ni mlade. Nekršćani se boje doći na bogoslužja. Pastorima nije dopušteno moliti za bolesne članove crkve ni u njihovim domovima. Sa svih su strana ograđeni komunističkim propisima, koji njihove “crkve” čine gotovo besmislenim.

Ovi pastori, suočeni s kontrolom koja od “vjerske slobode” čini ruglo, hrabro riskiraju vlastitu slobodu, vršeći istodobno i tajnu službu koja ide daleko iznad ograničenja što ih je postavila država. Tajno svjedoče djeci i mladima. Na Srednjem istoku, u Sjevernoj Africi i Aziji tajno evangeliziraju u domovima kršćana i u podrumima. Tajnim kanalima primaju i dijele kršćansku literaturu gladnim dušama. Riskiraju svoju slobodu, zanemarujući zvanična ograničenja i služeći svima oko sebe. Naizgled pokorni i poslušni, riskiraju vlastiti život tajno šireći Božju riječ. Mnogi su u bivšem Sovjetskom Savezu bili otkriveni i uhićeni. Određena im je višegodišnja zatvorska kazna.

Još je više muškaraca i žena uhićeno u današnje vrijeme. Ti su ljudi ključni dio ilegalne crkve u porobljenim narodima.

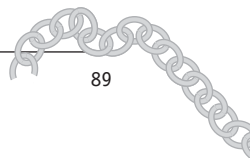
Dakle, u ilegalnoj, odnosno “nezvaničnoj” crkvi rade bivši služitelji koji su prognani iz svojih crkava i koje vladini zvaničnici progone, zatim obični vjernici, i, kao treća grupa tu su zvanični pastori koji tajno vrše daleko veću i širu službu nego što im je dozvoljena. Ilegalna će crkva trajati sve dok komunizam i ostali “izmi” ne budu poraženi. U nekim je zemljama jedan dio te crkve aktivniji od druga dva, no svi su oni tamo i pod golemim rizikom rade za Krista.

Jedan čovjek koji često putuje u komunističke zemlje i koji je vrlo zainteresiran za religijska pitanja, nakon što se vratio sa svoga proputovanja napisao je da nikad nije upoznao ni jednog člana ilegalne crkve.

To ti je kao da putuješ središnjom Afrikom, susrećeš neobrazovana plemena i kad se vratiš kažeš: “Temeljito sam sve istražio. Sve sam ih pitao govore li u prozi. Svi su rekli da ne govore.” A istina je da svi oni govore u prozi, samo pojma nemaju da se to tako zove.

Prvi kršćani nisu znali da su kršćani. Da ih je tko upitao za religiju rekli bi da su Židovi, Izraelci, da vjeruju u Isusa kao Mesiju, braća, sveti, Božja djeca. Naziv “kršćani” dali su im drugi i to mnogo kasnije; prvi put u Antiohiji.

Nijedan Lutherov sljedbenik nije znao da je luteranac. Sam se Luther oštro protivio takvome nazivu.

Ilegalnoj su crkvi ime dali komunisti, kao i zapadni istražitelji stanja religije na istoku i taj naziv obilježava tajnu organizaciju koja se spontano formirala u svim komunističkim zemljama. Članovi ilegalne crkve sebe ne zovu tim imenom. Nazivaju se kršćanima, vjericima, Božjom djecom. No djeluju ilegalno, sastaju se tajno, svjedoče Evanđelje na tajnim sastancima, na koje katkad dolaze isti ti stranci koji tvrde da nikad nisu vidjeli ilegalnu crkvu. Prikladno je to ime što su nam ga dali neprijatelji, ali i oni koji ovu čudesnu tajnu organizaciju u ljubavi promatraju izvana.

Možeš godinama putovati po zapadu i nikad ne upoznati nekoga tko pripada međunarodnoj mreži špijuna, što ne znači da ta mreža ne postoji. Zacijelo nitko nije toliko glup da se očituje znatiželjim turistima.

U sljedećem ću poglavlju navesti nekoliko članaka, objavljenih prije više desetljeća u sovjetskome tisku, koji dokazuju postojanje i rastući značaj hrabre ilegalne crkve.

POGLAVLJE 6

Kako kršćanstvo pobjeđuje komunizam

Prenio sam ti naše iskustvo o tajnome širenju Evandjelja Isusa Krista sovjetskoj vojsci, kao i u komunističkoj Rumunjskoj. Pozvao sam i tebe da pomogneš u propovijedanju Krista komunistima i narodima koje komunisti tlače. Je li moj poziv samo mašta i nešto što je neizvodivo? Ili je pak realan?

Postoji li sada ilegalna crkva u komunističkoj Aziji i među drugim porobljenim narodima? Je li i danas moguć ilegalan rad na tim mjestima?

Na ova pitanja možemo odgovoriti vrlo dobrom viješću.

Komunisti su više od polovice stoljeća slavili svoju vladavinu. No njihova je pobjeda njihov poraz. Pobjedilo je kršćanstvo, a ne komunizam. Sovjetski je tisak, kojega je naša organizacija temeljito istražila, bio prepun negativne propagande o ilegalnoj crkvi. No sovjetska je ilegalna crkva postala tako jaka da je djelovala polujavno i time prestrašila komuniste. Današnje rukovodstvo u državama bivšega Sovjetskog Saveza potvrđuje izvješća komunističkoga tiska.

Sjeti se, ilegalna crkva diljem svijeta nalik je ledenome brijegu. Većim se dijelom nalazi ispod površine, no jedan maleni dio često djeluje na otvorenome.

Na sljedećim sam stranicama sačuvao kratku zbirku tekstova koji govore o jednome dijelu pobjedonosnoga rada ilegalne crkve u dvadesetome stoljeću.

Vrh ledenoga brijega

07. studenoga, 1966. god. u Suhumi (Kavkaz), ilegalna je crkva održala veliki sastanak na otvorenome, na koji su došli mnogi vjernici iz drugih gradova. Nakon poziva na obraćenje četrdeset i sedam mladih ljudi primilo je Krista i bili su kršteni tu na licu mjesta, u Crnome moru, kao u biblijska vremena.

Nakon više desetljeća komunističke diktature, bez Biblija, bez drugih kršćanskih knjiga, bez bogoslovije, služitelji u ilegalnoj crkvi nisu učeni teolozi. No nije bio ni Filip, đakon, a ipak ga je eunuh s kojim je razgovarao možda samo jedan sat, pitao: “Evo vode! Što prijeći da budem kršten? Filip odvrati: ‘Ako vjeruješ od svega srca, to može biti’... Obojica, Filip i dvoranin, siđoše u vodu. I on ga krsti” (Dj 8,36-38; Šarić).

U Crnome moru ima dovoljno vode, tako da je ilegalna crkva vratila stari biblijski običaj. Danas, iako Komunistička partija više ne vlada na tome prostoru, kršćani se u nekoliko država bivšega Sovjetskog Saveza i dalje suočavaju s progonom.

Uchitelskaia Gazeta od 23. kolovoza, 1966. g. donosi vijest da su baptisti organizirali demonstracije na ulicima ruskoga grada Rostov na Donu, odbijajući registraciju svoje zajednice i poslušnost takozvanim “vođama” koje su postavili komunisti.

Ovo se dogodilo 1. svibnja. Kao što je Isus činio čuda u subotu, kako bi prkosio svojim protivnicima farizejima, i ilegalna je crkva katkad birala komunističke praznike kako bi prkosila komunističkim zakonima. Prvi je svibanj praznik na koji komunisti uvijek organiziraju velike manifestacije na koje svi moraju doći. No toga se dana, druga najveća snaga u Sovjetskome Savezu – ilegalna crkva – pojavila na ulicama.

Došlo je tisuću i pet stotina vjernika, a njihov je poticaj bio ljubav prema Bogu. Znali su da riskiraju svoju slobodu i da ih u zatvoru čeka gladovanje i mučenje.

Svaki je vjernik u Sovjetskome Savezu znao “tajni manifest” koji su otisnuli evanđeoski kršćani u Barnaulu. U njemu je opisano kako je sestra Hmara, iz sela Kulunda, primila vijest da

joj je muž umro u zatvoru. Ostala je udovica sa četvero malene djece. Kad je primila truplo svoga muža, vidjela je na njegovim rukama otiske okova. Njegove su ruke, prsti i tabani bili spaljeni. Na donjem dijelu trbuha vidjeli su se tragovi od uboda nožem. Desna mu je noga bila otečena. Na objema nogama vidjeli su se tragovi bičevanja. Cijelo je njegovo tijelo bilo puno ozljeda od strašnoga mučenja.

Svi vjernici koji su nazočili ovim demonstracijama znali su da bi i njih mogla zadesiti ista sudbina. Ipak su došli.

No znali su i da je na sprovod ovoga mučenika, koji je dao život za Boga samo tri mjeseca nakon obraćenja, došlo mnoštvo vjernika koji su nosili plakate s natpisima:

“Za me je uistinu život Krist, a smrt dobitak” (Fil 1,21).

“Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti” (Mt 10,28).

“...opazih pod žrtvenikom duše zaklanih zbog riječi Božje” (Otk 6,9).

Primjer ovoga mučenika nadahnuo je kršćane iz Rostova na Donu. Okupili su se oko jedne male kuće. Ljudi je bilo posvuda – neki su sjedili na obližnjim krovovima, a neki su se, poput Zakeja, popeli na drveće. Obratilo se osamdeset ljudi, većinom mladih. Od ovoga broja, njih dvadeset i troje bili su bivši komsomolci (članovi Komunističke omladinske organizacije)!

Kršćani su prošli cijelim gradom krećući se ka rijeci Don, gdje su novoobraćeni bili kršteni.

Ubrzo su stigli automobili puni komunističke policije. Opolikli su vjernike na obali rijeke jer su nastojali doći do voditelja službe. (Nisu mogli uhititi svih tisuću i pet stotina ljudi!) Vjernici su odmah pali na koljena i u žarkoj molitvi zatražili od Boga da zaštiti svoj narod i dopusti im održati službu toga dana. A onda su braća i sestre, rame uz rame, okružili braću koji su vodili službu, sprječavajući policiju da dođe do njih. Situacija je bila vrlo napeta.

Uchitel'skaia Gazeta izvijestila je da "ilegalna" baptistička organizacija u Rostovu ima svoju, dakako ilegalnu, tiskaru. (U Sovjetskome Savezu riječ "baptist" uključivala je evanđeliste i pentekostalce.) U tim ilegalnim izdanjima, mladi su pozivani da se zauzmu za svoju vjeru, a kršćanski roditelji da učine nešto, što i ja mislim da je vrlo dobra stvar: "da vode svoju djecu sa sobom na pogrebe, kako bi naučili ne brinuti za ono što je prolazno". Roditelji su poticani i da svoju djecu uče kršćanstvu, jer je to protuotrov ateizmu kojim su djeca trovana u komunističkim školama.

Članak se završavao pitanjem: "Zašto se učitelji tako snebi-vaju umiješati se u život obitelji koje od svoje djece prave idiote [religijom]?"

Iste te novine opisale su i što se dogodilo na suđenju ilegalnim služiteljima koji su tajno krštavali: "Mladi vjernici, koji su pozvani kao svjedoci, prkosno su se i s prezirom odnosili prema komunističkome sudu. Bili su gnjevni i ponašali se fanatično. Mlade žene, koje su nazočile suđenju, s divljenjem su gledale u optužene, a s neodobravanjem na ateističku publiku."

Članovi ilegalne crkve riskirali su batine i zatvor tražeći ispred sjedišta Komunističke partije u Sovjetskome Savezu više slobode.

U posjedu smo dokumenta koji je tajnim kanalima prokrijumčaren na zapad. Taj dokument potječe od "ilegalnoga" Komiteta evanđeoskih i baptističkih crkava Sovjetskoga Saveza (organizacija suprotstavljena "Baptističkome savezu", kojega su kontrolirali komunisti a vodio izdajnik Karev, čovjek koji je slavio humanost komunističkih masovnih ubojica kršćana i veličao "slobodu" koja tamo vlada).

U tome tajnom dokumentu govori se o još jednim herojskim javnim demonstracijama, ovoga puta u samoj Moskvi.

Prevodim iz toga manifesta:

Hitno saopćenje.

"Voljena braćo i sestre, blagoslov vam i mir od Boga, našega Oca i od našega Gospodina Isusa Krista. Želimo vas izvijestiti da su izaslanici crkava evanđeosko baptističkih kršćana,

pet stotina ljudi, koji su otputovali u Moskvu 16. svibnja, 1966. god., kako bi posredovali kod centralnih organa vlasti, otišli do zgrade Centralnoga komiteta Komunističke partije SSSR-a sa zahtjevom da ih prime i saslušaju.

Peticiju smo naslovili na generalnoga sekretara, Brezhneva.”

Manifest dalje kaže da je tih pet stotina ljudi stajalo cijeli dan pred zgradom. Bile su to prve javne demonstracije u Moskvi protiv komunista. A organizirali su ih izaslanici ileglane crkve. Na kraju dana, predali su drugu peticiju naslovljenu na Brezhneva, u kojoj su se požalili da stanoviti “drug” Stroganov odbija proslijediti njihov zahtjev Brezhnevu, te da im prijeti.

Pet stotina izaslanika ostalo je na ulici cijelu noć, unatoč kiši. Iako su bili verbalno napadani, iako su ih automobili koji su prolazili prskali blatom, ostali su pred zgradom CKKP-a sve do jutra!

Sutradan su im predložili da uđu u zgradu kako bi se sastali s nekim, manje važnim komunističkim zvaničnicima. No budući da su “znali da vjernike koji zatraže susret s vlastima često pretuku kad uđu u zgradu gdje nema svjedoka, složno su to odbili i nastavili čekati da ih primi Brezhnev.”

A onda se dogodilo neizbježno.

U 13:45 stigla je policija s dvadeset i osam autobusa i počeo je brutalan obračun s vjernicima. “Formirali smo prsten držeći se za ruke i pjevali pjesmu: “Najbolji su dani našega života kad možemo ponijeti križ.” Agenti tajne policije počeli su nas tući – mlade i stare jednako. Izvlačili su ljude iz kruga, udarali ih po licu i glavi a onda bacali na asfalt. Nekolicinu su braće ubacili u autobuse, vukući ih za kosu. One koji su pokušali otići tukli su sve dok nisu izgubili svijest. Nakon što su napunili autobuse vjernicima, odveli su ih na nepoznato mjesto. Iz autobusa tajne policije čula se pjesma naše braće i sestara. Sve se ovo događalo pred očima mnoštva ljudi.”

A onda je uslijedilo nešto još ljepše. Nakon što je pet stotina izaslanika uhićeno i zacijelo mučeno, brat G. Vins i drugi brat iz vodstva crkve, po imenu Horev (pravi pastiri Kristovoga sta-

da) imali su hrabrosti otići u istu tu zgradu CKKP-a, baš kao što je Isus nakon uhićenja Ivana Krstitelja, otpočeo svoju javnu službu na istome mjestu i s istim riječima zbog kojih je Ivan Krstitelj stradao. “Obratite se, jer je blizu kraljevstvo nebesko” (Mt 4,17).

Vins i Horev su pitali gdje se nalaze uhićeni izaslanici i zahtijevali su njihovo oslobađanje. Ova dvojica hrabre braće jednostavno su nestali. Kasnije se pročula vijest da su u zatvoru Leftorovskaia.

Jesu li se ovi kršćani iz ilegalne crkve bojali? Ne! Drugi su odmah riskirali svoju slobodu, izdajući ovaj manifest koji sada imamo u rukama. Ispričali su što se dogodilo, govoreći da je i njima “s obzirom na Krista dano kao milost ne samo da vjerujete u njega nego i da trpite za nj” (Fil 1,29). Poticali su braću “da se nitko ne pokoleba u ovim nevoljama. Sami, naime, znate da su one naša sudbina” (1 Sol 3,3-4). Naveli su i redak iz Poslanice Hebrejima 12,2, pozivajući vjerne da gledaju “u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji namjesto određene mu radosti podnese križ ne mareći za sramotu.”

Ilegalna se crkva otvoreno suprotstavila ateističkome trovanju mladih u Rostovu i Moskvi – i diljem Sovjetskoga Saveza. Borili su se protiv komunističkoga otrova i izdajničkih vođa zvanične crkve, o kojima u jednom od svojih tajnih manifesta pišu: “U naše vrijeme sotona zapovijeda a “crkva” prihvaća sve odluke koje su suprotne Božjim zapovijedima” (navod iz časopisa *Pravda Ukraini*, od 04. 10. 1966.).

Pravda Vostoka objavila je spise sa suđenja braći Alexeju Neverovu, Borisu Garmashovu i Axenu Zubovu, koji su organizirali slušanje evanđeoskih emisija emitiranih iz Amerike. Snimali su te emisije na kazete, koje su potom kružile među ljudima.

Bili su optuženi i za organiziranje tajnih evanđeoskih sastanaka pod krinkom “izleta” i “umjetničkih druženja”. Tako je ilegalna crkva radila baš kao i prva crkva u rimskim katakombama.

Sovietskaia Moldavia od 15. 09. 1966., pisala je da je ilegalna crkva umnažala brošure. Okupljali su se na javnim mjestima, mada je to bilo zakonom zabranjeno, i išli od mjesta do mjesta svjedočeći o Kristu.

Iste novine prenose da su u vlaku koji je putovao na liniji Reni-Chisinau tri mladića i četiri djevojke pjevali kršćansku pjesmu: "Posvetimo naše mlade Kristu." Reporter je rekao da je osobno vrlo revoltiran, jer ti vjernici propovijedaju "na ulicama, na kolodvorima, u vlakovima, u autobusima, pa čak i u državnim institucijama." I tu je bila na djelu ilegalna crkva u Sovjetskome Savezu u vrijeme komunizma.

Kada je na suđenju ovim kršćanima izrečena presuda za zločin pjevanja kršćanske pjesme u javnosti, osuđenici su pali na koljena i rekli: "Predajemo se u tvoje ruke Bože. Zahvaljujemo ti se, Gospodine, što si nam dopustio stradati za ovu vjeru." A onda je publika, koju je predvodio "fanatik" Madan, otpjevala u sudnici pjesmu zbog koje su njihova braća i sestre bili osuđeni na zatvorsku kaznu i mučenje.

Prvoga svibnja, kršćani iz sela Copceag i Zaharovka, koja nisu imala crkvu, organizirali su tajni sastanak u šumi. Također su organizirali kršćanske sastanke pod krinkom rođendanske zabave. (Mnoge su kršćanske obitelji s četiri ili pet članova slavile trideset i pet "rođendana" godišnje, što je služilo kao pokriće za tajne sastanke.)

Ni zatvor ni mučenje ne mogu uplašiti kršćane iz ilegalne crkve. Baš kao u ranoj crkvi, progon samo produbljuje njihovu predanost.

Pravda Ukraini od 04. 10. 1966., piše o bratu Prokofievu, jednome od vođa ruske ilegalne crkve, da je već triput bio u zatvoru, no svaki put kad su ga oslobodili on je ponovno organizirao tajne časove vjeronauka i bio ponovno uhićen. Brat Prokofiev je u svome tajnom manifestu napisao: "Pokoravanjem ljudskim pravilima [komunističkim zakonima] zvanična je crkva samu sebe lišila Božjih blagoslova."

I kad čuješ za osuđenu braću u porobljenim narodima, ne zamišljaj zatvor kakav je na zapadu. Tamo zatvor znači gladovanje, mučenje i ispiranje mozga.

Časopis "Nauka i religija" br. 9 iz 1966. godine izvijestio je da su kršćani dijelili evanđeosku literaturu sakrivši je unutar korica

mjesečnika *Ogoniok*. Također su dijelili knjige na čijim je koricama pisalo Anna Karenina (Tolstoyev roman), no unutar njih bili su tekstovi iz Biblije.

Osim toga, kršćani su javno pjevali kršćanske pjesme. Na melodiju komunističke “Internacionale” pjevali su pjesmu čije su riječi slavile Krista (*Kazakstanskaia Pravda*, 30. 06. 1966.).

U tajnome pismu, objavljenom u Kulundi (Sibir), kršćani kažu da je zvanično “baptističko” rukovodstvo “uništilo crkvu i njezine prave slugu u svijetu, na isti način na koji su veliki svećenici, književnici i farizeji predali Isusa Pilatu.” No vjerna ilegalna crkva nastavlja s radom!

Kristova nevjesta nastavlja služiti svome Zaručniku. Sami su komunisti potvrdili da je ilegalna crkva pridobila neke njihove članove za Krista. Moguće ih je obratiti!

U časopisu *Bakinskii Rabochi* (Radnici Bakua), od 27. 04. 1966., pojavilo se pismo Tanie Ciugunove (člana Komunističke omladinske organizacije) koja se obratila Kristu. Toga su se pisma dočepale komunističke vlasti, a u njemu je stajalo:

Draga teta Nadia, šaljem ti blagoslove od našega voljenog Gospodina. Teta Nadia, kako me on voli! Mi nismo ništa pred njim. Vjerujem da razumiješ ove riječi: “Ljubite svoje neprijatelje! Činite dobro onima koji vas mrze! Blagoslivljajte one koji vas proklinju! Molite za one koji vas ogovaraju!”

Čim su se dokopali toga pisma, komunisti su uhitili i zatvorili Petera Serebrennikova, brata koji je Taniu, kao i mnoge druge mlade komuniste, doveo Kristu. Komunističke su novine objavile navod iz jedne njegove propovijedi: “Moramo vjerovati našem Spasitelju onako kako su vjerovali prvi kršćani. Naš je glavni zakon Biblija. Ne priznajemo ništa drugo. Moramo žuriti da spasimo ljude od grijeha, osobito mlade.” Ustvrdio je da sovjetski zakon zabranjuje svjedočenje mladima, dodajući: “Za nas je jedini zakon Biblija” – što je posve normalan odgovor u državi u kojoj vlada okrutna ateistička diktatura.

Potom su te komunističke novine opisale sliku “divljaka”: “Momci i djevojke pjevaju duhovne pjesme. Primaju ritualno krštenje i drže se opakoga izdajničkog nauka o ljubavi prema neprijateljima.” Dalje je u članku pisalo da su mnogi mladići i djevojke, koji su članovi Komunističke omladinske organizacije, zapravo kršćani! Tekst je završavao riječima: “Kako nemoćna mora biti komunistička škola, kako dosadna i lišena svjetla... kad pastori mogu ugrabiti njezine učenike ispred nosa njihovih ravnodušnih pedagoga.”

U novinama *Kazakstanskaia Pravda*, od 30. 06. 1966., komunisti su izrazili svoj užas kad su otkrili da je najbolji učenik u školi zapravo kršćanin!

Kirgizskaia Pravda, od 17. 01. 1966., navodi ilegalni kršćanski traktat namijenjen majkama: “Udružimo snage i molitve, kako bismo svoju djecu posvetili Bogu još od kolijevke! ...Spasimo našu djecu od utjecaja svijeta.”

Ti su naponi bili uspješni. Komunističke novine svjedoče u prilog činjenici da se kršćanstvo brzo širilo među mladima!

Novine iz Celiabinska, Rusija, opisuju kako je mlada komsomolka, Nina, postala kršćankom tako što je došla na jedan od tajnih kršćanskih sastanaka.

Sovietskaia Justitia br. 9, iz 1966. godine opisuje jedan takav ilegalni sastanak: “Održavao se u ponoć. Krišom, pazeći i na vlastitu sjenu, ljudi su dolazili iz raznih smjerova. Nagurali su se u mračnu prostoriju koja je imala vrlo nizak strop. Bilo ih je tako mnogo da se nije imalo gdje kleknuti. Budući da nije bilo dovoljno zraka, primitivna gas-lampa ugasila se. Niz lica nazočnih lio je znoj. Na ulici, jedan od Gospodnjih slugu čuvao je stražu i pazio da ne naiđe policija.” Nina je rekla da je na jednome takvom skupu primljena raširenih ruku, toplo i brižno. “Imali su, kao što ja sada imam, duboku, čistu vjeru – vjeru u Boga. On je taj koji nas štiti. Neka svi komsomolci koji me poznaju prolaze pokraj mene bez pozdrava! Neka me gledaju prezrivo i nazivaju ‘baptistom’, kao da me tom riječi šamaraju! Neka! Ne trebam ih!”

Mnogo drugih mladih komunista, kao što je Nina, odlučili su služiti Kristu do kraja.

Kazakstanskaia Pravda, od 18. 08. 1967., opisuje suđenje braći Klassenu, Bondaru i Teleghinu. Ne piše kakavu su kaznu dobili, no navodi se zločin što su ga počinili: poučavali su djecu o Kristu.

Sovietskaia Kirghizia, od 15. 06. 1967., žalila se kako kršćani “sami provociraju primjenu administrativnih mjera protiv sebe”. Tako su nedužni komunisti (koje su ti tvrdoglavi kršćani, vječito nezadovoljni životom na slobodi, sami izazivali da ih privode) bili primorani uhititi još jednu grupu. Zločin te grupe sastojao se u tome što su imali ilegalnu tiskaru s petnaest hektografa i šest strojeva za uvezivanje knjiga, u kojoj su tiskali kršćansku literaturu.

Pravda od 21. 02. 1968., izvješćuje da je tisuće žena i djevojaka otkriveno kako nose pojaseve i vrpce na kojima su otisnuti biblijski reci i molitve. Vlasti su istraživale i otkrile da osoba odgovorna za tu novu modu, koju bih ja također toplo preporučio zapadu, nije nitko drugi do kršćanin koji je radio u komunističkoj policiji, brat Stasiuk iz Liubertza. Novine su objavile da je uhićen.

Odgovori koje su kršćani iz ilegalne crkve davali kad ih izvedu pred komunističke suce nadahnjivao je Bog. Jedan je sudac upitao optuženu: “Zašto uvlačite druge ljude u tu vašu zabranjenu sektu?” Kršćanka je odgovorila: “Naš je cilj pridobiti sav svijet za Krista.”

“Vaša se religija suproti znanosti”, rugao se sudac na drugome suđenju. Na tu je porugu optužena djevojka, studentica, odgovorila: “Zar vi poznajete znanost bolje od Einsteina? Ili od Newtona? Oni su bili vjernici. Naša vasiona nosi Einsteinovo ime. Još sam u srednjoj školi učila da je nazvana po njemu. A on je napisao: ‘Kad bismo očistili judaizam proroka i kršćanstvo, kao što je Isus naučavao, od svega što je došlo naknadno, osobito sa strane svećenstva, dobili bismo religiju koja može spasiti svijet od svih društvenih zala. Sveta je dužnost svakoga čovjeka da učini sve što može kako bi ta religija pobijedila.’ Sjetite se i našega velikog fiziologa Pavlova! Zar u našim knjigama ne piše da je on bio kršćanin? Štoviše, i Marx u svome predgovoru ‘Kapitalu’ kaže da je ‘kršćanstvo, osobito u svome protestantskom obliku, idelana religija koja može promijeniti ljudski karakter uništen gri-

jehom.' Ja sam imala karakter uništen grijehom. Marx me poučio da postanem kršćankom kako bih to popravila. Kako me onda vi, marksisti, možete osuđivati baš za to?"

Lako je razumjeti zašto je sudac ostao bez riječi.

Na istu optužbu, da je njegova religija protuznanstvena, kršćanin je pred sudom odgovorio: "Siguran sam, gospodine sudac, da vi niste tako velik znanstvenik kao Simpson, čovjek koji je otkrio kloroform i mnogo drugih medikamenata. Kad su ga pitali koje otkriće smatra najvećim, odgovorio je: 'Ne, to nije kloroform. Moje je najveće otkriće bila spoznaja da sam grešnik i da mogu biti spašen po Božjoj milosti.'"

Život, samoprijegor, krv što su je spremni proлити za svoju vjeru, najjači su argumenti kršćana iz ileglane crkve. Ona tvori ono što glasoviti misionar u Africi, Albert Schweitzer, zove "sveto zajedništvo onih koji na sebi nose znak boli" – zajedništvo kojemu je pripadao Isus, čovjek boli. Ilegalna je crkva ujedinjena sponom ljubavi prema svome Spasitelju. Ista ta spona međusobno povezuje njezine članove. Nitko na svijetu ne može ih poraziti.

U pismu koje je tajnim kanalima prokrijumčareno na zapad, ilegalna crkva priopćava: "Mi ne molimo da postanemo bolji kršćani, nego takvi kakvi Bog želi da budemo: kristoliki kršćani, kršćani koji su spremni nositi križ na Božju slavu."

Kad ih ispituju na sudu, kršćani uvijek s mudročću zmiije, kako je Isus naučavao, odbijaju odati svoje vođe.

Pravda Vostoka, od 15. 01. 1966., prenosi kako je optužena Maria Sevciuk odgovorila kad su je upitali tko ju je doveo Kristu: "Bog me privukao u svoju zajednicu." Druga je osoba na pitanje: "Tko vam je vođa?" odgovorila: "Mi nemamo ljudskoga vođu."

Kršćansku su djecu pitali: "Tko vas je poučio da napustite pi-onire i skinete crvenu maramu?" Odgovor je glasio: "Učinili smo to po svojoj volji. Nitko nas nije naučio."

Iako se na nekim mjestima vrh "ledenoga brijega" vidi, na drugim mjestima kršćani sami obavljaju krštenja kako bi spriječili uhićenje svojih vođa. Katkad se krštenje obavlja u rijeci, a onaj koji krštava kao i onaj koji se krštava moraju nositi maske, kako ih nitko ne bi mogao prepoznati na fotografijama.

Uchitelskaia Gazeta od 30. 01. 1964., govori o jednome ateističkom predavanju u selu Voronin, u Solnechnogorskom rejonu moskovske oblasti: “Čim je predavač završio, vjernici su počeli javno napadati ateističko učenje pitanjima na koja ovaj nije mogao odgovoriti. Pitali su ga: ‘Gdje vi komunisti nalazite moralna načela koja proglašavate, no ne poštujete – kao na primjer ‘ne ubij’ i ‘ne kradi?’” Kršćani su pokazali predavaču da svako takvo načelo potječe iz Biblije protiv koje se komunisti bore. Predavač je bio sasvim zbunjen i predavanje se završilo pobjedom vjernika!

Progon ilegalne crkve raste

Kršćani u nekim bivšim sovjetskim republikama i danas su progonjeni. Među porobljenim narodima diljem svijeta, kršćani iz ilegalne crkve stradaju danas više nego ikad. Procjenjuje se da je oko 160.000 kršćana umrlo mučeničkom smrću samo 1997. godine. Kršćanima je teško slušati o tlačenju Židova u komunističkim zemljama. No glavna je meta progona ilegalna crkva. Prije više godina sovjetski je tisak izvješćivao o masovnim uhićenjima i suđenjima. U jednome je mjestu osamdeset i dvoje kršćana zaključano u ludnicu. Njih dvadeset i četvero je nakon nekoliko dana umrlo zbog “preduge molitve”! Od kad to duga molitva ubija? Možeš li uopće zamisliti kroz što su ti ljudi prošli?

Otkriju li ugnjetači da kršćani svoju djecu uče o Kristu, zauvijek ih oduzimaju od roditelja, bez prava na posjete. Kršćanima je ova patnja bila teža od svake druge.

U doba komunizma, Sovjetski Savez je potpisao deklaraciju Ujedinjenih naroda “protiv diskriminacije u oblasti obrazovanja”, u kojoj stoji ugovoreno: “Roditelji moraju imati prava osigurati svojoj djeci religijski i moralni odgoj u skladu sa svojim uvjerenjima.” U jednome članku izdajnik Karev, koji je bio vođa zvaničnoga “Baptističkog saveza” u SSSR-u, jamčio je da to pravo doista postoji u Sovjetskom Savezu – i budale su mu povjerovale! Sad poslušaj što je pisao sovjetski tisak.

U svome izdanju od 04. 06. 1963., *Sovjetskaia Russia* govori o tome kako su jednoj baptistkinji, po imenu Makrinkowa, oduzeli šestero djece, jer ih je učila kršćanstvu i zabranila im nositi pionirsku maramu.

Kad je čula presudu, rekla je samo: "Stradam za vjeru." Morala je plaćati internat za svoju djecu, koju su joj silom uzeli, kako bi tamo bili trovani ateizmom. Kršćanske majke, razmislite o njezinoj patnji!

Uchitelskaia Gazeta izvijestila je da se isto dogodilo i Ignatiju Mullinu i njegovoj ženi. Sudac je zahtijevao da zaniječu vjeru: "Izaberite između Boga i vaše kćeri. Birate li Boga?" Otac je odgovorio: "Ja neću zanijekati svoju vjeru."

Pavao kaže: "Znamo da Bog čini da sve pridonosi dobru" (Rim 8,28). A ja sam viđao takvu djecu koja su odgajana u kršćanskom domu a potom oduzeta od svojih roditelja i odvedena u komunističke internate. Umjesto da se oni otruju ateizmom, vjera što su je primili kod kuće raširila se među drugom djecom!

U Bibliji piše: "Tko više ljubi sina ili kćer nego mene, nije me dostojan" (Mt 10,37). Ove riječi imaju posebno značenje u porobljenim narodima.

Pokušaj živjeti jedan tjedan, a da ne vidiš svoju djecu! Tad ćeš upoznati bol i muku naše braće i sestara u porobljenim narodima. U svome izdanju od 29. 03. 1967., *Znamia Iunosti* pišu da je od gospođe Sitsh oduzet sin Vsetsheslav, samo zato što ga je odgajala u strahu Gospodnjem. Gospođi Zabavini iz Habarovska oduzeli su starateljstvo nad siročetom, njezinom unukom Taniom, zato jer joj je pružala "neprirodnu [kršćansku] naobrazbu" (*Sovietskaia Rossia*, od 13. 01. 1968.). Oduzimanje roditeljskih prava kršćanima nastavlja se i danas u porobljenim narodima.

Bilo bi nepravedno govoriti samo o protestantskoj ilegalnoj crkvi.

U vrijeme komunizma u Rusiji pravoslavni kršćani potpuno su se promijenili. Milijuni pravoslavaca prošli su kroz zatvore gdje nisu imali brojanice, raspela, ikone, tamjan, ni svijeće. Obični su vjernici bili u zatvoru bez rukopoloženoga svećenika. Svećenici pak nisu imali svoju odoru, pšenični kruh, vino za posvetu, sveta

ulja, ni molitvenike. Otkrili su da se mogu snaći bez svega toga, te izravno doći Bogu u molitvi. Počeli su moliti, a Bog je počeo izljevati svoga Svetoga Duha na njih. Među pravoslavicima u Rusiji dogodilo se pravo duhovno probuđenje, vrlo slično temeljnome kršćanstvu.

Tako se dogodilo da je u Rusiji, kao i u njoj bliskim državama, postojala pravoslavna ilegalna crkva, koja je uistinu bila evanđeoska, temeljna i vrlo bliska Bogu. Održala je malen dio pravoslavnih obreda, no više po navici. Ta je crkva također dala mnoštvo velikih mučenika. Tko može reći što se dogodilo sa starijim arhiepiskopom Germogenom Kaluškim? Usudio se prosvjedovati protiv izdajničke suradnje između Patrijaršije i bezbožne komunističke vlade.

Tijekom sedam desetljeća komunističke vladavine, sve do raspada Sovjetskoga Saveza ranih 1990-ih, sovjetski je tisak obilovao izvješćima o sjajnim uspjesima ilegalne crkve, koja je prošla kroz neopisive nevolje, no ostala je vjerna i... porasla!

Mi, Rumunji, posijali smo sjeme našim tajnim radom među sovjetskim vojnicima. Isto su činili vjerni u samome Sovjetskom Savezu, kao i kršćani iz drugih zemalja koje su se nalazile pod vlašću Sovjeta. To je sjeme donijelo mnogo ploda.

Komunistička Azija i drugi porobljeni narodi mogu se pridobiti za Krista. Naši neprijatelji mogu postati kršćani! Isto je i s onima koje oni tlače, samo im trebamo pomoći.

Dokaz da sam u pravu predstavlja činjenica da je u komunističkome Sovjetskom Savezu ilegalna crkva bujala, da sada buja u komunističkoj Aziji i raste na Bliskom Istoku.

Kako bih ti pokazao ljepotu naše braće i sestara u Kristu koji se nalaze pod užasnim okolnostima, dalje ću navesti nekoliko pisama djevojaka Ruskinja, od kojih su posljednja dva napisana u zatvoru.

Kako je komunistkinja našla Krista

Prva tri pisma napisala je Maria, kršćanka koja je komsomolku Variu dovela Kristu.

Prvo pismo

...I dalje živim ovdje. Veoma sam voljena. Sa mnom se druži čak i jedna djevojka, članica rukovodstva mjesne komsomolske komore [Omladinska komunistička organizacija]. Rekla mi je: "Ne mogu razumjeti kakva si ti to osoba. Ovdje te mnogi vrijeđaju i nanose ti zlo, a ti ih ipak sve voliš." Odgovorila sam joj da nas Bog uči da volimo sve ljude, ne samo prijatelje, nego i neprijatelje. Ranije mi je ta djevojka nanosila mnogo zla, no molila sam za nju osobito revno. Kad me upitala mogu li i nju voljeti zagrlila sam je i obje smo zaplakale. Sada molimo zajedno.

Molite i vi za nju. Zove se Varia.

Kad čovjek sluša one koji na sav glas niječu Boga, čini se da to doista misle. No život pokazuje da mnogi među njima, iako proklinju Boga ustima, u srcu čeznu za njim. I tad čuješ jecaje srca... Traže nešto i žele popuniti tu unutarnju prazninu svojom bezbožnošću.

Vaša sestra u Kristu, Maria

Drugo pismo

U prošleme sam vam pismu pisala o djevojci ateistkinji, Variji. Sad vam žurim javiti, voljeni moji, veliku radost: Varia je primila Krista kao svoga osobnog Spasitelja i otvoreno svima svjedoči o tome.

Kad je povjerovala u Krista i upoznala radost spasenja, istodobno je bila vrlo nesretna jer je ranije širila propagandu da Bog ne postoji. Sad se odlučila iskupiti za svoju krivnju.

Otišle smo zajedno na jedan skup bezbožnika. Iako sam je upozorila da bude uzdržana, nije vrijedilo. Htjela je ići tamo i ja sam pošla s njom da vidim što će se dogoditi. Nakon uobičajenog pjevanja komunističke himne (pjevanja u kojemu Varia ovoga puta nije sudjelovala), izašla je i stala pred cijeli skup. Hrabro i vrlo emotivno svjedočila je okupljenima o Kristu kao o svome osobnom Spasitelju i zamolila svoje bivše drugove da joj oprostite jer su do tada njezine duhovne oči bile zatvorene, te nije vidjela da ide pu-

tem koji vodi ravno u propast i kojim za sobom vodi druge. Sve ih je pozvala da siđu s puta grijeha i dođu Kristu.

Svi su zašutjeli i nitko je nije prekidao. Kad je završila, otpjevala je svojim divnim glasom kršćansku pjesmu: "Nije me stid objaviti Krista koji je umro da obrani svoje zapovijedi i silu svoga križa."

A onda su... onda su našu Variu odveli.

Danas je deveti svibnja. Ništa ne znamo o njoj. No Bog je moćan spasiti je. Molite!

Vaša Maria

Treće pismo

Jučer, drugoga kolovoza, razgovarala sam u zatvoru s našom voljenom Variom. Srce mi krvari kad pomislim na nju. Ta ona je još dijete, tek joj je devetnaest godina. Kao Gospodnja vjernica, također je još duhovno dijete. Ali ona voli Gospodina svim srcem i bez odlaganja je pošla teškim putem. Sirota je djevojka strašno gladna. Kad smo saznali da je u zatvoru počeli smo joj slati pakete, no ona primi tek malen dio onoga što pošaljemo.

Kad sam je jučer vidjela bila je tako mršava, blijeda, sva prebijena. Samo su joj oči sjale mirom Božjim i nezemaljskom radošću.

Da, voljeni moji, oni koji nisu iskusili veličanstveni Kristov mir ne mogu to razumjeti... Ali kako su sretni oni koji imaju taj mir... Nas koji smo u Kristu ne može zaustaviti nikakvo stradanje, niti razočaranje...

Pitala sam je kroz željezne rešetke: "Varia, žališ li zbog toga što si učinila?" "Ne", rekla je. "I ako me oslobode, ponovno ću otići i pričati im o velikoj Kristovoj ljubavi. Nemoj misliti da patim. Veselim se, jer me Gospodin toliko voli da mi je dao radost stradanja za njegovo ime."

Molim vas, molite za nju. Vjerojatno će biti poslana u Sibir. Oduzeli su joj odjeću i sve što je imala. Ostala je bez svega, osim onoga što je bilo na njoj. Varia nema rodbine i mi moramo sakupiti za nju što je najnužnije. Ostavila sam na stranu posljednji

iznos koji ste poslali. Ako je protjeraju u Sibir, predat ću joj to. Vjerujem da će je Bog okrijepiti i dati joj snage da izdrži sve što je čeka u budućnosti. Bože, čuvaj je!

Vaša Maria

Četvrto pismo

Draga Maria, evo najzad ti mogu pisati. Stigli smo u [lokacija izostavljena]. Naš je logor udaljen 16 km od grada. Ne mogu ti opisati kako ovdje živimo. Sve znaš i sama. Želim ti nešto malo napisati o sebi. Zahvaljujem Bogu što mi daje zdravlje i što mogu obavljati fizičke poslove. Sestra X i ja radimo u radionici za strojevima. Posao je veoma težak, a zdravlje sestre X loše. Moram raditi za nas obje. Prvo završim svoje obveze, a onda pomognem njoj. Radimo 12 do 13 sati dnevno. Naša je hrana, kao i vaša, vrlo oskudna. No to nije ono o čemu ti želim pisati.

Moje srce slavi Boga i zahvaljuje mu što mi je preko tebe pokazao put ka spasenju. Sad, kad sam na tome putu, moj život ima smisla, znam kamo idem i zbog koga stradam. Želim svima reći i svima posvjedočiti o velikoj radosti spasenja koju nosim u srcu. Tko nas može rastaviti od Božje ljubavi u Kristu? Nitko i ništa. Ni zatvor, ni stradanje. Stradanje koje nam Bog šalje samo nas još više krijepi u vjeri u njega. Moje je srce tako ispunjeno Božjom milošću, da se ona prelijeva iz njega. Na poslu me psuju, kažnjavaju me i toware na mene još više posla, jer ne mogu šutjeti. Moram svima reći što je Gospodin učinio za mene. Učinio me je novim bićem, novim stvorenjem, koje je nekoć išlo putem propasti. Zar nakon toga mogu šutjeti? Nikad! Sve dok ustima mogu govoriti, svima ću svjedočiti o njegovoj velikoj ljubavi.

Na putu u logor susreli smo mnogo braće i sestara u Kristu. Kako je divno prvi put vidjeti brata ili sestru i osjetiti po Duhu da su i oni Božja djeca. Čak je nepotrebno reći bilo što. Već nakon prvoga pogleda osjećaš i znaš tko su.

Kad smo putovali u logor, i dok smo stajali na željezničkoj postaji, došla je jedna žena, dala nam hranu i rekla samo dvije riječi: "Bog živi."

Prve večeri kad smo stigli (bilo je kasno), odveli su nas u podzemne barake. Nazočne smo pozdravili riječima: "Mir vama!" Na našu veliku radost iz svih smo uglova čuli odgovor: "Primamo vas u miru!" Od prve smo večeri osjećali da smo u obitelji.

Da, doista je tako. Ovdje ima mnogo onih koji vjeruju u Krista kao osobnoga Spasitelja. Više od polovice zatvorenika vjernici su. Ima među nama izvrsnih pjevača i propovjednika Evanđelja. Uvečer, kad se okupimo nakon teškoga posla, predivno je provesti barem neko vrijeme zajedno u molitvi kod nogu našega Spasitelja. S Kristom, sloboda je posvuda. Ma gdje da si. Ovdje sam naučila mnogo divnih pjesama, a Bog me sve više uči svojoj Riječi. U svojoj devetnaestoj godini, prvi sam put proslavila Kristov rođendan. Nikad neću zaboraviti taj dan! Cijeli dan smo morali raditi. No nekolicina je braće uspjela otići do obližnje rijeke. Tamo su razbili led i pripremili mjesto gdje smo tijekom noći – u skladu s Božjom riječi – sedmero braće i ja bili kršteni. Oh, Maria, kako sam sretna i kako bih voljela da si bila sa mnom, da ti se mogu makar malo, svojom ljubavlju prema tebi, iskupiti za sve zlo koje sam ti nekoć nanijela. No Bog svakoga od nas postavlja na svoje mjesto, a mi smo dužni postojano ostati na tome mjestu.

Pozdravi svu obitelj Božje djece. Bog će obilno blagosloviti vaš zajednički rad, kao što je blagoslovio i mene. Pročitajte Poslanicu Hebrejima 12,1-3.

Sva vas braća i sestre pozdravljaju i raduju se što je vaša vjera u Boga tako snažna, da ga možete slaviti i u stradanju. Ako pišete drugima, prenesite im naše pozdrave.

Tvoja Varia

Peto pismo

Draga Maria, najzad sam ugrabila priliku da ti napišem koju riječ. Mogu ti reći, mila moja, da smo Božjom milošću sestra X i ja zdrave i dobro se osjećamo. Sada smo u [lokacija izostavljena].

Zahvaljujem ti na tvojoj materinskoj brizi za mene. Primili smo sve što ste poslali. Zahvaljujem ti na najdragocjenijem daru

– Bibliji. Hvala vam svima. Kad budeš pisala našima pozdravi ih i zahvali im za sve što su učinili za mene.

Budući da mi je Gospodin otkrio najdublju tajnu svoje svete ljubavi, smatram se najsretnijom osobom na svijetu. Progon koji moram podnijeti vidim kao osobitu milost. Radujem se što mi je Gospodin od prvih dana života u vjeri dao tu veliku sreću da stradam za njega. Moli za mene da ostanem vjerna Gospodinu do kraja.

Neka vas sve Gospodin čuva i okrijepi za svetu borbu!

Ljubimo vas sestra X i ja. Kad nas pošalju u [lokacija izostavljena], možda ćemo opet dobiti priliku da se javimo. Ne brini za nas. Mi se radujemo i kličemo od veselja, jer nas čeka velika nagrada na nebesima (Mt 5,11-12).

Tvoja Varia

Ovo je posljednje pismo od Varie – mlade komsomolke koja je našla Krista, svjedočila o njemu i zbog toga bila osuđena na prinudni rad. Od nje više nitko ništa nije čuo, no njezina ljubav i svjedočanstvo pokazuju duhovnu ljepotu postradale, vjerne ilegalne crkve.

POGLAVLJE 7

Kako kršćani sa zapada mogu pomoći

Mene nazivaju “glasom ilegalne crkve”, no ja se ne osjećam dostojnim biti glasom tako slavnoga dijela Kristovoga tijela.

Pa ipak, dugi sam niz godina vodio dio ilegalne crkve koji se nalazio u komunističkoj Rumunjskoj. Čudom sam preživio četrnaest godina mučenja i utamničenja, uključujući i dvije godine u zatvorskoj “ćeliji umirućih”. A onda je Bog, još većim čudom, posegao u zatvor i izbavio me odande. U ilegalnoj crkvi u Rumunjskoj odlučeno je da napustim zemlju i odnesem njihovu poruku slobodnim kršćanima u svijetu. Moja obitelj i ja uspjeli smo, opet čudom, izići iz Rumunjske, a ja sam uspio ispuniti dužnost koju su mi povjerili oni koji su ostali u domovini, radeći, stradajući i umirući među desecima porobljenih naroda.

Govorim u ime braće i sestara koji leže u bezbroj neimenovanih grobova. Govorim u ime braće i sestara koji se sada tajno sastaju u šumama, u podrumima, na tavanima i na drugim mjestima sličnim ovima.

Ovo je poruka koju donosim iz ilegalne crkve:

“Nemojte nas ostaviti!”

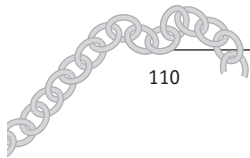
“Nemojte nas zaboraviti!”

“Nemojte nas otpisati!”

“Dajte nam oruđe koje trebamo! Mi ćemo platiti cijenu za njegovo korištenje!”

To je poruka koju sam zadužen prenijeti slobodnoj crkvi.

Govorim u ime ilegalne crkve, ušutkane crkve, “nijeme” crkve kojoj je ukinuto svako pravo glasa.

Poslušaj vapaj tvoje braće i sestara iz zatvorenih zemalja! Oni ne traže način za bijeg, ni sigurnost, niti lakši život. Traže samo oruđe kojim će se moći suprotstaviti trovanju njihovih mladih, svoga sljedećeg naraštaja, ateizmom. Traže Biblije kako bi širili Božju riječ. A kako će je širiti ako je nemaju?

Ilegalna je crkva nalik kirurgu koji je putovao vlakom. Taj se vlak sudario s drugim i stotine je ljudi ležalo na zemlji, osakaćeno, ozlijeđeno, umirući. Kirurg je hodao među unesrećenima i vikao: "Samo kad bih imao svoje instrumente! Oh, samo kad bih imao svoje instrumente!" Tim je instrumentima mogao spasiti mnoge živote. Htio je, no nije imao svoje oruđe. Isto je i s ilegalnom crkvom. Ona želi dati svu sebe. Voljna je dati svoje mučenike! Spremna je riskirati godine utamničenja! No od te spremnosti nema koristi, ako crkva nema oruđe kojim će raditi. Stoga tebi i svima slobodnima, vjerna, hrabra ilegalna crkva upućuje molbu: "Dajte nam oruđe – Evanđelja, Biblije, literaturu, pomoć – a mi ćemo uraditi sve ostalo!"

Kako kršćani iz slobodnoga svijeta mogu pomoći

Svaki kršćanin u slobodnome svijetu može odmah pomoći na sljedeće načine:

Ateisti su ljudi koji ne priznaju nevidljive izvore života. Nemaju osjećaj za tajnu svemira, niti za tajnu života. Kršćani im najbolje mogu pomoću budu li i sami živjeli po vjeri a ne po viđenju; budu li živjeli životom zajedništva s nevidljivim Bogom.

Mogu pomoći već samim tim što će živjeti život u skladu s kršćanstvom, život žrtvovanja. Mogu pomoći i javnim prosvjedima svaki put kad čuju za progone kršćana.

Zapadni kršćani mogu pomoći i molitvom za spasenje prognitelja. Znam da se takva molitva može doimati naivnom. Mi smo molili za komuniste, a oni su nas sutradan mučili još gore nego prije molitve. No i Gospodnja je molitva u Jeruzalemu bila "naivna". Raspeli su ga nakon te molitve. No samo nekoliko dana kasnije udarali su se u prsa zbog toga, a pet tisuća ljudi obraćeno je u jednome danu.

Ni molitva za druge ljude nije izgubljena. Svaka molitva koju onaj za koga posreduješ ne prihvati, vraća se tebi uz velike blagoslove. Držeći se Kristove riječi, mnogi kršćani i ja redovito smo molili za Hitlera i njegove ljude. Uvjeren sam da je naša molitva pridonijela njegovu porazu, isto koliko i meci saveznika.

Trebamo voljeti naše bližnje koliko i same sebe. Komunisti i svi drugi progonitelji naši su bližnji, koliko i bilo tko drugi.

Oni su rezultat našega neobjavljivanja Kristovih riječi: “Ja sam došao da ovce imaju život i da ga imaju u izobilju” (Iv 10,10). Kršćani još uvijek nisu taj izobilan život učinili dostupnim svima. Neke su ostavili na rubu svega što je vrijedno u životu. Ti su se pojedinci pobunili i osnovali Komunističku partiju, kao i druga pala uvjerenja. Često i sami žrtve društvene nepravde, sada su to ogorčeni i okrutni ljudi. Moramo se boriti protiv njih. No čak i kad se bore protiv neprijatelja, kršćani ih razumiju i vole.

Nismo bez krivnje što neki ljudi žive u pobuni. Krivi smo, ako ni za što drugo, onda za zanemarivanje dužnosti.

Za to se moramo iskupiti tako što ćemo ih voljeti – što je pak nešto posve drugo od toga da nam se sviđaju – i moliti za njih.

Nisam toliko naivan kako bih vjerovao da ljubav sama po sebi može riješiti ove probleme. Ne bih savjetovao državnim vlastima da rješavaju problem gangsterizma samo pomoću ljubavi. Za gangstere mora postojati policija, suci i zatvori – ne samo pastori. Ako se ne pokaju, moraju iza rešetaka. Nikad ne bih rabio kršćanske fraze o “ljubavi” kako bih se suprotstavio odgovarajućoj političkoj, ekonomskoj ili kulturnoj borbi protiv komunista i svih drugih tirana, koji nisu ništa drugo do gangsteri na međunarodnoj razini. Gangsteri kradu novčarke; ovi kradu cijele zemlje.

No pastori i kršćani pojedinci moraju dati sve od sebe kako bi buntovničke narode doveli Kristu – ma kakav bio njihov zločin – kao i njihove nedužne žrtve. Moramo s razumijevanjem moliti za njih.

Biblije su hitno potrebne

Kršćani iz slobodnoga svijeta mogu pomoći i slanjem Biblija i dijelova biblijskih knjiga. Postoje načini za sigurno slanje literature

porobljenim narodima; slobodni je kršćani trebaju samo nabaviti za svoju braću i sestre iz ilegalne crkve. Dok sam bio u Rumunjskoj dobio sam mnogo Biblija koje su u zemlju stigle tajnim kanalima. Nije problem kako ih unijeti – problem je kako ih nabaviti.

Očajnički su potrebne. Tisuće kršćana u komunističkim zemljama, kao što su Kina i Sjeverna Koreja, desetljećima nije vidjelo ni Bibliju ni Evanđelja.

Jednoga su dana k meni kući došla dva vrlo uprljana seljanina kako bi kupili Bibliju. U grad su došli iz svoga sela i kopali zaleđenu zemlju svu zimu kako bi zaradili novce, uz slabu nadu da će moći kupiti neku staru, pocijepanu Bibliju i odnijeti je u svoje selo. Kako sam primio Biblije iz Amerike mogao sam im dati novu, a ne staru i pocijepanu. Nisu mogli vjerovati svojim očima! Pokušali su mi platiti novcem što su ga teškom mukom zaradili. Odbio sam. Požurili su natrag u svoje selo, noseći Bibliju. Nekoliko dana kasnije primio sam pismo puno nesuzdržane radosti i zanosa u kojemu su mi zahvaljivali za Bibliju. Potpisalo ga je trideset seljana! Pozorno su je isjekli na trideset dijelova i onda su te dijelove međusobno razmjenjivali!

Bilo je žalosno slušati Ruse kako mole za samo jednu stranicu Biblije da nahrane dušu. Bili su sretni ako mogu razmijeniti kravu ili kozu za Bibliju. Jedan je čovjek dao svoj vjenčani prsten za pohabani Novi zavjet. Mnoga djeca nikad nisu vidjela božićnu čestitku. Ako bi je netko imao, sva bi se djeca skupljala oko nje, a neki bi im djed pričao o malenome Isusu, o njegovu djevičanskom rođenju, a onda i cijelu priču o Kristu i spasenju. Sve to iz samo jedne božićne čestitke! Mi šaljemo Biblije, Evanđelja i drugu literaturu kršćanima u porobljenim narodima. To je jedan od načina da i ti nešto učiniš.

Osim toga, tiskamo i šaljemo posebnu literaturu kao protunapad ateističkome otrovu, kojemu su djeca izložena od vrtića do studija. Komunisti su u Sovjetskome Savezu priredili “Ateistički priručnik”, što je zapravo ateistička “Biblija”. U njemu se, na početku, nalaze jednostavne lekcije za predškolski uzrast, a onda sve složenije, kako djeca rastu i odrastaju. To zlo slijedi dijete od najmlađe dobi do adolescencije – trujući ga ateizmom duž cijeloga

puta. Stoga mi tiskamo i šaljemo knjigu “Odgovor na ateistički priručnik”, kao kršćanski odgovor na otrovan ateistički nauk.

Naša zatrovana mladež mora imati odgovor – Božji odgovor – kršćanski odgovor – naš odgovor! Eto još nečega što možeš učiniti tako što ćeš pomoći nabavku posebne literature za narode u kojima je Bog “ilegalan”. U takvu literaturu spadaju i ilustrirane knjige za mlade i Biblije za djecu.

Također moramo ilegalnoj crkvi pružiti pomoć i u novčanim sredstvima, kako bi vjerni mogli putovati i vršiti evangelizaciju izravno razgovarajući s ljudima. Mnogi su među njima “vezani” za svoju kuću, jer nemaju sredstava kojima bi platili kartu i kupili hranu za put. Tako ostaju “nasukani”, ne mogu se pokrenuti, dok ih sela udaljena tek trideset-četrdeset kilometara uzalud pozivaju da dođu. Priskrbimo li im novac svakoga mjeseca, možemo ih “odvezati”, kako bi mogli odgovoriti na te pozive i otići u udaljene gradove i sela s Božjom riječi. Na primjer, vijetnamskim i kineskim pastorima kupili smo motocikle, kako bi mogli putovati i svjedočiti Evanđelje na “zabranjenim područjima” u njihovoj zemlji. Za evanđeliste koji pod golemim rizikom svjedoče u muslimanskome Bangladeshu, nabavili smo bicikle.

Kršćani, obični ljudi, moraju imati materijalnu pomoć. Budući da su kršćani, jedva da mogu nešto zaraditi kako bi preživjeli, tako da im ne ostaje ništa za putovanje od sela do sela s Evanđeljem. Nekoliko dolara na mjesec za njih će biti pravo “čudo”.

Pastori zvaničnih crkava, koji istodobno pod golemim rizikom vrše i tajnu službu, moraju imati sredstva koja će im u tu svrhu biti dostavljena tajnim kanalima. Spremnost tih pastora da riskiraju svoju slobodu, zanemaruju pravila i propovijedaju Evanđelje djeci, mladima i odraslima na tajnim sastancima nije dovoljna. Moraju imati sredstva kako bi mogli provoditi svoju plodonosnu tajnu službu. Novac dan u tu svrhu pomoći će takvome članu ilegalne crkve za djelotvorniju evangelizaciju.

Dalje, moramo prenositi Evanđelje porobljenim narodima i putem radio-emisija. Rabeći radio-postaje u slobodnome svijetu možemo duhovno nahraniti ilegalnu crkvu, koja je u velikoj potrebi za kruhom života. Budući da komunističke vlade rabe kratke valove

putem kojih šire svoju propagandu vlastitome narodu, većina ljudi ima radio prijamnike koji primaju signal preko kratkih valova. Vrata za emitiranje preko radija ostala su otvorena u porobljenim narodima i zato tu službu treba proširiti. Ilegalna crkva mora imati duhovnu hranu koju joj te emisije mogu dati. To je još jedan način na koji možeš pomoći ilegalnoj crkvi u zatvorenim zemljama.

Tragedija obitelji kršćanskih mučenika

I obitelji kršćanskih mučenika trebaju našu pomoć. Deseci tisuća takvih obitelji upravo sada stradaju tako strašno, da se to ne može opisati. Kad neki član ilegalne crkve bude uhićen, njegovu obitelj pogađa strašna tragedija. Nitko im ne može pomoći, jer je to obično zabranjeno. Vlada je to izvrsno isplanirala, kako bi povećala muke žene i djece koji su ostali iza oca obitelji. Kad kršćanin ode u zatvor – često na mučenje ili smrt – stradanje tek počinje. A stradanju njegove obitelji nema kraja. Živi sam svjedok činjenice: da obični kršćani iz slobodnoga svijeta meni i mojoj obitelji nisu poslali pomoć, ne bismo preživjeli i ja ne bih dočekao da napišem ove riječi!

Mučenika je svakoga dana sve više. I mada oni odlaze u grob i po svoju nagradu, njihove obitelji žive u strašnim uvjetima. Mi im možemo i moramo pomoći. Dakako, moramo pomoći i gladnim Indijcima i Afrikancima, ali tko zaslužuje pomoć kršćana više od obitelji onih koji su umrli za Krista, ili su mučeni za svoju vjeru u zatvorima?

Otkad sam oslobođen, "Glas mučenika" (*The Voice of the Martyrs*) je već poslao mnogo pomoći obiteljima kršćanskih mučenika. To što smo mi učinili nije ništa u usporedbi s onim što možemo učiniti s tvojom pomoći.

Moja poruka za tebe iz ilegalne crkve

Kao član ilegalne crkve koji je preživio i izbjegao iz svoje zemlje, donio sam ti poruku, poziv, molbu, od moje braće i sestara koji su tamo ostali.

Poslali su me da ti prenesem ovu poruku. Čudom sam preživio kako bih to izvršio.

Rekao sam ti da je važno odnijeti poruku o Kristu komunističkome svijetu i svim drugim porobljenim narodima. Rekao sam ti da je hitno potrebno pomoći obiteljima kršćanskih mučenika. Naveo sam ti i praktične načine na koje možeš pomoći ilegalnoj crkvi da ispuni svoju misiju širenja Evanđelja.

Kad su me tukli po tabanima, vrištao je moj jezik. Zašto? Njega nisu tukli. Vrištao je, jer su tabani i jezik dio istoga tijela. A ti i svi slobodni kršćani dio ste istoga Kristova tijela koje se sada šiba u zatvorima među porobljenim narodima, pa čak i u ovome času rađa novoga mučenika za Krista. Zar ne osjećaš našu bol?

Rana je crkva u svoj svojoj ljepoti, požrtvovanju i predanosti ponovno oživjela u tim zemljama.

Dok je naš Gospodin Isus Krist u agoniji molio u Getsemaniju, Petar, Jakov i Ivan nalazili su se tek toliko daleko koliko se može dobaciti kamenom od najveće drame u povijesti – no spavali su dubokim snom. Koliko je tvoje kršćanske skrbi i darivanja usmjerenog za pomoć mučeničkoj crkvi? Upitaj svoga pastora i vođe svoje crkve što je u tvoje ime učinjeno kako bi se pomoglo tvojoj braći i sestrama u porobljenim narodima diljem svijeta.

U tim se zemljama odvija drama, junaštvo i mučeništvo rane crkve; događa se ponovno – sada – a slobodni kršćani spavaju.

Naša braća i sestre na tim mjestima, sami i bez pomoći, vode najveću, najhrabriju bitku dvadesetoga stoljeća jednaku junaštvu, srčanosti i predanosti rane crkve. A slobodna crkva i dalje spava, zaboravljajući na njihovu borbu i agoniju, baš kao što su Petar, Jakov i Ivan spavali u trenucima agonije njihova Spasitelja.

Hoćeš li i ti spavati dok tvoja braća i sestre stradaju boreći se za Evanđelje?

Hoćeš li čuti našu poruku: “Sjeti nas se, pomози nam”?

“Nemoj nas ostaviti!”

Eto, prenio sam ti poruku od vjerne mučeničke crkve – od tvoje braće i sestara koji stradaju u okovima ateističkoga komunizma i pod napadima diljem svijeta, od Indonezije do Afrike. Nemoj ih napustiti.

POGOVOR

Čovjek koji se usudio progovoriti

Pastor Richard Wurmbbrand nije bio prvi kršćanski vođa koji je uspio pobjeći od okrutnoga postupanja rumunjske komunističke vlasti; prije njega uspjelo je pobjeći i nekoliko drugih vođa. No veći dio zapadnoga svijeta i dalje je bio neupućen u stradanje vjernika iz ilegalne crkve. Zašto nitko drugi nije progovorio?

Odgovor na ovo pitanje postao je jasan pastoru Wurmbbrandu kad su ga na odlasku iz Rumunjske agenti tajne policije upozorili da ne smije govoriti protiv komunista. Imali su svoje ljude na zapadu i jasno su stavili do znanja Richardu da će ga nadzirati. A zašto bi on išta i rekao? Zar nije dovoljno postradao?

No Wurmbbrand je progovorio. Unatoč prijetnjama komunista, kao i kritici nekih vođa crkava na zapadu, pronosio je svjedočanstvo o stradanju onih koji trpe komunistički pakao, te govorio o njihovoj pobjedonosnoj vjeri.

Unutar prve godine boravka u Americi, pastor Wurmbbrand dvaput je bio privođen zbog “ometanja” prokomunističkih mitinga. Bio je pozvan da svjedoči pred Senatom, gdje se morao skinuti do pasa kako bi pokazao ožiljke od osamnaest dubokih rana, nastalih uslijed čestoga mučenja. Neki su ga kršćanski vođe nazivali luđakom – čovjekom koji je poremetio umom u zatvorskim samicama. Drugima je postao “Pavao iza željezne zavjese” i “glas ilegalne crkve”. Reporter *Philadelphia Herald*a rekao je za Wurmbbranda: “Bio je među lavovima, no nisu ga mogli proždrijeti.”

U listopadu 1967. g., sa samo stotinu dolara, starim pisaćim strojem i 500 imena i adresa, Richard je objavio prvo izdanje biltena “Glasa mučenika” (*The Voice of the Martyrs*). U toj malenoj

knjižici objavio je svjedočanstva i iskaze dane u vrijeme sudskih procesa, s kojima su se suočavali naša braća i sestre u zemljama bez vjerske slobode diljem svijeta.

Taj bilten nije bio nalik drugima. Čitatelji su pisali Wurmbrandovima, zaprepašteni zvjerstvima koja je opisao. “Kako ovo može biti istina?” – pitali su. Drugi su rekli da su od toga biltena dobili noćne more i zahtijevali da ih više ne šalje. No oni koji su gledali iznad stradanja i mučenja vidjeli su ljepotu – ljepotu u srcima ljudi – muškaraca, žena, pa čak i djece – koji su odbili zaniijekati Krista. Neki su čitatelji vidjeli i živu vjeru koja je omogućila ljudima poput pastora Wurmbranda “cjelivati rešetke” svojih zatvorskih ćelija, radujući se sudjelovanju u Kristovu stradanju.

U zapadnome svijetu na progon kršćana često se gleda kroz pitanje “ljudskih prava”, s naglaskom na potrebi da vlasti moraju jamčiti vjersku slobodu i zaštititi je. Iako je ovo djelomice točno, moramo gledati iznad ljudskoga prosuđivanja na nebesko. Isus je rekao: “Nije sluga veći od svoga gospodara!” Ako su mene progonili i vas će progoniti” (Iv 15,20). Dao nam je i upozorenje: “U svijetu ćete imati patnju” (Iv 16,33) i “vas će mrziti svi zbog mene” (Mt 10,22). “Radujte se i kličite od veselja, jer vas čeka velika nagrada na nebesima” (Mt 5,12).

I, mada smo pozvani iskoristiti svaku priliku kako bismo pomogli potrebitima, moramo shvatiti da je kršćanima progon predodređen. Jedanaest od dvanaest učenika bili su ubijeni. Isus nikad nije rekao da će s nama biti drukčije. To je dio onoga što smo u Kristu. Dakako, nismo svi pozvani stradati tako kao pastor Wurmbrand. No kad nevolje dođu, a doći će, ne trebamo biti iznenađeni nego se trebamo radovati što nas se smatra dostojnim trpjeti za Krista. Jer on je rekao i ovo: “Blago progonjenima zbog pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko” (Mt 5,10).

Pavao u 1 Korinćanima 12,25-26 objašnjava povezanost među članovima Kristova tijela: “da ne bude razdora u tijelu, već da udovi brižno nastoje oko zajedničkog dobra svijui. Ako pati jedan ud, s njime pate svi udovi. Ako se jednome udu iskazuje čast, s njime se raduju svi udovi.” Pisac Poslanice Hebrejima dodaje: “Sjećajte se sužanja kao da ste s njima zaslužnjeni; onih koje zlostavljaju,

jer ste i sami u tijelu” (Heb 13,3, Šarić). Ovaj je stih moto “Glasa mučenika” od 1967. g.

Dok proučavamo Novi zavjet postaje jasno da progon nije, niti će biti, stran Kristovoj crkvi na zemlji. Stoga, kao dijelovi toga tijela imamo obvezu međusobno se tješiti i izgrađivati jedan drugoga (1 Sol 5,11), sve dok se Krist ne vrati. Činiti drukčije značilo bi odbacivanje kršćanske odgovornosti, kao i Isusova nauka.

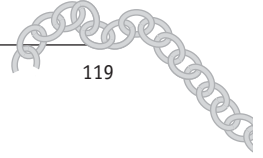
Iz tog razloga “Glas mučenika” nastavlja dalje, služeći u gotovo 40 zemalja diljem svijeta, gdje su naša braća i sestre sustavno progone. U Vijetnamu, Laosu i Kini kršćane tuku, ubijaju ili zatvaraju. Ruše im crkve i spaljuju Biblije. Pod islamom, u posljednjim desetljećima, svakodnevno mučeničkom smrću umire oko 400 kršćana. Milijuni njih stradaju u Sudanu, gdje su radikalne islamske snage raspele tisuće kršćana, muškaraca, ili ih utopili u Nilu. Drugi su u zatvoru i čekaju izvršenje smrtne kazne vješanjem. Sudanske žene siluju, a njihovu djecu odvođe i prodaju kao konkubine ili robove muslimanima na sjeveru. No, uz svu tu tragediju, sudanski kršćani izjavljuju: “Iako su naše kuće spaljene a crkve porušene, danas smo više nego ikad osvjedočeni da trebamo propovijedati ljudima Krista.”

Teško je shvatiti da radost i sloboda mogu postojati uporedo s nekim od najtežih stradanja znanih ljudima i kako stradanje može biti dano kao “dar” u Kristovo ime (Fil 1,29). No ljudskome je umu teško shvatiti duhovnoga čovjeka, koji je predodređen na vječni život s Kristom.

Bilteni “Glas mučenika” i dalje prenose vijesti o teškome stanju onih koji stradaju zbog svoje vjere u Isusa Krista, čime želimo kršćane u slobodnome svijetu potaći na djelovanje. Ti se bilteni preko naše mreže ureda objavljuju diljem svijeta na više od 30 jezika i svakoga mjeseca dijele među više od 250.000 vjernika.

“Glas mučenika” ima pet glavnih ciljeva u službenju današnjoj progonoj crkvi:

1. Obezbijediti progonoj kršćanima Biblije, literaturu i radio emisije na njihovome jeziku.

2. Dostaviti pomoć obiteljima kršćanskih mučenika na tim područjima.
3. Razvoj projekata potpore, koji će pomoći vjernicima da ponovno izgrade svoj život i svjedoče u zemljama koje su stradale pod komunističkom torturom.
5. Pridobiti za Krista one koji se suprote Evandjelju.
5. Izvijestiti svijet o zvjerstvima koja se čine kršćanima, te o vjери i hrabrosti progonjenih.

Pozivamo i tebe da se pridružiš ovoj službi – da se sjetiš sužanja kao da si i ti bačen u okove (Heb 13,3.). Ohrabri se njihovom pobjedonosnom vjerom i iskoristi priliku da i sam ohrabriš one koji stradaju zbog svoje vjere u Krista.

Želiš li saznati više o današnjoj progonjenoj crkvi ili ako želiš primati naše mjesečne biltene, kontaktiraj nas na adresu:

The Voice of the Martyrs

P.O. Box 443
Bartlesville, OK 74005
(800) 747-0085

Posjeti i naš website: www.persecution.com

DODATAK

“Vjerni do smrti”

Preko trideset godina, koliko je knjiga “Mučeni za Krista” u opticaju, dotakla je živote tisuća ljudi, kršćana, ali i onih koji to nisu, raznih struka, kultura i vjerskih uvjerenja. I mada postoji nekoliko denominacija s različitim pogledima na određene vidove kršćanstva, poruka progonjene crkve ujedinila je mnoge ljude kroz poticaj iz Poslanice Hebrejima 13,3: “Sjećajte se sužanja, kao da ste zajedno s njima bačeni u okove.”

Na sljedećim stranicama nalaze se pisma kršćanskih vođa upućenih pastoru Richardu Wurmbbrandu, u kojima mu zahvaljuju za život kakav je vodio, kao i za knjigu “Mučeni za Krista”. Vjerujemo da će ta pisma i u tebi potaći duh zahvalnosti Bogu za vjernu službu Richarda Wurmbbranda i njegove žene, Sabine, kao i za plodove njihova vrijednog rada.

Materijal o progonjenoj crkvi

Druge knjige Richarda Wurmblanda

Božja proročanstva (*The Oracles of God*)
U ilegali s Bogom (*In God's Underground*)
Od patnje do pobjede (*From Suffering to Triumph*)
Krist na židovskome putu (*Christ on the Jewish Road*)
Nepokoreni (*The Overcomers*)
Pobjedonosna vjera (*Victorious Faith*)
Posezanje ka visinama (*Reaching Toward the Heights*)
S Bogom u samici (*With God in Solitary Confinement*)
Dokaz Božjega postojanja (*Proofs of God's Existence*)
Odgovori na ateistički priručnik (*The Answer to the
Atheist's Handbook*)
Marx i sotona (*Marx & Satan*)
Najljepša pjesma (*The Sweetest Song*)

Druge knjige u izdanju "Glasa mučenika"

Pastorova supruga (*The Pastor's Wife*), Sabina Wurmb-
brand
Božji projektili nad Kubom (*God's Missiles Over Cuba*),
Tom White
Duhovni rat na Kubi (*The Spiritual Battle for Cuba*),
Tom White
Između dva tigra (*Between Two Tigers*), Tom White
Bijeg preko granice (*Flight Over the Border*), Hans Mar-
tin Braun

Video izdanja Richarda Wurmbranda

Sačuvati svijet (*Preserve the Word*)
Nema drugoga Boga (*No Other God*)
Božja lica (*The Faces of God*)
Vikati ili slušati (*To Shout or to Listen*)
Rumunjska: Povratak (*Romania: The Return*)
U zatvoru s Psalmom 107 (*In Prison With Psalm 107*),
Sabina Wurmbrand

Video izdanja “Glasa mučenika” (*The Voice of the Martyrs*)

“Vjera pod vatrom” (*Faith Under Fire*)

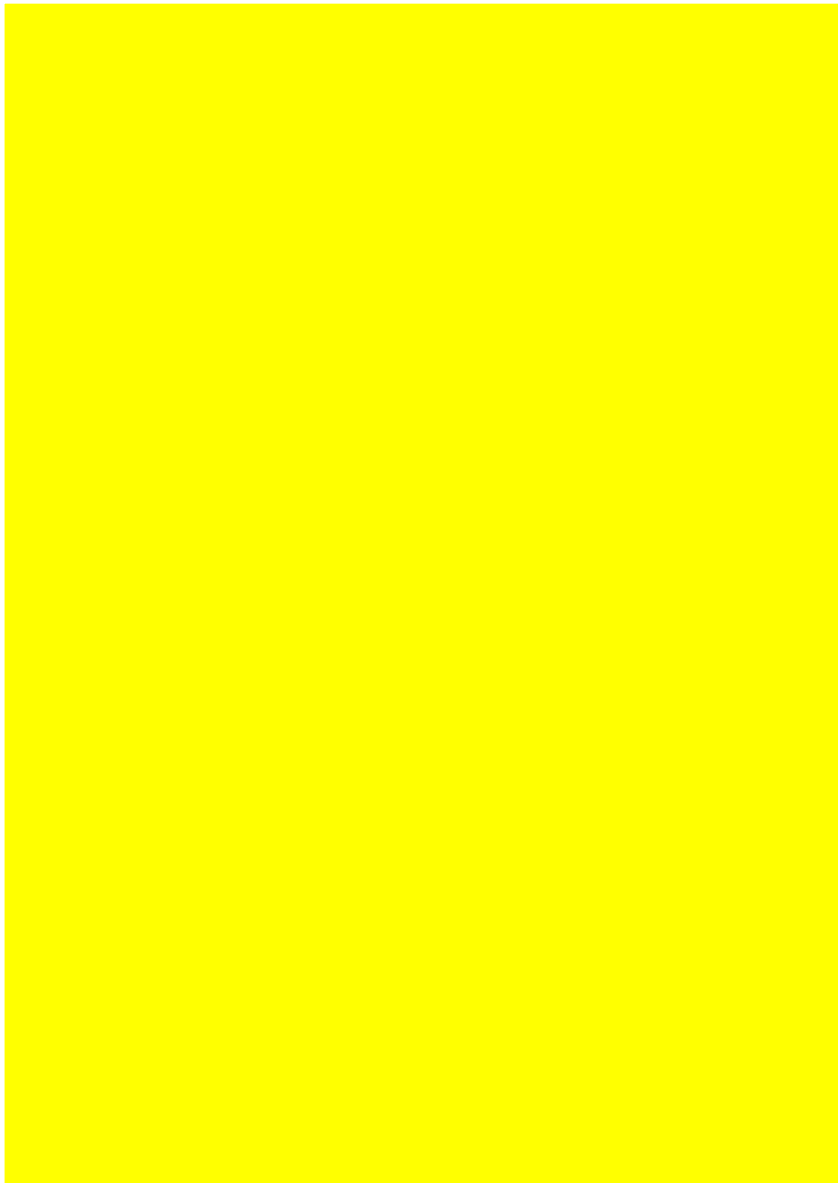
Ovaj video sadrži razgovore s kršćanima koji su se osobno suočili s progonom. Upoznat ćeš muslimana kojega je obraćenje “na putu u Damask” odvelo u progon; kineskoga pastora koji strada pod politikom “udri što jače”; i vijetnamsku tinejdžericu koja se mora nositi s očevim uhićenjem i zatvorom jer je radio u ilegalnoj crkvi. “Vjera pod vatrom” (*Faith Under Fire*) potaći će te da razmisliš: “Je li moja vjera spremna izdržati vatru?” (Ovaj video sadrži dramatične scene koje nisu prikladne za djecu.)

“Stephenov ispit vjere” (*Stephen’s Test of Faith*)
(video za djecu)

Dvanaestogodišnjemu se Stephenu rugaju i ismijavaju ga zbog njegove vjere. Te noći, u snu, Stephen putuje kroz povijest i sreće Isusa, prvoga mučenika Stjepana, obitelj koja je na ulasku u rimski Koloseum, Williama Tyndala, kršćansku djecu na današnjem Bliskom istoku, kao i druge koji se usuđuju svjedočiti o svojoj vjeri.

Film je sniman u više zemalja i doista nadahnjuje i potiče ljude svih dobi. Može se gledati na satu vjeronauka, u učionicama, kod kuće, a namijenjen je i spašenima i nespašenima. Dok promatramo njihov život, odani heroji vjere ohrabruju nas svojim povijesnim

pozivom da nastavimo slijediti Krista i kad smo “na provjeri”. (Uz ovaj video dolazi i koncept za proučavanje, s biblijskim stihovima.)

O autoru

Pastor Richard Wurmland evanđeoski je služitelj koji je preživio četrnaest godina komunističkoga zatvora i mučenja u svojoj domovini Rumunjskoj. Veoma je poznat u Rumunjskoj i smatra se uglednim kršćanskim vođom, piscem i učiteljem.

Kad su 1945. godine komunisti zauzeli Rumunjsku i počeli kontrolirati crkve koristeći ih za svoje ciljeve, Richard je odmah pokrenuo učinkovitu, snažnu "ilegalnu" službu, usmjerenu ka svome porobljenom narodu, ali i ka sovjetskim osvajačima. Uhićen je 1948. godine, zajedno sa svojom ženom Sabinom, koja je tri godine bila na prisilnome radu na kanalu na Dunavu. Richard je tri godine proveo u samici. Za to vrijeme nije vidio nikoga drugog osim svojih komunističkih mučitelja. Potom je prebačen u zajedničku ćeliju, gdje se mučenje nastavilo još pet godina.

Zahvaljujući njegovu međunarodnom ugledu, diplomate iz stranih veleposlanstava raspitivali su se kod komunističkih vlasti o njemu i tražili njegovo oslobađanje, no bilo im je rečeno da je Richard pobjegao iz Rumunjske. Agenti tajne policije koji su se predstavljali kao oslobođeni zatvorenici rekli su njegovoj ženi da su nazočili Richardovu pogrebu na zatvorskom groblju. Njegovoj obitelji u Rumunjskoj, kao i prijateljima iz inozemstva, rečeno je da ga zaborave jer je mrtav.

Nakon osam i pol godina provedenih u zatvoru oslobođen je i odmah je ponovno počeo raditi u ilegalnoj crkvi. Par godina ka-

snije, 1959., ponovno je uhićen i osuđen na dvadeset i pet godina robije.

Oslobođen je nakon opće amnestije, proglašene 1964. godine i ponovno je nastavio s ilegalnom službom. Shvaćajući koliko je velika opasnost njegova ponovnog uhićenja, norveški su kršćani vodili pregovore s komunističkim zvaničnicima o njegovu otkupu iz Rumunjske. Naime, komunističke su vlasti počele “prodavati” svoje političke zatvorenike. U to je vrijeme “cijena” za zatvorenika bila 1.900 dolara, no za Wurmbranda su tražili 10.000 dolara.

U svibnju 1966. g. svjedočio je pred Pododborom za unutarnju sigurnost američkoga Senata i skinuo se do pasa kako bi im pokazao ožiljke od osamnaest dubokih rana koje su prekrivale njegov trup. Njegova se priča pronijela svijetom preko novina u Americi, Europi i Aziji. U rujnu 1966. g. upozoren je da ga komunistički režim u Rumunjskoj kani ubiti; ipak nije šutio, unatoč prijetnji smrću.

Kao osnivači kršćanske misije “Glas mučenika” (*The Voice of the Martyrs*), Richard i njegova žena putovali su po svijetu, uspostavljajući mrežu ureda (ima ih više od trideset) koji pružaju pomoć obiteljima zatočenih kršćana u islamskim zemljama, komunističkome Vijetnamu, Kini i drugim zemljama u kojima su kršćani progonjeni zbog svoje vjere. Njegova je poruka glasila: “Mrzite zle sustave, no volite svoje progonitelje. Volite njihove duše i nastojte ih pridobiti za Krista.”

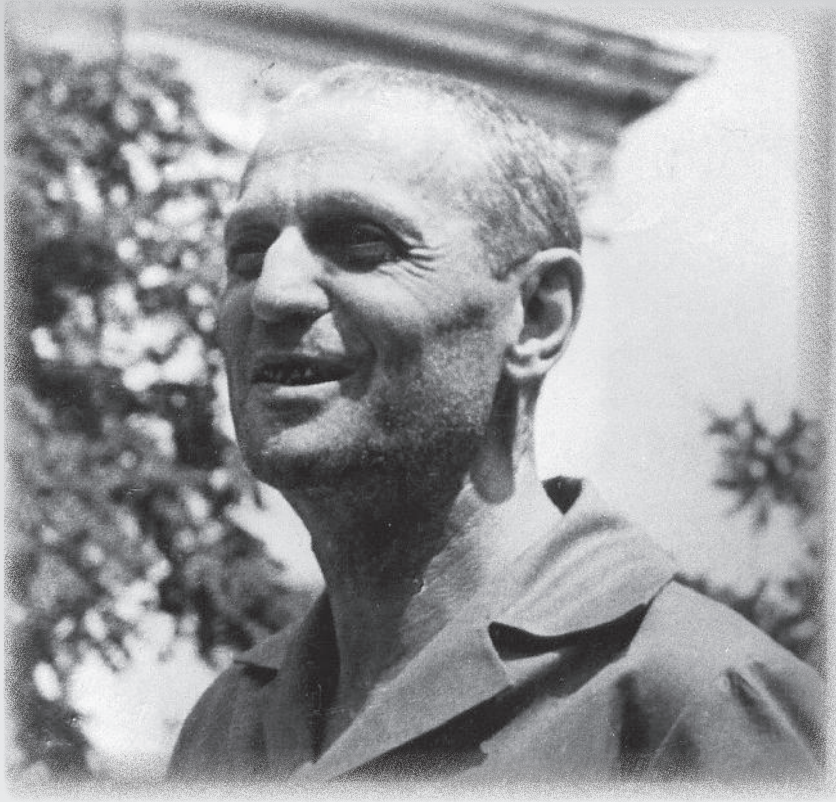
Pastor Wurmbrand autor je nekoliko knjiga, prevedenih na više od šezdeset jezika. Zvali su ga “glasom ilegalne crkve”. Kršćanski su ga vođe nazivali živim mučenikom i “Pavlom iza željezne zavjese”.

Sadržaj

Uvodna riječ	4
1. Rusi su žedni Krista	7
2. “Nitko nema veće ljubavi od ove...”	27
3. Otkup i oslobođenje za rad na zapadu	41
4. Poražavanje komunizma Kristovom ljubavi.	45
5. Nepobjediva, rasprostranjena, ilegalna crkva.	73
6. Kako kršćanstvo pobjeđuje komunizam	90
7. Kako kršćani sa zapada mogu pomoći	109
Pogovor	116
Dodatak	120
Drugi materijal	123
O autoru.	126

Rana obiteljska fotografija Richarda i Sabine Wurmbrand i njihova sina Mihaja (Michael). Kad su oba njegova roditelja bila u zatvoru i radnome logoru, Mihai je preživio kao “siročić” o kojemu su skrbili drugi kršćani, a u školi su ga ismijavali i rugali mu se. Kasnije je postao prvi direktor “Glasa mučenika” (*The Voice of the Martyrs*) za Ameriku (listopad 1967.). Misija se tad zvala “Isus u komunističkome svijetu” (*Jesus to the Communist World*).

Smiješeci se nakon izlaska iz komunističkoga zatvora, pastor Wurmbrand iznenadio je mnoge kršćane svojim bezuvjetnim praštanjem. Mrzio je komunizam, no volio je komuniste.

Cijela obitelji Sabine Wurmbrand (bili su Židovi) ubijena je u nacističkom koncentracionom logoru. Sabina i Richard imali su privilegiju pozvati k sebi nacistu koji je bio na dužnosti u tome logoru. Nahranili su ga, u ljubavi se odnosili prema njemu i doveli su ga Kristu.

Today's Martyred Church Tortured for Christ

Rev. Richard Wurmbrand

Prvo izdanje knjige “Mučeni za Krista” izašlo je 1960-ih. Zapadni su kršćani čuli vrlo malo toga o stradanju njihove braće i sestara na istoku. U to su vrijeme mnoge crkve na zapadu odbijale objaviti takvu vrstu informacija.

Više od pola stoljeća, kršćani su se diljem Sovjetskoga Saveza sastajali na ilegalnim službama. Danas se tajno sastaju u Aziji i na Bliskome istoku.

Budući da nosi ožiljke od mučenja na vratu, leđima i prsima, pastor Wurmbrand dobro je razumio stradanje kroz koje prolaze mnogi afrički kršćani. “Glas mučenika” šalje pomoć Africi od 1960-ih.

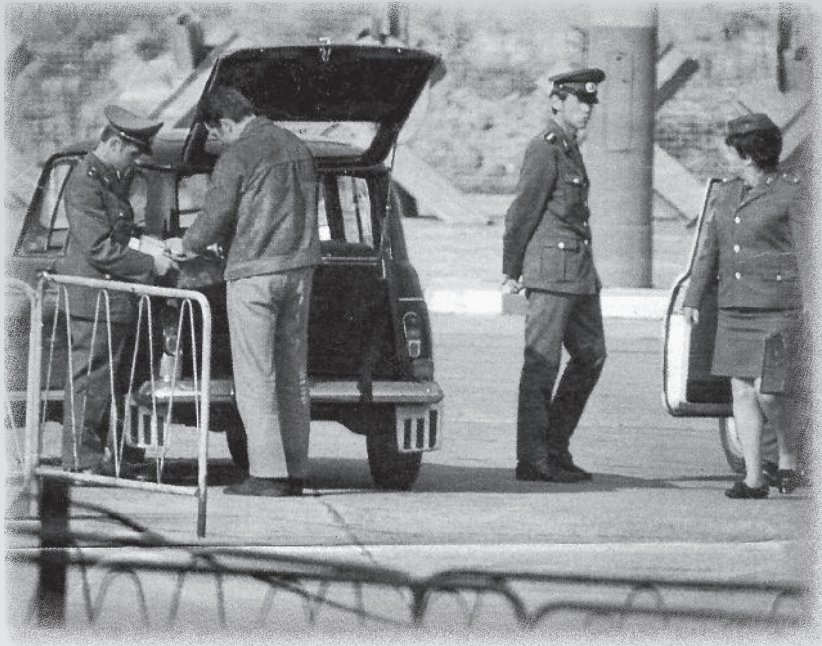

Konferencija u Švicarskoj

U vrijeme “željezne zavjese” (vladavina komunizma u Istočnoj Europi) pastor Wurmbrand je govorio na tisućama crkvenih službi i konferencija koje je organizirao “Glas mučenika”, danas utemeljen kao međunarodno kršćansko udruženje.

Kršćani su u dvadesetome stoljeću morali tiskati Evanđelja u podrumima s tajnim ulazima. U osvit novoga stoljeća, takav se rad nastavlja na Bliskome istoku, u Aziji i na drugim područjima. Sužanj Pavao u 2 Timoteju 2,9 piše: “Za koju [Radosnu vijest] trpim nevolje sve do okova kao kakav zločinac; ali riječ Božja nije okovana.”

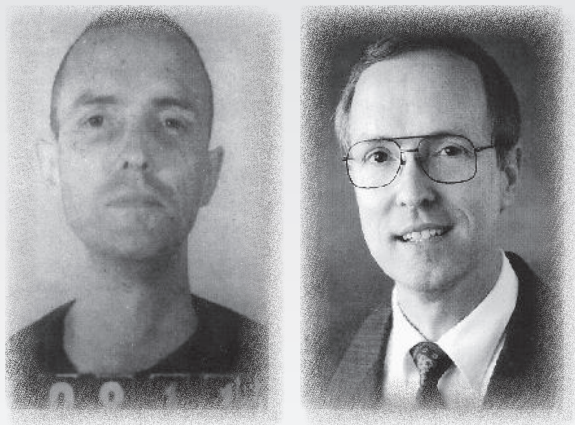
Granična policija Istočne Njemačke bušila je rupe u vratima i na stijenkama automobila, tražeći "ilegalne" Biblije.

Pastor Wurmbrand govorio je na mnogim vjerskim i političkim skupovima potičući zapad da ne zanemaruje one koji “po svojoj vjeri pripadaju istoj obitelji” (Gal 6,10). Pred članovima američkoga Kongresa skinuo je košulju, pokazujući svoje ožiljke zadobijene pod progonom. Budući da je tečno govorio više jezika, naveo je iz sovjetskoga tiska laži objavljene o njegovu radu.

Misija "Glasa mučenika" u Finskoj sjeća se kršćana u okovima (Heb 13,3). Kasne '70-e

Tom White je na Kubi osuđen na 24 godine zatvora jer je unio u zemlju kršćansku literaturu. Mnogi radnici "Glasa mučenika" bili su pretučeni, uhićeni, ranjeni i ubijeni.

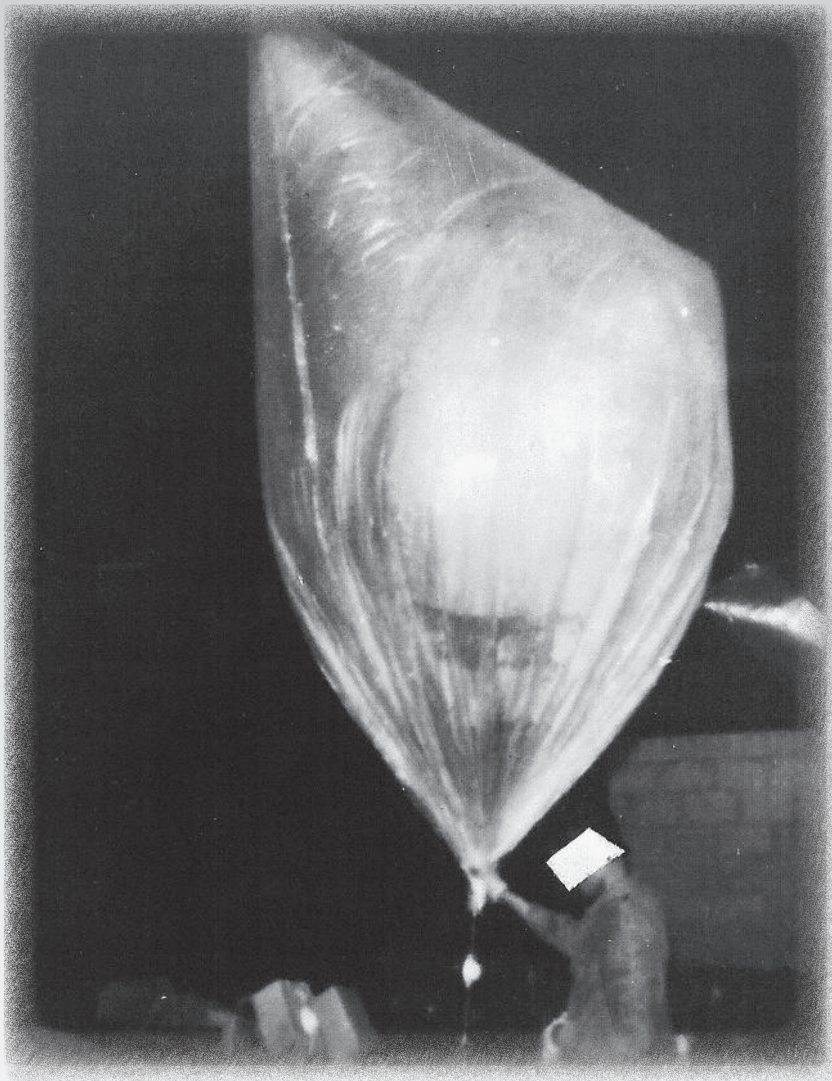

1990-e

Na putu na tajni sat vjeronauka u šumu u Sovjetskome Savezu. Poučavanje djece vjeri i danas se odvija tajno u Vijetnamu, Laosu, Kini, Butanu, Bliskome istoku i na drugim područjima.

Govoreći u prepunim crkvama u Rusiji, Richard i Sabina Wurmbrand dočekali su da “željezna zavjesa” padne za njihova života.

1969-e

Baloni s Evanđeljima ubacuju se u Sjevernu Koreju. Taj se rad nastavlja i 30 godina kasnije.

Kuba

Fidel Castro je uništio 100.000 Biblija. Početkom 1970-ih volonteri "Glasa mučenika" bacali su Evanđelja u more iz zrakoplova.

1990-e

Wurmbrandovi su se vratili u domovinu Rumunjsku kako bi govorili u crkvama i na nacionalnoj televiziji. Poslali su poruku ljubavi i praštanja neprijateljima.